

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2020

Markéta Doksanská

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav Dálného východu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Markéta Doksanská

Předškolní vzdělávání v České a Korejské republice

Preschool Education in the Czech Republic and the Republic of Korea

2020

Markéta Doksanská

Poděkování:

Poděkování náleží paní Mgr. Vladislavě Mazané za vedení této diplomové práce, cenné rady a konzultace. V druhé řadě bych ráda poděkovala mateřské škole MAMA Bašť, která poskytla ilustrační materiál pro tuto práci.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu, a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne Podpis

Klíčová slova: předškolní vzdělávání, mateřská škola, vzdělávací systém, jučchiwŏn, ōrinidžip

Keywords: preschool education, early childhood education, kindergarten, education system, yuchiweon, eorinijib

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá tématem předškolního vzdělávání a vzdělávacího systému dvou zemí – České a Korejské republiky. Obracet se budu zejména na legislativní zdroje, mezi kterými stěžejní informace nesou školské zákony a vyhlášky o předškolním vzdělávání.

V úvodu se pokusím stručně nastínit rámcový průřez historií předškolního vzdělávání, a vzniku prvních mateřských škol a dětských skupin. Od data rozdělení Korejského poloostrova se budu dále věnovat pouze území Korejské republiky.

Následující kapitoly si kladou za úkol porovnat oba vzdělávací systémy, legislativu, kurikulum a prostorové/materiální podmínky. V závěrečných kapitolách uvedu aktuální témata a u obou zemí se zaměřením na předškolní stupeň. Stejně jako Česká republika řeší k roku 2020 problémy v podobě docházky dvouletých dětí do mateřské školy, i jižní Korea se potýká s tématy, která představují např. konkurence státních/veřejných a soukromých škol.

Tato práce si klade za cíl objektivně porovnat oba vzdělávací systémy a aktuální problémy vzdělávání těchto dvou států. Subjektivních komentářů využiji v rámci doplnění některých kapitol.

Čtenář by měl po přečtení tohoto textu získat vhled do problematiky předškolního vzdělávání, a mít možnost utvořit si vlastní názor na to, zda jsou metody školství té nebo té země efektivní či naopak.

Abstract

This graduate thesis will focus on a subject of preschool or early childhood education, as well as education systems in the Czech Republic and South Korea. The legislative documents will take a crucial part in this text, for they provide a general frame of information included in education acts and decrees considering early childhood education.

The introduction will comprise the worldwide history of early childhood education. Then, we will divert our focus onto the history of education of the countries mentioned above. After division of Korea, only amendment of South Korean education system will be a subject of research.

The following chapters will explore both of the modern and contemporary legislation related to education system and early education of children in both states.

Also, current affairs of these two countries will be mentioned and talked about. The Czech Republic is dealing with numerous subject matters, such as 2-year-old children

enrollment. South Korean, too, has its own subjects to debate, such as longterm competition between public and private kindergartens.

Objectivity in this thesis will be the cornerstone in comparing both education systems and preschool education. Subjective remarks will be attached in a form of a commentary.

The reader of this text should acquire elementary knowledge about brief history of early childhood education, education system and its actual performance, as well as current affairs of debates in both countries.

Obsah

Úvod	1-2
Terminologie.....	3
Přehled významných dat	4
Metodologie	5
1. Dějiny výchovy a vzdělávání dítěte	6-14
1.1. Dějiny výchovy a vzdělávání v Koreji	6-10
1.2. Dějiny výchovy a vzdělávání v českých zemích.....	11-14
2. Zvláštnosti vývoje dítěte z hlediska vývojové psychologie	15-29
2.1. Batolecí období	15-16
2.2. Předškolní věk.....	17-18
2.2.1 Školní zralost.....	18-19
2.2.2. Diagnostika dítěte	20-27
2.2.2.1. Kritéria školní zralosti	27-29
3. Vzdělávací systém	30-38
3.1. Vzdělávací systém Korejské republiky.....	30-36
3.2. Vzdělávací systém České republiky	36-38
4. Legislativa školství.....	39-58
4.1. Legislativa školství Korejské republiky	39-51
4.1.1. Zákon č. 15950, o základních principech vzdělávání (<i>Kjojukkibonpöp</i>)	39-42
4.1.2. Zákon č. 16875, o předškolním vzdělávání (<i>Juakjojukpöp</i>)	42-46
4.1.3. Zákon č. 16436, o pedagogických pracovnících (<i>Kjojukkongmuwönpöp</i>) ...	46-51
4.2. Legislativa školství České republiky	51-57
4.2.1. Zákon č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon).....	51-54
4.2.2. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání	55
4.2.3. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovních	56-57

5. Kurikulum	59-72
5.1. Kurikulum Korejské republiky	59-61
5.1.1. Nuri kwadžöng (Jednotné kurikulum pro předškolní věk)	61-67
5.2. Kurikulum České republiky	67
5.2.1. RVP PV (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání).....	67-70
5.2.2. ŠVP (Školní vzdělávací program).....	70
5.2.3. TVP (Třídni vzdělávací plán)	71-72
6. Prostorové a materiální podmínky mateřských škol.....	73-82
6.1. Prostorové a materiální podmínky mateřských škol v Korejské republice.....	73-77
6.2. Prostorové a materiální podmínky mateřských škol v České republice	78
7. Aktuální témata.....	83-90
7.1. Aktuální témata Korejské republiky	83-87
7.1.1. Konkurence veřejných/státních a soukromých škol.....	83-85
7.1.2. Covid 19 a E. coli.....	85-87
7.2. Aktuální témata České republiky.....	88-90
7.2.1. Dvouleté děti v mateřské škole	88-90
7.2.2. Covid 19	88-89
Závěr	91-92
Bibliografie	93-98
Seznam obrázků, grafů a schémat.....	99-101

Úvod

Vzdělávání dětí představuje v dnešní době velmi aktuální a debatované téma nejen v České republice, ale po celém světě. Vzdělávací metody se v průběhu let vyvíjely a stále vyvíjejí. S příchodem alternativních přístupů na počátku minulého století – jakými byly například Montessori, Walfdorf, Daltonský plán anebo Freinetova škola – odstoupila společnost od tradičního a frontálního vyučování. Na dítě přestalo být nahlíženo jako na malého dospělého a v praxi se poprvé uplatnil individuální přístup a hra jakožto prostředek vzdělávání.

Podobně jako v západních zemích, i na Dálném východě se do období moderní historie potýkala společnost s miskoncepcí dítěte. Hra jako prostředek výuky zde byla rovněž podceňována a přístup k dítěti byl frontální, nepřiměřený z hlediska vývojové psychologie.

Přelomové období v přístupu k dítěti a předškolním vzdělávání jakožto samostatném oboru představoval konec 19. století a počátek století 20. Mluvit zde můžeme jak o českých zemích (následně vzniku samostatného státu Československa), tak i o Koreji po jejím otevření, modernizaci a okupaci Japonskem.

Dnešní vzdělávací systém České a Korejské republiky sdílí jisté podobnosti, v některých aspektech se ovšem také liší. Rozdíly jsou patrné v oblastech, které představují například orgány činné ve vzdělávacím sektoru (ministerstva a další), kurikulární dokumenty, požadavky kladené na vzdělávací instituce aj.

Aktuální témata jsou u obou zemí taktéž rozličná, kromě koronavirové krize, která postihla v roce 2020 celý svět. Témata České republiky za poslední roky představovaly především okruhy povinného zavedení tříd pro dvouleté děti v každé mateřské škole. Korejské debaty řeší převážně přerod soukromých vzdělávacích institucí ve školy veřejné, popřípadě státní. Dlouhá historie soukromého školství se v této době obrací a vláda se snaží podnikat kroky k tomu, aby podpořila veřejné a státní školy.

Percepce malých dětí již od jejich narození představuje v Korejské republice téma samo o sobě. Aby bylo možné porozumět vzdělávacím cílům této země, je dobré si uvědomit jejich pohled na dítě jako takové a jak jej vnímá korejská společnost. KEDI (*Korean Educational Development Institute*) uveřejnila v roce 2004 následující charakteristiky percepce dítěte:

1. *Důraz na rané vzdělávání v období těhotenství* – Korejci věří, že nejen životospráva, ale i chování a mluva rodičů (tedy nejen matky) může ovlivnit plod a budoucí vývoj dítěte.
2. *Výpočet věku* – Jak už první bod naznačil, Korejci vnímají zárodečné i plodové období jako počátek života dítěte, a věci odehrávající se v okolí matky mají podle nich vliv na

budoucího novorozence. Z toho důvodu přisuzují dítěti již 1 rok života při jeho narození. Korejci si váží života jedince od jeho početí.

3. „*Co se do tří let naučíš, bude tě v životě provázet.*“ – Jedná se v překladu o korejské přísloví, které vypovídá o pohledu Korejců na první tři roky života dítěte. Nejen v této společnosti převládá názor, že získané dovednosti a rozvinuté schopnosti do 3. roku života formují základ člověka. Na tuto teorii se v dnešní době spoléhají kupříkladu i adoptivní rodiče, kteří z velké části věří, že adopce dítěte v nejranějším věku umožní snazší výchovu.
4. *Svátek dětí (5.5.)* – Korejská republika slaví pátého dne květnového měsíce tzv. svátek *tano* (svátek dětí). I v České republice je Den dětí oslavován, jedná se ovšem o mezinárodní svátek, nikoli náš vlastní.
5. *Prvorozenost a pohlaví* – Prvorozenost syna byla v historii Koreje vnímána jako důležitá událost. Nejstarší syn přejímal nejen nejvyšší rodinná privilegia, ale také značnou zodpovědnost. Tento jev vymizel v nové době se stoupající zaměstnaností žen a matek a také se snižující se porodností.
6. *Obsese vzdělanosti* – Vzdělání mělo i v minulosti své místo a opodstatnění pro získání dobrého zaměstnání a postavení. Celoplošně se tento trend rozmohl teprve v minulém a 21. století. Nátlak nejen ze strany rodiny, ale celé společnosti je vyvíjen dnes nejen na muže, ale také na ženy. U žen toto dříve nebylo zvykem. Dosažení vysokoškolského vzdělání v adekvátním oboru zajišťuje Korejcům dobrou pracovní pozici, vysoké finanční ohodnocení a společenskou prestiž. Za účelem dosažení maximálních školních výsledků vznikly i tzv. doučovací instituty/přípravky zvané *hakwōny*.¹

Školství obou zemí nese svá specifika a je pochopitelně ovlivněno historickým kontextem a kulturními rozdíly. Do jaké míry se liší či shoduje v tématech dějin předškolního vzdělávání, v legislativě, kurikulu a problémech školství je hlavním úkolem deskripce této práce.

¹ *Early Childhood Education and Care Policies in the Republic of Korea* [online]. OECD, 2004 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/korea/33689774.pdf>

Terminologie

Mateřská škola (MŠ)	České předškolní zařízení nabízející pečovatelské a vzdělávací služby dětem, zpravidla od 3 let do nástupu do základní školy
Dětská skupina	České předškolní zařízení poskytující pečovatelské služby dětem od 12 měsíců do zahájení povinné školní docházky
Jučchiwŏn	Korejské předškolní zařízení nabízející pečovatelské a vzdělávací služby dětem od 3 let do nástupu do základní školy
Ŏrinidžip	Korejské předškolní zařízení poskytující pečovatelské služby dětem zpravidla od 12 měsíců do zahájení povinné školní docházky
Kurikulum	Obsah vzdělávání a metody jeho osvojování
Nuri kwadžŏng	Korejské kurikulum pro vzdělávání dětí předškolního věku
Školní vzdělávací program	Vzdělávací program vytvořený a aplikovaný danou školou
Třídní vzdělávací plán	Vzdělávací plán vytvořený a aplikovaný v rámci třídy
Opatrovny	První prototypy mateřských škol v českých zemích.
Útulky	První prototypy družin v českých zemích.

Přehled významných dat

Přehled dat – Korejská republika

1897	Otevření první mateřské školy v Pusanu (pouze pro Japonce)
1900	Otevření mateřské školy v Inčchönu (pouze pro Japonce)
1914	Otevření mateřské školy Ihwa (první MŠ pro Korejce)
1916	Otevření mateřské školy Čungang (zakladatel Pak Huido)
1921	Otevření první dětské skupiny (zakladateli křesťanští misionáři)
1949	Vydání zákona o vzdělávání (<i>kjojukpöp</i>)
1953	Otevření vysoké školy Čungang
1969	Vydání národního kurikula pro předškolní vzdělávání
1991	Odlišení pojmu <i>kjojuk</i> (vzdělávání) a <i>pojuk</i> (péče) v legislativních dokumentech
1993	Uveřejnění národního plánu rozvoje předškolního vzdělávání
2007	Zavedení evaluačního systému škol

Přehled dat – Česká republika

1592-1670	Jan Ámos Komenský
1774	Vyhlášení systému povinné školní docházky
1832	Otevření opatrovny Na Hrádku
1869	1. Otevření první mateřské školy U sv. Jakuba 2. Vydání Hasnerova zákona
1922	Vydání Malého zákona
2017	Zavedení tříd v MŠ pro dvouleté děti

Metodologie

Školství jako takové je obsahově velmi rozsáhlým tématem a popisovat školský systém jedné konkrétní země by zabralo na několik stovek stran. Výběr jsem proto zúžila na předškolní oblast se zaměřením na klasické mateřské školy v České a Korejské republice. Ve své práci budu porovnávat nejen samotná zařízení, ale také vzdělávací systém, legislativu, kurikulární dokumenty a aktuální témata týkající se předškolního vzdělávání. Každou kapitolu se pokusím doplnit o svůj vlastní komentář a názor z praxe na pozici učitelky v české mateřské škole. Osobní poznámky se můžou v menším množství vyskytovat i v deskriptivním textu, pakliže se jedná o krátkou vsuvku.

Mezi zdroji jsem využila přednášek ze svého pedagogického studia, materiálů ze soukromé jazykové mateřské školy MAMA Bašť, kde momentálně pracuji, dále knižních publikací v českém, anglickém i korejském jazyce, legislativních a kurikulárních dokumentů a v neposlední řadě také internetových článků, které uvádí aktuální témata školství. Tyto kategorie jsem rozčlenila do hlavních kapitol a každé se budu věnovat v rámci obou států zvlášť.

Ve své práci uvádím kapitolu vývoje dítěte z hlediska vývojové psychologie, které se přímo i nepřímo dotýká legislativa a kurikulární dokumenty. Kurikula jsou v Korejské republice, ale i u nás, děleny podle věku dětí a schopností/dovedností typických pro danou věkovou kategorii. S věkem dítěte souvisí i jeho diagnostika, která musí být svými požadavky uzpůsobena standardnímu vývoji dítěte. Aby nedocházelo k nesrovnalostem, sjednotila jsem věkové údaje a věk dětí uvádím vždy dle evropského modelu. V souvislosti s věkem používám z praxe zavedený termín předškolák/předškolní věk pro označení posledního ročníku mateřské školy (5-6 let).²

Ráda bych podotkla, že mateřskou školu v Koreji se mi po dobu mého studia nepodařilo navštívit, týdenní praxe a exkurze několika škol jsem absolvovala pouze v České republice. Vizuální obraz chodu mateřských škol v jižní Koreji jsem se pokusila získat z reportážních a dokumentárních videí.

Tato diplomová práce si neklade za cíl přinášet nové perspektivy nebo hledat řešení problémů, se kterými se školství jedné či druhé země potýká. Jelikož se však oba vzdělávací systémy v mnoha bodech shodují, stejně tak jako rozcházejí, ráda bych v konkrétních kapitolách, ale i závěrem práce, zdůraznila inspirativní a funkční metody, kterými se obě země mohou vzájemně obohatit.

² Předškolní věk – Správně zahrnuje etapu života dítěte po batolecím období, tedy od 3. roku života do nástupu do základní školy. Přesto je zvykem nazývat v praxi předškolákem dítě v posledním ročníku mateřské školy.

1. Dějiny výchovy a vzdělávání

1.1. Dějiny výchovy a vzdělávání v Koreji

Pečovatelskou a vzdělávací úlohu v raném roce života dítěte sehrávala ve staré Koreji zejména rodina. S příchodem institucionalizace vzdělávání ovlivnily vznik škol a akademií náboženství a myšlenkové směry – např. buddhismus, konfucianismus (později neokonfucianismus).³

V období Korjŏ vznikla nová vzdělávací instituce pod názvem *sŏdang*. Do těch vstupovaly děti až kolem 7 roku života, a proto se ani zde nejedná ještě o prototyp mateřské školy. Dítě do období předškolního věku zůstávalo v domácím prostředí a pečovatelskou, výchovnou a vzdělávací úlohu zajišťovala rodina. Je však nutné zmínit, že výjimečně byly ve školách *sŏdang* vzdělávány děti již od 4 let, ty tvořily 1,63% z celkového počtu vzdělávaných dětí, 5letých dětí bylo na školách více, jejich počet ale nepřesáhl 10,23%. Vzdělávání byli v institutech tohoto typu pouze chlapci.⁴

První mateřské školy

Mateřské školy byly Korejcům představeny Japonci teprve po otevření země. První mateřská škola v Koreji byla zřízena v roce 1897 v Pusanu a sloužila výhradně pro účely Japonců a jejich dětí. Ti se do tohoto města přesunuli krátce po čínsko-japonské válce a s přibývajícím počtem japonských obyvatel bylo zapotřebí vybudovat několik institucí uspokojující potřeby Japonců. V návaznosti na otevření mateřské školy v Pusanu bylo v následujících letech založeno několik dalších raně-vzdělávacích a pečovatelských center, mezi nimi také křesťanské a buddhistické.⁵

Jako druhá byla vybudována mateřská škola v Inčchŏnu, a to ku příležitosti sňatku japonského prince. I ta sloužila výhradně japonským dětem.

Teprve v roce 1914 bylo i pro korejské děti založeno předškolní soukromé zařízení *Ihwa jučchiwŏn* (*Mateřská škola Ihwa*). O otevření této školy se zasloužila americká misionářka

³ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-710-6411-4.

⁴ ČO, Hjŏnkjŏng. Hangŭk jučchiwŏne tchädongputchŏ onŭre jučchiwŏnkadži. In: *Edunews* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.edunews.co.kr/news/articleView.html?idxno=13664>

⁵ Jučchiwŏn. In: *Pusan jŏksa munhwa tädžŏn* [online]. Dostupné z: http://busan.grandculture.net/Contents?local=busan&dataType=01&contents_id=GC04206939

Charlotte Brownlee. Škola disponovala školeným pedagogickým personálem, jež dětem nevštěpoval pouze japonské hodnoty, ale především jejich vlastní. Přijímány byly děti ve věkovém rozmezí od 3 do 7 let.

Ve šlépějích tohoto zařízení následovala soukromá škola Čungang, rovněž začleňující korejský vzdělávací program. Tato instituce nesla pro korejské občany důležitý nacionální význam, a to proto, že jejím zakladatelem byl jeden ze signatářů deklarace nezávislosti v roce 1919, Pak Huido. Zatímco stejnojmenná univerzita Iwha byla založena již před otevřením mateřské školy, univerzita Čungang se zrodila právě díky svému mateřskému předchůdci v roce 1953.

Přestože japonské úřady prováděly dozor a revize v korejském školství, mateřské školy trnem v oku japonskému impériu nebyly. Jelikož je stát nepovažoval za součást vzdělávacího systému, nepadaly ani pod drobnohled a ustavičnou kontrolou. Proto právě v těchto školách bylo možné vychovávat generaci se silným nacionálním duchem bez intervencí japonské strany.⁶

Obr. 1: Historická fotografie dětí předškolního věku při pobytu venku⁷

⁶ PATTE, Michael M., ROOPNARINE, Jaipaul R., James E. JOHNSON a Suzanne F. QUINN, ed. *Handbook of International Perspectives on Early Childhood Education*. Routledge, 2018. ISBN 9781317203629.

⁷ ČO, Hjōnkjōng. *Hangŭk jučchiwōne tchädongputchō onŭre jučchiwōnkadži*. In: *Edunews* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.edunews.co.kr/news/articleView.html?idxno=13664>

Je také nutno zdůraznit, že po relativně dlouhou dobu fungování prvních mateřských škol neexistovala legislativa, která by stanovovala standardizovaná pravidla. Nařízení o vzdělávání z roku 1911 se předškolním vzděláváním nezabývalo, teprve jeho revize po více jak deset let později stručně nastínila cíl vzdělávání v mateřské škole, její vzdělávací obsah, počty dětí a další náležitosti.

V důsledku uvolnění politiky po povstání 1. března 1919 byly otevřeny desítky nových předškolních zařízení, k roku 1921 vyšplhaly počty na 47 mateřských škol s 2685 přijatými dětmi. S rostoucím počtem zařízení bylo nutné standardizovat kvalitu předškolního vzdělávání prostřednictvím zákonů, jež by se podrobněji věnovaly tomuto stupni vzdělávání. Teprve po osvobození a rozdělení země se Korejská republika v roce 1949 dočkala Zákona o vzdělávání (*kjōjukpōp*). V tomto zákonu byly poprvé uvedeny podrobnější informace vztahující se k předškolním zařízením, zákon však stále ještě nebyl dostačující, pouze orientační.

Na začátku 50. let vznikla vedle soukromých institucí poptávka po veřejných a národních mateřských školách. Vláda sice začala připravovat plán pro založení národního předškolního institutu, ale s příchodem Korejské války musela být jeho realizace odložena.

Navzdory tomu, že zákonů a jejich revizí v poválečném období přibývalo, neupravoval žádný právní dokument skutečný vzdělávací obsah. To, co mateřským školám chybělo, bylo jednotné kurikulum, podle kterého by školy mohly poskytovat kvalitní vzdělávací program. Školy sice věděly, co je jejich cílem a jaký účel mají splňovat, potíž tkvěla v tom, že často tápaly, jak konkrétně cílů dosáhnout.

Konečně v roce 1969 vydala vláda první národní kurikulum pro předškolní vzdělávání, více jak 70 let od založení první mateřské školy. Dokonce i plány na založení veřejných a národních mateřských škol na dlouhou dobu ustaly a skutečného otevření se dočkaly až v roce 1976 v Sōulu a Pusanu.

S příchodem vlády páté republiky v 80. letech byl důraz na potřebu předškolního vzdělávání kladen stále více. Tento názor se rozrůstal globálně a Korejská republika, snažící se vybojovat si své ekonomické místo mezi ostatními zeměmi, nemohla tento trend ignorovat. V rámci *Sāmaül undong* (*Hnutí za novou vesnici*) byly zohledněny i mateřské školy, jejichž rozvoji vláda věnovala pozornost. Té se během hnutí dostalo také pečovatelským centrům. Síť mateřských škol se rozrostla a k roku 1983 se jich v zemi nacházelo 2562.

Je nutné zdůraznit, že až doposud se o vzdělávání dětí v předškolních zařízeních mluvilo spíše v kontextu výchovy a péče. Termín *kjōjuk* (vzdělávání) se poprvé začal objevovat ve školských zákonech od roku 1991 a pojem *pojuk* (péče) se již nadále vázal spíše k pečovatelským zařízením. V 90. letech vydala vláda nové zákony, z nichž jeden typ

upravoval vzdělávání v mateřských školách a druhý standardizaci péče v pečovatelských zařízeních.

S příchodem roku 1993 uveřejnila vláda plán rozvoje předškolního vzdělávání. Jeho cílů mělo být dosaženo do nástupu nového milénia. Tyto cíle zahrnovaly zavedení možnosti celodenního programu škol, zajištění bezplatného vzdělávání v mateřské škole pro děti od 5 let nebo posílení přípravy na základní školu.

Rok 2007 s sebou přinesl zavedení evaluačního systému, jehož cílem bylo zajistit kvalitu a transparentnost škol.

V následujícím desetiletí již měla oblast předškolního vzdělávání fundamentální legislativu a kurikula rozdělena dle poskytovaných služeb (vzdělávání/péče) a věkového rozmezí – pro 3-5leté děti, s hlubším zaměřením na děti 5leté.⁸

Dětská skupina (*ōrinidžip*)

Dětské skupiny (*ōrinidžip*) se za pomoci křesťanských organizací začaly rozšiřovat od roku 1921 a po dobu dalších padesáti let sloužily jako úleva pracujícím rodičům a rodinám sociálně znevýhodněným.

Tato zařízení poskytovala svěřeným dětem základní péči a zajištění biologických a sociálních potřeb v průběhu celého dne. Proto se o službách poskytovaných zde mluvilo své doby jako o *denní péči*, nikoli *dětské péči*. Tento termín se objevil i v legislativě.

V následujících letech se zejména nezávislé ženské organizace zasazovaly o zlepšení podmínek těchto zařízení a jejich systematizaci. Úkol na sebe vzalo Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí, které poprvé změnilo pojem *denní péče* na termín *dětská péče* a investovalo do pečovatelských služeb. Vládní zájem napomohl k rozšíření sítě dětských skupin a z mnoha důvodů vzrostl i zájem o jejich služby. Mezi ně patřila zmíněná zainteresovanost vlády, vznikající nové dětské skupiny, narůstající počet pracujících občanů a zlepšující se atributy tohoto typu předškolních zařízení. Dětské skupiny nyní nabízely příjem dětí od narození do nástupu do základní školy, dvanáctihodinový provoz a kvalifikovaný pedagogický personál s adekvátním vzděláním.⁹

⁸ ČO, Hjōnkjōng. Hangŭk jučchiwōne tchādongputchō onŭre jučchiwōnkadži. In: *Edunews* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.edunews.co.kr/news/articleView.html?idxno=13664>

⁹ *Early Childhood Education and Care Policies in the Republic of Korea* [online]. OECD, 2004. Dostupné z: <http://www.oecd.org/korea/33689774.pdf>

Školství ve 20-21. století

Po japonské okupaci a korejské válce zaznamenal i okolní svět ekonomický rozvoj jižní Koreje. Rozvoj ekonomiky zde šel ruku v ruce se zvýšením vzdělanosti občanů. Při výstavbě velkých měst a industriální sítě bylo zapotřebí dělnické vrstvy, jež pro efektivitu práce měla dosahovat alespoň základní gramotnosti a vzdělání. Pro tento požadavek muselo školství řádně nastavit odpovídající podmínky, v první řadě s dostačujícím počtem základních škol. Navýšení jejich počtu s sebou přineslo další pozitivní důsledek, tím byly snižené počty žáků na třídách, a tudíž i zkvalitnění výuky. S nižšími počty žáků bylo daleko snazší zaopatřit individuální přístup. Kromě gramotnosti získali studenti také informace o základních demokratických principech, a to i přestože demokracie v této době ještě nenabývala pravé podoby.

S vládou prezidenta Pak Čonghuiho v 70. letech byly pro plány ekonomického rozvoje nastaveny tzv. ekonomické pětiletky a průmysl země se začal rychle proměňovat. Těžký průmysl nyní zahrnoval industriální a chemický, pro který už základoškolské vzdělání nestačilo. Pro nové pracovní sektory bylo zapotřebí pracovníků s odborným vyučením, a tak se na úsvit konečně dostaly i střední školy.

V 80. letech měla již země pro své ekonomické účely relativně vzdělanou a kvalifikovanou pracovní sílu. V tomto období bylo rovněž rozhodnuto o tom, že nižší střední vzdělávání bude pro občany povinné, nicméně usnesení nabylo platnosti až v roce 2005.

Záhy na to došlo u povinného vzdělávání k jeho standardizaci. Tyto snahy se následně promítly i na vyšších středních školách.

Stát brzy zjistil, že veřejné fondy nestačí na vybudování sítě středních škol, a proto finanční podporu poskytli soukromí investoři, díky kterým byl plán realizovatelný. I zde se stále jednalo převážně o školy s odborným zaměřením, jejíž absolventi byli poptáváni na pozice v průmyslových oblastech.

Významný posun zaznamenal nástup 90. let s příchodem uvolnění opresivního režimu. Těžký průmysl nahradila oblast technologií a designu, kde studentům leckdy nestačilo pouhé středoškolské vzdělání, ale bylo zapotřebí získat i vysokoškolský titul.¹⁰

¹⁰ KEDI (Korean Educational Development. *A Window Into Korean Education* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.salzburgglobal.org/fileadmin/user_upload/Documents/2010-2019/2018/Session_603/2018_A_Window_into_Korean_Education.pdf

1.2. Dějiny výchovy a vzdělávání v českých zemích

S dějinami výchovy a vzdělávání je zpravidla vždy spojen výčet jmen významných myslitelů a představitelů pedagogiky. Významné osobnosti, jakým byl například Jan Ámos Komenský, se zasloužily o patrný rozvoj v oblasti pedagogiky. Profesor Josef Váňa však zdůrazňuje, že pouhé vytyčování jmen těchto myslitelů může vést k mylnému uchopení dějin pedagogiky. Dále tvrdí, že tito představitelé nepřišli s přelomovými myšlenkami bez spojitosti s dobovými a socio-kulturními podmínkami, a také, že žádné pedagogické teorie nemohou vyvstat bez praxe. Při studiu pedagogiky jsou jména těchto osobnostní vytyčována jako mezníky v dějinách výchovy a vzdělávání, přičemž je leckdy nahlíženo pouze na pedagogické teorie samotné s opomíjením faktorů, které byly hlavním katalyzátorem pro převratné myšlenky těchto představitelů.¹¹

Navzdory tomu můžeme právě těmto osobnostem vděčit za přelomový pokrok ve výchově a vzdělávání. Vedle jmen pedagogických světových osobností, jakými byly například John Lock (výchovný utopismus), Jean Jacques Rousseau (pedagogický optimismus), Friedrich Fröbel (předškolní výchova, *Kindergarten*) a mnoho dalších, se dnes Česká republika pyšní jedním z nejvýznamnějších pedagogických odkazů Jana Ámose Komenského.

Komenský přispěl vedle Locka a Rousseaua myšlenkou výchovného optimismu a ve svých dílech nabádá ke změně systému školství i přístupu k dítěti. Jeho větu „*Škola hrou!*“ dnes citují světová pedagogická díla. Komenský totiž usiloval o potlačení frontální výchovy a nabídl metodu zážitkové pedagogiky, ze které vychází dnešní systém vzdělávání po celém světě. Dítě si podle něj formou hry osvojí látku účinněji a je schopnější ji udržet v paměti.

Ve svém nejvýznamnějším díle *Didactica magna (Velká didaktika)* seznamuje s novými metodami výuky a systematizací školství. Pro období 17. století bylo toto dílo značně pokrokové. Komenský také uvádí, že výchovu lze dle věkového období klasifikovat do čtyř stupňů v intervalovém rozestupu 6 let:

1. *Do 6 let – mateřská škola (výchova v prostředí domova)*
2. *Do 12 let – obecná škola*
3. *Do 18 let – latinská škola, gymnázium*
4. *Dále – univerzita*

¹¹ Výchova a vzdělávání v českých zemích před J. A. Komenským. *Dejiny pedagogiky pre pedagogické školy, vyššie pedagogické školy a vysoké školy pedagogické: 589-601.* 2., oprav. a dopl. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1958.

Ve zmíněném díle Komenský uvádí i pedagogické zásady, které jsou všudypřítomnými pilíři pedagogiky. Zásady je nutno aplikovat v jakékoli situaci, za každých podmínek, při jakékoli činnosti.

Patří mezi ně:

1. *Názornost* (Dítě se nejlépe učí nápodobou.)
2. *Systematičnost a soustavnost* (Učivo by mělo na sebe smysluplně navazovat. K tématům je třeba se vracet.)
3. *Aktivnost* (Dítě se má aktivně podílet na tvoření výuky. Frontální vyučování a pasivní vstřebávání informací není efektivní.)
4. *Trvalost* (Učivo je pro upevnění v paměti nutno opakovat.)
5. *Přiměřenost* (Požadavky na dítě musí být přiměřené věkovým zákonitostem, podmínkám, individuálním schopnostem atd.)¹²

Za krátkou zmínku stojí i dílo *Informatorium školy mateřské*, ve které se Komenský obrací k matkám s cennými radami o výchově jejich dětí.¹³

Tato dvě díla tvoří dnes Komenského nejvýznamnější pedagogické spisy. Komenského teorie citují i korejské publikace.

Za další z mezníků v dějinách pedagogiky je dobré neopomenout rok 1774, kdy císařovna Marie Terezie vyhlásila systém povinné školní docházky, vztahující se i na české země. Docházky se účastnily děti od 6 do 12 let a výuka byla realizována na školách triviálních, hlavních a normálních. Předškolnímu vzdělávání ovšem nebyla pozornost ještě příliš věnována.

Teprve v roce 1832 vznikla v Praze první opatrovna Na Hrádku. Tato opatrovna ve svých začátcích přijala jen nízký počet dětí ve věku od 2 do 5 let, a teprve po úspěšném zahájení výuky začala přijímat další. Opatrovna Na Hrádku měla dle statutu zajistit péči o děti pracujících rodičů, poskytnout jim zázemí, vedení k dobrým mravům, přípravu pro vyučování v obecné škole a pocit bezpečí a radosti. Prvním učitelem a správcem v hradecké opatrovně se stala další významná osobnost pedagogických dějin – Jan Vlastimil Svoboda. Ten zastával myšlenku, která je i dnes plošně aplikována v mateřských školách. Výchova dítěte měla být

¹² KOMENSKÝ, Jan Amos. *Didaktika velká*. 3. vyd. Brno: Komenium, 1948. Pedagogické klasobraní.

¹³ KOMENSKÝ, Jan Amos. *Informatorium školy mateřské*. Vyd. v nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2007. Europa (Academia). ISBN 978-80-200-1451-1.

podle něj všestranná, nikoli pouze mravní či duchovní. Do výuky Na Hrádku začlenil počátky trivium (čtení, psaní, počítání) jakožto přípravu pro vstup do školy obecné.¹⁴

Opatrovny byly předchůdci mateřských škol dnešního typu. První takové založil Friedrich Fröbel a nazýval je *Kindergarten*. Tyto instituce byly německé a docházelo zde proto k poněmčování českých dětí.

První česká mateřská škola vznikla v roce 1869. Ten zároveň znamenal další přelomový rok ve školství. Škola nesla název U sv. Jakuba a její zakladatelkou byla Marie Riegrová Palacká. Pracovaly zde výhradně ženy, tzv. pěstounky. Interiér však připomínal základní školu díky školním lavicím. Mateřská škola fungovala po celý den pro děti chudých rodičů, proto i z toho důvodu byly bezplatné. Děti se zde věnovaly zpěvu, tanci a ručním pracím. Dohled nad školou zajišťoval výbor, v jehož čele stála sama zakladatelka Marie Riegrová Palacká.¹⁵

V témže roce byl také říšským ministrem kultu vydán tzv. Hasnerův zákon ve formě říšského školského zákona. Kromě vyhlášení osmileté povinné školní docházky je zajímavým bodem legislativního dokumentu i nařízení celibátu učitelek. Ten stát zrušil až o několik desítek let později se vznikem Československa.¹⁶

Hasnerův školský zákon revidoval v roce 1922 Malý školský. V rámci novely bylo vzdělání poskytnuto i slovenským občanům. V tomto období se také vytvářely instituce pro dětskou péči, dříve pojímány jako tzv. útulky, dnes známé jako družiny. Zanikly ovšem nadobro dříve tolik populární opatrovny. Splynuly totiž s mateřskou školou a vytvořily tak jednu instituci.¹⁷

Nadcházející totalitní režim v poválečném období nesl rovněž svá specifika. Stát začal neprodleně usilovat o jednotnou socialistickou koncepci a školství až do pádu komunistického režimu stagnovalo.¹⁸

¹⁴ MIŠURCOVÁ, Věra. Počátky předškolních institucí v českých zemích. *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. 465-473. ISSN 0031-3815.

¹⁵ MIŠURCOVÁ, Věra. Vznik české mateřské školy. 1981, *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. 73-86. ISSN 0031-3815.

¹⁶ GÁLIKOVÁ, Kristýna. *Postavení učitelek v českém školství od počátku 19. století do současnosti*. Praha, 2019. Diplomová práce. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

¹⁷ MIŠURCOVÁ, Věra. Počátky předškolních institucí v českých zemích. *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. 465-473. ISSN 0031-3815.

¹⁸ ČERMÁKOVÁ, Marie. Formování totalitního školství v poválečném Československu. *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. 323-333. ISSN 0031-3815.

V následujících letech až do dnešního dne byla předškolnímu vzdělávání věnována daleko větší pozornost než dříve. Silná myšlenka, že kvalita raného dětství představuje základní pilíř pro rozvoj osobnosti člověka do následujících let života, ovlivnila celosvětový náhled na důležitost poskytnutí dobré péče a vzdělávání dítěti. V České republice bylo v průběhu dvaceti let vydáno několik legislativních a kurikulárních dokumentů udávajících směrnice pro předškolní vzdělávání. Tyto dokumenty nejsou nadále pouze všeobecné, ale zaměřují se na konkrétní vzdělávací sektor a instituce. Pokrok v rozvoji předškolního vzdělávání u nás můžeme považovat za úspěšný, nikoli ovšem konečný.

2. Zvláštnosti vývoje dítěte z hlediska vývojové psychologie

Obor vývojové psychologie si klade za cíl prozkoumat zvláštnosti etap lidského života od narození do jeho smrti. V rámci následujících podkapitol se zaměříme pouze na etapu dětství, a to od narození po předškolní věk. Posouzení školní zralosti je součástí předškolního věku, respektive posledního ročníku v mateřské škole. Na základě celkové (fyzické i psychické) vyzrálosti, je u dítěte zvažován nástup do základní školy anebo odklad školní docházky.

Specifika vývojových období je nutné brát jako orientační. Vývoj u každého dítěte je individuální, což je zapotřebí si uvědomit jak z pozice pedagoga, tak z pozice rodiče. Dítě by ve svých schopnostech a dovednostech nemělo být přeceňováno, ale ani podceňováno.

Také je žádoucí poskytnout dítěti patřičné podněty pro rozvoj jeho schopností. Kupříkladu pro rozvoj řeči je nezbytné s dítětem mluvit, klást otázky, nechat jej odpovídat. Pro aktivní rozvoj slovní zásoby musí být komunikace vzájemná – např. při čtení pohádek požadujeme po dítěti, aby nám příběh převyprávělo svými slovy.

Rané dětství je u člověka jedním z nejdynamičtějších období. Zanedbání podpory vývoje dítěte může vyústit v nepříznivé, leckdy trvalé následky.

Jak české, tak korejské zdroje vychází ze stejných poznatků vývojové psychologie. Následující kapitoly představují stručný výtah z literatur obou zemí od batolecího období po dovršení předškolního věku.

2.1. Batolecí období

Batolecí věk vymezujeme jako časový úsek života dítěte od 1. do 3. roku života. Lze jej nazývat také jako „útlý věk“. Dítě přejímá více samostatnosti, aktivity a mnohem živěji reaguje na své okolí.

Vývoj lokomoce se postupně ale bezustání zlepšuje, nejdříve od prosté chůze, později ke zvládnutí schodů. Na schodech dítě nohy nejprve přisouvá, poté střídá. Schody jsou pro děti v tomto období stále velmi obtížnou překážkou. Pokud není budova mateřské školy přízemní, jsou třídy rozděleny tak, aby se třídy pro mladší děti (2-4 roky) nacházely v přízemí, starší děti (5 a více let) mohou docházet do třídy v prvním patře. Mateřská škola by ovšem neměla být mnohapatrová jako například základní škola.

Zlepšuje se vývoj hrubé i jemné motoriky. S lepším ovládnutím prstů se dítě učí uchopovat předměty a manipulovat s nimi. Dokáže proniknout prsty do různých otvorů, z toho důvodu je nutné, nejen v prostředí domova, ale i v předškolním zařízení dohlédnout na bezpečné zajištění zásuvek.

Dítě se v průběhu batolecího věku začne dožadovat tužky. Nejprve zkouší bodavý/trhavý pohyb, později je tah plynulejší a krouživý, na konci batolecího období nakreslí křížek a kruh. Ruce dítě střídá, jelikož lateralita není ještě ukotvená. Dominance pravého či levého ucha, oka a ruky se teprve projeví.

Zdokonalují se i kognitivní procesy. Ve 2. roce dítě zvládne napodobit jednoduchý rytmus, zapamatuje si krátké říkánky a zvládá hry se zpěvem a pohybem. Paměť je neúmyslná, citlivá a obrazná. Dítě přitom reprodukuje zapamatované.

Jelikož dítě stále ještě nemá slova v paměti upevněná, je zodpovědností dospělého mluvit srozumitelně, přiměřenými slovy, a především slova nekomolit.

Během 2-5 až 3,5 roku se může dostavit první negativistické období. Dochází k afektu a zlostným reakcím při omezování svobody či volného pohybu dítěte. Silnou reakci může vyvolat i odloučení od matky, v běžném případě při vstupu do mateřské školy. Dítěti se nakonec podaří v novém sociálním prostředí adaptovat a navázat nové kontakty. Hru ovšem dítě volí stále izolovaně, k interakci dochází spíše při konfliktu (př.: dítě sebere druhému dítěti hračku).

Batole by mělo být vedeno k daleko větší soběstačnosti při oblékání, stravování a stolování, hygieně. Dopomoc ale nesmí být opomíjena.¹⁹

Přístup k batoleti v korejské společnosti není tolik odlišný. Zajímavostí může být důraz kladený na vztah dítěte k jídlu a stravování. Jelikož dítě v tomto období spotřebovává větší množství energie při delší bdělosti a fyzických činnostech, je důležitý dostatečný přísun živin. Dále, na rozdíl od českých zvyklostí, korejské děti se matematickým operacím začínají věnovat dříve a ve větší míře než děti v tomto věkovém období u nás. Matematické dovednosti, kterým se korejské děti učí zahrnují kvality jako např. počet, výšku, kvantitu a velikost.²⁰ Na základě 1,5leté práce s dvouletými dětmi, mohu zkonstatovat, že výuka u nás v tomto věkovém období nestojí na osvojování si matematických schopností. Některé děti ovšem zvládají číselnou řadu do 10 a rozeznat antonyma velký/malý.

¹⁹ HAVLÍČKOVÁ, Jitka. *Vývojová psychologie – kojenecké období* [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2018.

ZACHAROVÁ, Eva. *Základy vývojové psychologie*. Ostrava, 2012. Studijní opora/projekt. Ostravská univerzita.

²⁰ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 217-219. ISBN 978-89-6352-454-2.

2.2. Předškolní věk

Období předškolního věku je v laickém pojetí považováno za období posledního ročníku před nástupem do základní školy (tedy zhruba 5-6/7 let), ale z odborného hlediska se jedná o věkový úsek již od 3 let do skutečného nástupu do základní školy.

Dítě se začíná zvědavými otázkami zajímat o svět kolem sebe, klade častou otázku „Proč?“. Charakteristika myšlení je specifická konkrétností. Obecně platí, že dítě je abstraktního myšlení schopné až kolem 11.-12. roku, v předškolním věku je už ale možné pozorovat, že vnímá logické souvislosti na bázi konkrétního myšlení.

Prostor, čas a počet nebo měrné jednotky chápe dítě ještě svým způsobem, tedy ne tak dokonale jako dospělý. Dítě má tendenci přeceňovat vzdálenost i velikost předmětů, nicméně chápe pojmy nahoře a dole, na konci předškolního věku dokonce vlevo/vpravo. Čas měří pomocí repetitivních jevů, má ovšem znovu tendenci časový interval přeceňovat. Číselný počet vnímá jako vlastnost a spíše jej odhaduje.

Za pozornost stojí i téma rozvoje pohlavní identity, o kterou se dítě začíná více zajímat a uvědomuje si rozdíly v porovnání s druhým pohlavím.

S kultivací mravů přichází rozvoj svědomí a odvíjí se od hodnocení ze svého okolí (zejména rodičů). V tomto věku se objevují pocity viny. Nevhodné chování již dítě nevnímá pouze jako něco, co mu bylo zakázáno, začíná chápat i smysl zákazu.

Velmi významnou a populární kapitolou této životní etapy je téma dětského lhaní. Není lehké určit, kdy a zda dítě lže, a pokud ano s jakým úmyslem. Je důležité si uvědomit, že do dětského vnímání reality se velmi často mohou přimíchat fantazijní představy, které jsou pro toto období stále typické. Dítě je pak přesvědčeno o „své“ realitě a nevnímá svou výpověď jako lež. Taktéž není dobré dítě trestat v okamžicích, kdy lež realizuje z důvodu strachu, pak by se trest mohl projevit jako kontraproduktivní metoda.

Profesor I Kang z Torontské univerzity se tématem dětského lhaní intenzivně zabývá a v rámci vědeckých přednášek TED Talks uveřejnil výsledky experimentu s dětmi. Výsledky výzkumu ukázaly, že identifikovat lež na dítěti je daleko obtížnější a zavádějící, než se na první pohled zdá, a že je velmi snadné sklouznout ke křivému obvinění. Navzdory tomu mluví o dětech schopných účelně lhát jako o dětech velmi chytrých.²¹

²¹ KANG, I. Can you really tell if a kid is lying? [konference]. TED Talks, 2016. Dostupné z: https://www.ted.com/talks/kang_lee_can_you_really_tell_if_a_kid_is_lying?language=en

Z hlediska socializace projevují děti zájem o hru se svými vrstevníky. Zatímco v předchozím období byly schopné hry s dalšími dětmi pouze paralelně vedle sebe, nyní je jejich míra sociability dostatečně rozvinutá na to, aby se do hry zapojovaly s ostatními společně.

Na konci předškolního věku posuzujeme u dítěte celkovou vyzrálost, na základě které je dítě připravené po vstup do základní školy.²²

2.2.1. Školní zralost

Nástup do základní školy je pro dítě významným životním předělem, není ovšem samozřejmostí pro všechny děti v předškolním ročníku mateřské školy. Na posouzení zralosti dítěte se podílí lékař, pedagog, popřípadě pedagogicko-psychologická poradna. Odklad školní docházky přichází od těchto orgánů pouze jako doporučení, nikoli nařízení. O rozhodnutí o odkladu v konečné fázi rozhoduje zákonný zástupce.

V dnešní době převládá trend odkladů. Na základě průzkumu Českého statistického úřadu se podíl dětí s odkladem stále zvyšuje.²³ Zatímco dříve odklad dítěte představoval společenské stigma, dnes je považován za zcela normální a běžné. Možnost požádat o odklad je rodičům zpřístupněn i v Korejské republice. Zapotřebí ovšem je předložit písemnou žádost na úřad ve svém regionu.²⁴

Školní zralost je posuzována ve třech rovinách – tělesné, kognitivní, emoční + sociální. V potaz je ale v první řadě brán věk dítěte, které by 31.8. mělo dovršit 6 roku. Z hlediska vývojové psychologie vyžívá dítě pro vstup do školy teprve po 6,5 roce. Obecně platí, že dívky při tom dozrávají rychleji než chlapci. U opačného pohlaví je proto uvažováno o odkladu, nedovrší-li 6 let do 3. měsíce daného roku. U dívek je odklad zvažován v případě, kdy nedovrší 6. roku do 7.-8. měsíce. Nástup k povinné školní docházce v 6. letech platí i pro jižní Koreu, ovšem s tou výjimkou, že z důvodu začátku školního roku v březnovém měsíci, musí dítě dovršit 6. roku již dříve.²⁵

²² HAVLÍČKOVÁ, Jitka. *Vývojová psychologie – předškolní věk* [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2018.

ZACHAROVÁ, Eva. *Základy vývojové psychologie*. Ostrava, 2012. Studijní opora/projekt. Ostravská univerzita.

²³ Blíží se nový školní rok. *Český statistický úřad*. 31.8.2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/blizi-se-novy-skolni-rok>

²⁴ JIŽNÍ KOREA. *Čo/čungdŭnghakkjŏjukpŏp sihŕngjŏng*. Ministerstvo školství, 2008, číslo 20792.

²⁵ JIŽNÍ KOREA. *Čo/čungdŭnghakkjŏjukpŏp sihŕngjŏng*. Ministerstvo školství, 2008, číslo 20792.

Zralost u dítěte jako první posuzuje praktický lékař, který jako může rodičům odklad doporučit. Dále se ke zralosti dítěte může vyjádřit i pracovník pedagogicko-psychologické poradny. Poradenská centra pro vývoj dítěte (*jönga/adong paldal sentchö*) poskytují podobné služby i v Korejské republice. Rodiče mohou s dětmi navštívit zařízení tohoto typu a nechat dítě podrobit komplexnímu vyšetření. Korejské metody testování zahrnují například doplňování vět, kresba postavy, Roschachův test osobnosti, Bender-Gestaltův test motoricko-vizuální dovednosti, Wechslerův test inteligence nebo dokonce škála korejské osobnosti (*hanguk adong insöng kömsa*). Specialista poradny výsledky vyhodnotí a může doporučit opatření pro optimální rozvoj dítěte.²⁶

Obr. 2: Poradenské centrum pro vývoj dítěte WooriDuri²⁷

²⁶ WooriDuri: Uriduri adong čchöngsonjön paldal sentchö [online]. Dostupné z: <http://www.wduri.com/testing/total/>

Ihwa čaram: Adong paldal sentchö [online]. Dostupné z: <http://www.ewhajaram.com/default/>

The Return Of Superman [televizní pořad]. KBS Entertain, 28.1.2018. Dostupné z: <https://www.facebook.com/hugmomhugin/videos/1808902449409963/>

²⁷ WOORIDURI. Čonghapsimničinüngkömsaga muosilkka? Uriduri adongpaldalsentchö adongpaldalkömsa. In: Naver Blog [online]. 24.5.2017. Dostupné z: <http://blog.naver.com/PostView.nhn?blogId=jiny8410&logNo=221013263201&parentCategoryNo=&categoryNo=1&viewDate=&isShowPopularPosts=true&from=search>

2.2.2. Diagnostika dítěte

Posledním hodnotitelem školní zralosti je pedagog. Ten v rámci práce s dítětem v mateřské škole provádí pedagogickou diagnostiku (jedná se také o dětskou evaluaci). Psychologickou oblast však přenechává pedagogicko-psychologickým poradnám. Diagnostika je prováděna ve všech třídách u všech věkových kategorií. Většinou jsou rozděleny pro děti 2leté, 3-4leté, 5-6leté. V posledním případě se jedná o diagnostiku předškolního věku. Zde se pedagog zaměřuje na rozvoj v oblasti motorické, řečové, sluchové, emocionální, sociální a matematické. Ke správnému provádění diagnostik slouží učitelům metodiky. V naší mateřské škole využíváme metodiku Jiřiny Bednářové a Vlasty Šmardové, podle které následně vypracováváme tabulky diagnostik a řídíme se instrukcemi při práci s dětmi.²⁸

²⁸ BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 2. vydání. Brno: Edika, 2015. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0658-1.

říjen 2019

List1

5-6 LET jméno dítěte :

Motorika, grafomotorika, kresba

nezvládá s dopomocí samostatně

Přejde přes kladinu			✓
Přeskočí snožmo nízkou překážku			✓
Dotkne se bříškem každého prstu na ruce bříška palce			✓
Rozliší různé povrchy, materiály		✓	
Pozná hmatem geometrické tvary		✓	
Spontánní kresba: přibývající detaily:			
Nejčastěji kreslí: myš			
Grafomotorické prvky: „Zuby“			✓
Horní smyčka	✓		
Spodní smyčka	✓		
Horní oblouk s vratným tahem	✓		
Spodní oblouk s vratným tahem	✓		
Překreslí obrázek podle předlohy			✓

Návyky při kreslení

ve 4 prstech

Držení tužky		✓	
Postavení ruky			✓
Uvolnění ruky, tlak na podložku			✓
Plynulost tahů		✓	

lžička
krců

Zrakové vnímání, paměť

Přiřadí odstíny barev			✓
Pojmenuje odstíny barev			✓
Sleduje linii mezi ostatními liniemi			✓
Vyhledá tvar na pozadí			✓
Odliší obrázek v řadě lišící se detailem			✓
Odliší shodné a neshodné dvojice lišící se detailem			✓
Odliší obrázek lišící se vertikální polohou			✓
Vyhledá dva shodné obrázky v řadě			✓
Odliší shodné a neshodné dvojice lišící se vertikální polohou			✓
Složí tvar z několika částí na předlohu		✓	✓
Složí tvar z několika částí podle předlohy			✓
Doplní chybějící části v obrázku			✓
Ze šesti obrázků si tři pamatuje			✓
Pozná viděné obrázky			✓
Umístí obrázky na místo			✓
Jmenuje objekty zleva doprava			✓
Vyhledá daný první objekt ve skupině zleva doprava			✓

po chopi
po vsuči
do cas
nezná
česke
slovo

Vnímání prostoru a prostorové představy

→ eváca v předložce, vlna vzhľad předložce

po pripomenutí svlačca, logicky zvládca

Pojmy: hned před, hned za		✓	
Vpravo, vlevo na vlastním těle		✓	
Vpravo, vlevo – umístění předmětu		✓	
Vpravo nahoře – dvě kritéria		✓	

Obr. 3: Formulář diagnostiky dítěte 5-6 let²⁹

²⁹ Diagnostika dítěte 5-6 let. MŠ MAMA Bašť, 2019.

Evaluace dětí probíhá i v korejských předškolních zařízeních, ta se realizuje ve 3 rovinách. Její součástí je diagnostika, formativní evaluace a evaluace souhrnná.³⁰ Pro získání informací o dítěti může pedagog využívat různých metod. Výzkumné metody zahrnují pozorování, experiment, dotazník, rozhovor, rozbor slovních projevů, rozbor volnějších písemných projevů a rozbor výsledků činností. Pedagog při hodnocení dítěte nejčastěji uplatní metodu pozorování, rozbor slovních projevů a rozbor výsledků činností (př. rozbor kresby). Využít může i možnosti experimentu.³¹

Podle korejských metodik by vyhotovování evaluace dítěte mělo zahrnovat běžné a soustavné pozorování, sběr dat a informací na každodenní bázi, analýzu práce dětí a mimo jiné i konzultace s rodiči. Tyto metody jsou aplikovány i v českých mateřských školách.

Korejské metodiky uvádí v rámci formativního hodnocení užití hodnotící škály a checklistů. Veškerá evaluace by přitom měla být objektivní a standardizovaná ve všech ohledech. Hodnotící škála využívá kategorizování, známkování a číslování jako způsob evaluace, nevýhodou se může ukázat její subjektivita. Checklist naopak nabízí kvantitativní výsledky, ale v důsledku chybějícího slovního hodnocení postrádá kvalitativní informace, které jsou pro sestavování diagnostiky dítěte důležité. Ideální je proto kombinace více různorodých forem evaluace.³²

Söulský metropolitní úřad pro vzdělávání (Söul tchŭkbyölsi kjojukčchöng) vydal v roce 2017 obsáhlý manuál pro pedagogy. Příručka obsahuje příkladové modely a formuláře pro efektivní vyhotovování evaluačních dokumentů, do kterých řadíme i pedagogickou diagnostiku. Ze zmíněných forem evaluace zde najdeme několik modelů dětské diagnostiky, kterou lze při evaluaci dítěte použít. Pro ilustraci uvádím diagnostické formuláře níže:

³⁰ I, Kisuk, Čungwön KIM a Hjönsök I. *Jöngjua kjojuk kwadžöng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 155-160. ISBN 978-89-6352-454-2.

³¹ HAVLÍČKOVÁ, Jitka. *Metody psychologie [přednáška]*. Čelákovice: MILLS, 2017.

³² I, Kisuk, Čungwön KIM a Hjönsök I. *Jöngjua kjojuk kwadžöng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 155-160. ISBN 978-89-6352-454-2.

자연탐구영역 - 생명체와 자연환경 알아보기			
유아명		활동명	
평가일		평가유형	
평가내용 및 관점	<과학적 탐구하기 - 생명체와 자연환경 알아보기> 1. 유아가 생활 주변의 생물(동물이나 식물)에 관심을 보이는가? 2. 유아가 생활 주변의 생물에 지속적으로 관찰하는가?		
내용	평정 척도		
	1. 동물이나 식물에 대하여 관심을 보이지 않는다.		
	2. 주변의 동물이나 식물에 대하여 관심을 보인다.		
	3. 교실에서 키우거나 실외환경에서 볼 수 있는 동물이나 식물을 관찰한다.		
	4. 동물이나 식물의 변화 과정에 관심을 갖고 적극적으로 관찰한다.		
해석 및 교사 의견 (사진)			

Obr. 4: Diagnostický formulář podle vzdělávacích oblastí (oblast přírodovědecká) – učitel uvede identifikační údaje dítěte a den vyhotovení evaluačního dokumentu. Následně vyhodnotí otázky; například, zda dítě projevuje dostatečný zájem o přírodu kolem sebe, zda je jeho vztah k přírodě pozitivní apod. Formulář může doplnit o svůj vlastní poznatek, založený na dlouhodobém pozorování dítěte.³³

³³ Jučchiwŏn kjojuk kwadžŏng mit jua pchjŏnga [online]. str. 71. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

<서식 2> 20〇〇학년도 신체검사 결과표(교사용)

번호	유아명	생년월일	키(cm)		몸무게(kg)	
			1학기(. . .)	2학기(. . .)	1학기(. . .)	2학기(. . .)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						

Obr. 5: Diagnostický formulář tělesné konstituce dítěte – V průběhu školního roku zaznamenává pedagog výškové a hmotnostní změny dětí ve třídě. Uvádí se rovněž rok, měsíc a den narození, který je výchozím kritériem pro posouzení, zda se tělo dítěte optimálně vyvíjí. Provést lze i pro každé dítě zvlášť formou individuálního dokumentu.³⁴

³⁴ Jučchiwŏn kjojuk kwadžŏng mit jua pchjŏnga [online]. str. 74. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

○○반 유아명(생년월일): (○○○○.○○.○○)

구분	내 용	평정 척도	단계		비고
			1학기	2학기	
예절1	어른께 공손한 태도로 인사 한다.	인사를 하지 않는다.	1	1	
		가르쳐 주면 마지못해 억지로 한다.	2	2	
		가르쳐 주면 공손한 태도로 인사한다.	3	3	
		가끔 공손한 태도로 인사한다.	4	4	
		항상 스스로 공손한 태도로 인사한다.	5	5	
예절2	친구들과 인사를 잘 한다.	친구들과 만났을 때 전혀 인사를 하지 않는다.	1	1	
		인사하도록 하면 마지못해 인사한다.	2	2	
		가르쳐 주면 인사한다.	3	3	
		친구들과 가끔 인사를 잘 한다.	4	4	
		친구들을 만나면 항상 반갑게 인사한다.	5	5	
예절3	웃어른께 물건을 두 손으로 받고 드린다.	가르쳐 주어도 하지 않는다.	1	1	
		가르쳐 주면 할 때도 있지만 그렇지 않은 경우가 많다	2	2	
		가르쳐 주면 그대로 한다.	3	3	
		가르쳐 주지 않아도 가끔은 잘 하는 편이다.	4	4	
		언제나 두 손으로 받고 드린다.	5	5	
예절4	자기가 잘못된 일을 사과할 줄 안다.	전혀 사과하지 않는다.	1	1	
		주의를 주면 마지못해 사과한다.	2	2	
		가르쳐 주면 사과할 줄 안다.	3	3	
		가르쳐 주지 않아도 사과하는 편이다.	4	4	
		언제나 스스로 사과할 줄 안다.	5	5	
예절5	입 안에 음식물을 넣고 말하지 않는다.	가르쳐 주어도 지키지 않는다.	1	1	
		가르쳐 주면 마지못해 지킨다.	2	2	
		가르쳐 주면 그대로 지킨다.	3	3	
		잘 지키는 편이다.	4	4	
		언제나 잘 지킨다.	5	5	
예절6	바르게 앉아서 식사를 한다.	주의를 주어도 지키지 않는다.	1	1	
		가르쳐 주면 마지못해 따른다.	2	2	
		가르쳐 주면 바르게 앉아서 식사한다.	3	3	
		가끔 바르게 앉아서 식사를 한다.	4	4	
		언제나 바른 자세로 앉아서 식사를 한다.	5	5	

Obr. 6: Diagnostický formulář pro zhodnocení dosažení základních životních návyků a schopností – Učitel odpovídá na otázky, zda dítě zvládá elementární životní návyky a schopnosti a jakým způsobem. Pomocí bodové škály uvádí, do jaké míry/s jakou pravděpodobností provede dítě danou činnost. Př.: *Při jídle správně sedí a jí.*

- *Neprovede činnost ani po napomenutí.* – 1 (vysoce nepravděpodobné)
- *Po výzvě provede činnost, ale s nevolí.* – 2 (spíše nepravděpodobné)
- *Po výzvě provede činnost.* – 3 (pravděpodobné)
- *Většinou provede činnost sám bez výzvy.* – 4 (spíše pravděpodobné)
- *Vždy provede činnost sám bez výzvy.* – 5 (vysoce pravděpodobné)³⁵

³⁵ Jučchiwŏn kjojuk kwadžŏng mit jua pchjŏnga [online]. str. 76. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

<서식 9> 유아 개인별 일화기록①

유아명	○○○	생년월일	○○○○.○○.○○	성별		관찰 교사	
일시/장소	관찰 내용				교사 의견		
○. ○.(○) (: ~ :) ○○시간							
○. ○.(○) (: ~ :) ○○시간							
○. ○.(○) (: ~ :) ○○시간							

Obr. 7: Diagnostický formulář soustavného pozorování dítěte – Patří mezi kvalitativní evaluaci prováděnou soustavným pozorováním dítěte při různých činnostech. Učitel v dokumentu uvádí datum, čas a místo pozorování a krátce shrne jeho výsledky. Informace doplní o svůj subjektivní komentář.³⁶

³⁶ Jučchiwŏn kjojuk kwadžŏng mit jua pchjŏnga [online]. str. 84. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

Uvedené formuláře představují zlomek z příkladových evaluačních modelů. Pedagog může dále hodnotit například do jaké míry se dítě ve třídě integruje, jaké činnosti spontánně volí, jak se při daných činnostech projevuje, v čem vyniká atd.³⁷

Přestože individuální přístup k jednotlivci není zpravidla aplikován v jiných sférách korejské společnosti, u nejmenších dětí je tomu naopak, tedy alespoň dle doporučovaných i stanovených pravidel rozvíjející osobnost dítěte. Kvalitativní přístup k dítěti převládá nad kvantitativním. Metoda soustavného pozorování je upřednostňována nad experimentem, testováním a sběrem dat bez souvisejícího kontextu.³⁸

2.2.2.1. Kritéria školní zralosti

Zmiňovaný věk představuje první kritérium školní zralosti, na které je u dítěte nahlíženo. Je ale pouze orientačním indikátorem. Vyhodnocení výsledků diagnostiky musí být komplexní a dotýkat se všech oblastí, na které stanovená kritéria navazují. Následující uvedené oblasti jsou rovněž aplikované v posuzování vývoje dítěte v Koreji. Lišit se mohou v případě řečových schopností.

Kritéria školní zralosti u dítěte předškolního věku:

1. Věk

- a. Česká republika – 6 let (do 31.8.)
- b. Korea – 6 let (do posledního únorového dne)

2. **Smyslové vnímání** – dokáže rozlišit tvary, některá písmena a číslice, nezaměňuje písmena/znaky tvarově podobné (m/n, b/p, 十 / 卜, 天 / 大), sluchově pozná první písmeno ve slově (popř. i poslední hlásku), je schopno syntézy a analýzy slova (o-k-o)
3. **Grafomotorika a motoricko-vizuální koordinace** – správně drží tužku (lateralita by měla být už v tomto věku vyhraněna), podepíše se křestním jménem (ne zrcadlově)
4. **Řeč** – vysloví všechny hlásky (v češtině tolerance nesprávné výslovnosti r/ř), mluví ve větách a věty tvoří relativně gramaticky správně

³⁷ Jučchiwŏn kjojuk kwadžŏng mit jua pchjŏnga [online]. str. 80-132. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

³⁸ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 155-160. ISBN 978-89-6352-454-2.

5. **Rozumové schopnosti** – orientuje se v čase (*včera, dnes, zítra, potom, před, roční období*), třídí věci podle velikosti, množství, druhu, zvládá pravolevou orientaci, zná barvy (i doplňkové: fialová, růžová, oranžová atd.), logicky uvažuje o pojmech (*Čím si jsou podobné jablko a hruška?*), napočítá do 10, sčítá a odčítá do 5
6. **Paměť** – zapamatuje si větu o více jak pěti slovech, po textové stránce zvládá básničky a písničky
7. **Chování**
 - a. *Soustředěnost* – je schopno soustředit se delší dobu a zaměřit pozornost
 - b. *Citová zralost* – z hlediska emocí je stabilní (př. neúspěch přijme a nereaguje odporem či pláčem), fixace na matce je zdravá
 - c. *Sociální zralost* – je schopné trávit čas v kolektivu vrstevníků, přijímá kromě autority rodičů i autoritu učitele
 - d. *Pracovní zralost* – vydrží u zadaného úkolu a dokončí ho, přestože ho nebaví, zvládne si připravit věci do školy, ráno vstát, ve škole vydrží sedět celé vyučování, nezapomíná pomůcky a úkoly apod.
8. **Motivace** – zájem o různé podněty (pokud dítě nemá o nic zájem, je považováno spíše za nezralé)³⁹

U dítěte se ovšem mimo tyto kategorie můžou projevovat i další projevy nezralosti, kupříkladu v případech, kdy je dítě příliš neklidné nebo naopak utlumené, impulsivní nebo příliš zpomalené. Při zvažování nástupu do základní školy je nutné vycházet z všeobecného průměru výsledků s přihlédnutím ke konkrétním deficitům. Pokud ale dítě nezvládá pojmy především/pozití a zaměňuje symetricky podobná písmena b/q, není důvod uvažovat o odkladu.

Aby se dítě mohlo dostatečně rozvíjet, je nutné se vyvarovat rizikovým faktorům, které mohou mít zaostalost dítěte na svědomí. Na dítě významně působí prostředí, ve kterém tráví nejvíce času, tím je rodina a mateřská škola, popřípadě jiné předškolní zařízení. Dítě potřebuje neustálé podněty – řečové, vizuální, sluchové, motorické i citové, a to nejlépe v osobním podání, nikoli zprostředkovanou formou. Tu představuje například elektronika. Této skutečnosti jsou si vědomi i v jižní Koreji, o čemž svědčí mediální články věnující se této problematice. Autoři

³⁹ HAVLÍČKOVÁ, Jitka. Vývojová psychologie – školní zralost [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2018.

článků, podobně jako u nás, uvádí, že trávení dlouhého času u tabletu, mobilu, televize nebo počítače může negativně ovlivnit vývoj dítěte. Zhoršit se může například soustředěnost na jiné aktivity nebo kreativní myšlení nejen při řízené činnosti, ale také spontánní hře.⁴⁰

Barun ICT, centrum pro výzkum na Jönse univerzitě uveřejnilo v roce 2018 výsledky průzkumu poukazující na excesivní užívání chytrých mobilních telefonů malými dětmi. V průměru podle Barun ICT používá smartphony 6 dětí z 10. Jedná se při tom o děti do 6 let. Alarmující bylo i zjištění, že až 45 % dětí dostane poprvé do ruky chytrý telefon ve věku 12-24 měsíců.⁴¹

Vlastní komentář

S rizikovými faktory ohrožující správný vývoj dítěte se potýkají tedy obě země. Česká i Korejská republika na tyto fenomény poukazují, ale preventivní opatření, obávám se, mohou zavést pouze individuální rodiny. Na druhou stranu si dnes jako učitelka v mateřské škole nedokážu představit práci bez elektroniky, prostřednictvím, které dokážu pracovat a vyučovat daleko efektivněji. Iphone a iPad s iPencil používám pro rychlé hledání materiálů a informací. Ipad mi také slouží jako zásobník nápadů pro práci s dětmi a inspiroji se často i nápady korejských her a písni pro děti. Přenosný reproduktor mi v kombinaci s Apple technikou nabízí flexibilitu, proto pro mě není žádný problém přesunout program pro děti na zahradu nebo do okolní přírody. Vidím proto tento druh techniky jako pomocný prostředek pro učitele i rodiče a domnívám se, že problém tkví spíše ve způsobu a délce časového intervalu jejich používání. Elektronika může dětem zprostředkovat audiovizuální podněty, se kterými není možné se setkat v běžném životě, je však dobré si klást otázku, zda pro dítě přeci jen není lepší rozvíjet své konstruktivní schopnosti stavbou lega než hrou tetris.

⁴⁰ Čung, Ion. Čondžakigi orä ponün adong „čuiirjök mundže“ manta. In: *The Korea Times* [online]. 23.4.2019. Dostupné z: <http://www.koreatimes.com/article/20190422/1243624>

JU, Hjödžung. Činadžin täbülit PC sajöng, jua tunö onö palččön magül su itta. In: *ETNews* [online]. 26.12.2013. Dostupné z: <http://m.etnews.com/201312260332>

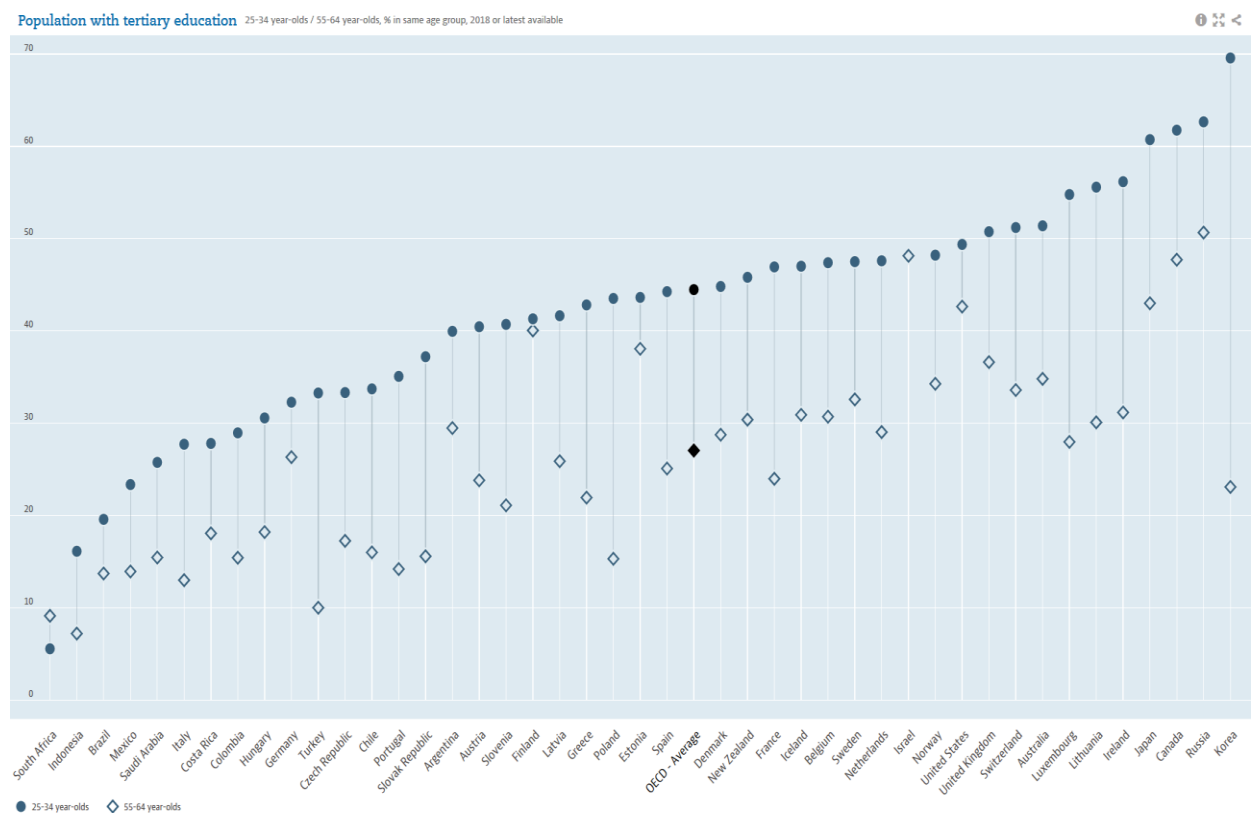
⁴¹ BARUN ICT. *Barun ICT Events* [tisková zpráva z konference]. Jönse University, 2018.

3. Vzdělávací systém

3.1. Vzdělávací systém Korejské republiky

Jižní Korea je považována za jednu ze zemí dosahující nejvyšší úrovně vzdělanosti. Důraz na vzdělání je na společnost kladen ustavičně až do dosažení patřičného titulu na jedné z prestižních korejských univerzit. V posledních letech se rozmohl také trend studia v zahraničí.

Podle statistiky OECD z roku 2019 je Korejská republika zemí, jejíž populace dosahuje až 70% vzdělanosti v terciálním sektoru. Výsledky postavily Koreu na první místo v této kategorii.⁴²

Graf 1: Dosažení vzdělání v terciálním sektoru dle jednotlivých zemí ⁴³

Korea nabízí vzdělávání na státních, veřejných a soukromých školách. Dotovány jsou všechny typy škol, nicméně soukromá zařízení dostávají od státu nižší finanční příspěvek. Dotace přichází většinou od Ministerstva školství, dále jsou školy sponzorovány také územní

⁴² Population with tertiary education. In: *OECD: Data* [online]. 2018. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduatt/population-with-tertiary-education.html>

⁴³ Population with tertiary education. In: *OECD: Data* [online]. 2018. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduatt/population-with-tertiary-education.html>

samosprávou.⁴⁴ Během 40 let příspěvky na vzdělávání rapidně vzrostly. Dokonce podle OECD investovala Korea do tohoto sektoru více než je celosvětový průměr.⁴⁵

Stupně vzdělávání jsou zde děleny na předškolní (0-6 let), základní (7-12 let), střední ve dvou úrovních⁴⁶ (13-18 let) a vysokoškolské (18+). Povinná školní docházka je stanovena na 9 let a dítě v rámci ní absolvuje základní až středoškolské vzdělání v obou úrovních. Co se týká předškolního vzdělávání, to v Korejské republice povinné není, ale s rostoucím povědomím o důležitosti učení v těchto letech života se zvyšuje i počet dětí v předškolních zařízeních. Korea mimo jiné klade také důraz na celoživotní vzdělávání, např. v civilních a průmyslových institutech, formou večerního nebo online vyučování, popřípadě je možné se účastnit programů pro seberozvoj v zaměstnání. Tento způsob už ovšem není zahrnut v oficiálním schématu školského systému.⁴⁷

⁴⁴ South Korea: Governance and Accountability. In: *NCEE (National Center On Education And The Economy): Center On Internation Education Benchmarking* [online]. Washington DC. Dostupné z: <http://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/top-performing-countries/south-korea-overview/south-korea-system-and-school-organization/>

⁴⁵ KEDI (Korean Educational Development. *A Window Into Korean Education* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.salzburgglobal.org/fileadmin/user_upload/Documents/2010-2019/2018/Session_603/2018_A_Window_into_Korean_Education.pdf

⁴⁶ Dva stupně středoškolského stupně – *čungdŭng* (13-15 let), *kodŭng* (16-18 let)

⁴⁷ KEDI (Korean Educational Development. *A Window Into Korean Education* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.salzburgglobal.org/fileadmin/user_upload/Documents/2010-2019/2018/Session_603/2018_A_Window_into_Korean_Education.pdf

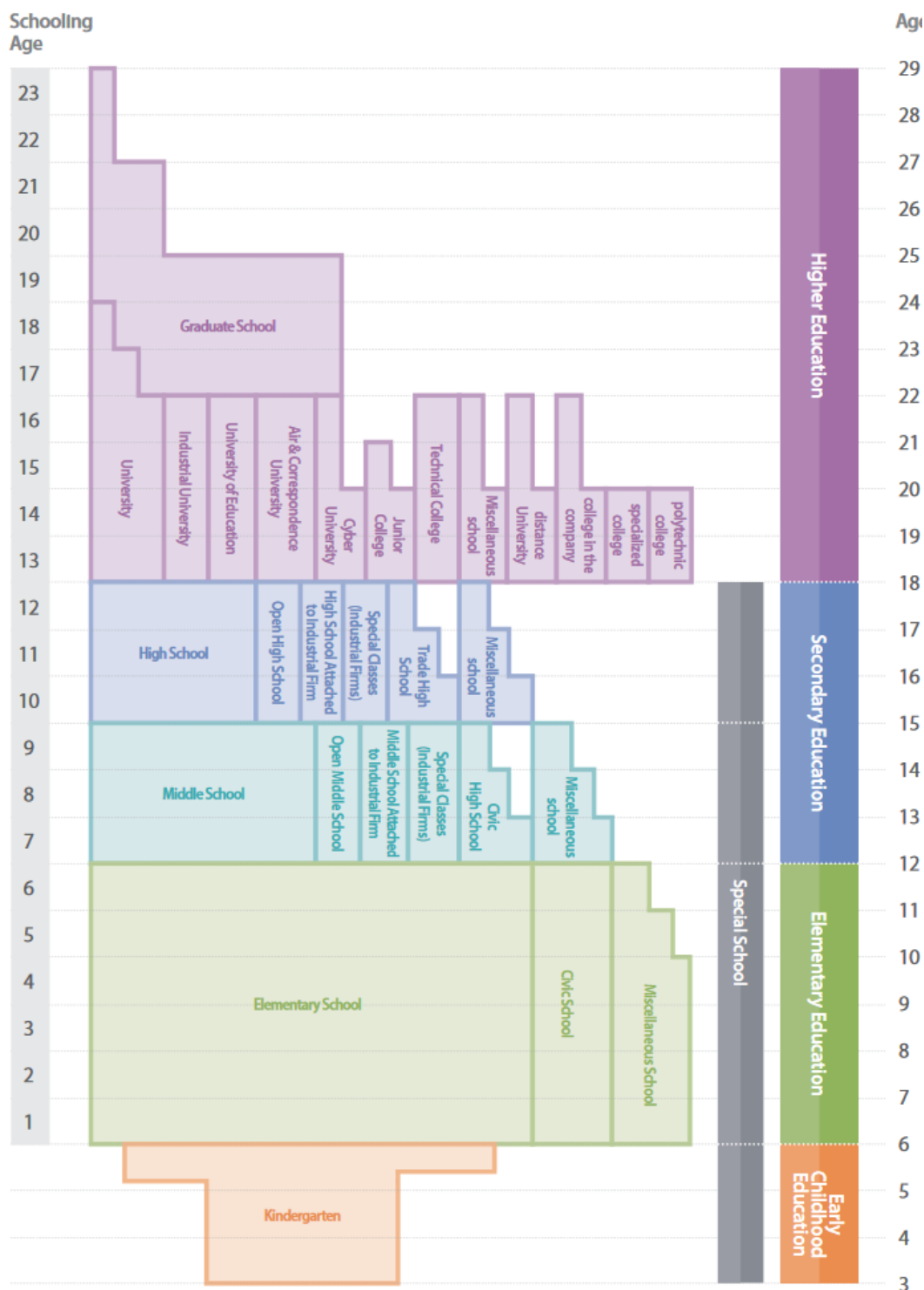

Schéma 1: Vzdělávací systém Korejské republiky⁴⁸

⁴⁸ *Brief Statistics on Korean Education* [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z: <https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>

Vedle předškolního vzdělávání stojí za zmínku i odvětví dětské péče. Zde se nejedná vysloveně o zařízení poskytující výuku, ale spíše hlídací a pečovatelské služby. Mezi takové můžeme zařadit dětská centra, tzv. *ōrinidžip*. Tyto instituce se liší nejen rozličností poskytovaných služeb, řídí se také jinou legislativou, než je ta, vztahující se k mateřským školám.⁴⁹

Na stránkách Ministerstva školství Korejské republiky nalezneme školské statistiky s daty týkajícími se počtu škol, dětí/žáků a učitelů. Jelikož je pro nás směrodatný především sektor předškolního vzdělávání, ráda bych uvedla čísla z této oblasti. Datum průzkumu ani zveřejnění ovšem není uvedeno a nejzazší rok v tabulkách činí rok 2015. Proto informace dále doplním z průzkumu KEDI (*Korean Educational Development Institute*):

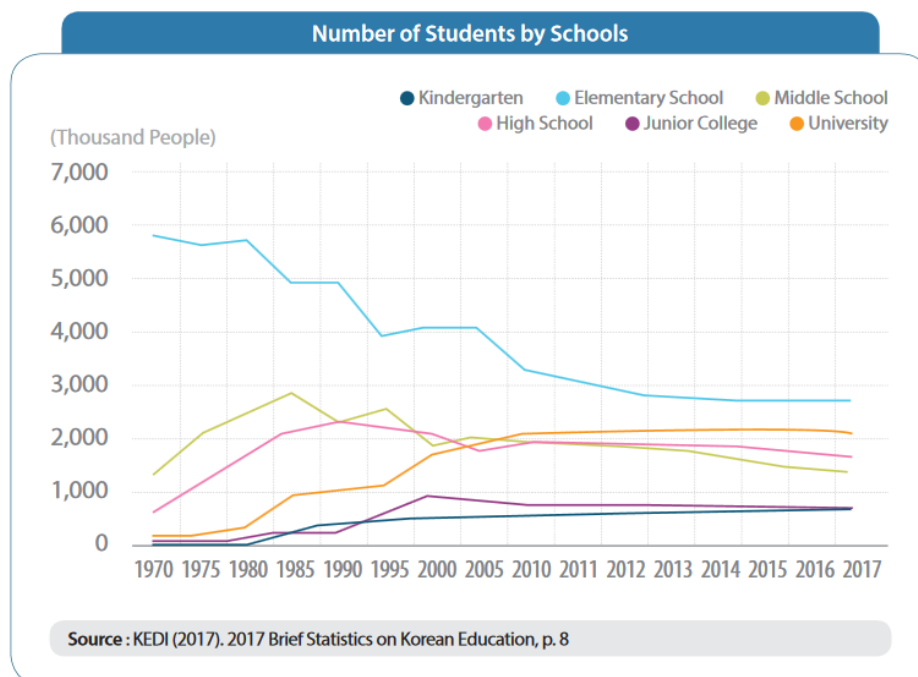
K roku 2015 se na území Korejské republiky nacházelo 8 930 mateřských škol nebo jiných předškolních zařízení. V nich bylo v čase prováděného průzkumu zapsáno 682 553 dětí s 50 998 pedagogy.⁵⁰

KEDI ze svých statistik z roku 2017 uvádí následující data:

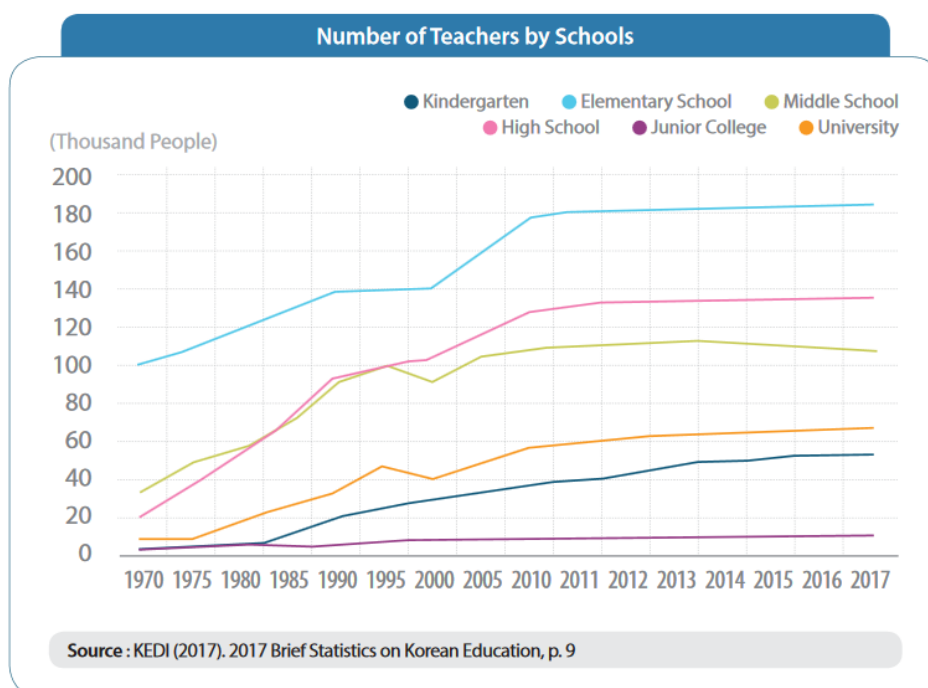
Počet mateřských škol a jiných předškolních zařízení činily k tomuto roku 9 029. Graf KEDI poukázal na nynější fenomén celkového poklesu dětí/žáků zapsaných do škol, s výjimkou předškolního vzdělávání. Tento sektor jako jeden z mála v zápisu dětí postupně posiluje, a stejně tak počet pedagogů na školách:

⁴⁹ *Early Childhood Education and Care Policies in the Republic of Korea* [online]. OECD, 2004. Dostupné z: <http://www.oecd.org/korea/33689774.pdf>

⁵⁰ Ministry of Education: Key Policies. *Ministry of Education* [online]. Dostupné z: <http://moe.go.kr/>

Graf 2: Počet studentů podle stupňů vzdělávání⁵¹

Graf 3: Počet pedagogů podle stupňů vzdělávání⁵²

⁵¹ Brief Statistics on Korean Education [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z: <https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>

⁵² Brief Statistics on Korean Education [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z: <https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>

Ministerstvo školství (*kjojukbu*) představuje ústřední orgán dohlížející na veškeré zmíněné vzdělávací stupně. Sídlo ministerstva nenalezneme v hlavním městě Söulu, ale ve městě Sedžong. Dříve nesl tento orgán název *Ministerstvo školství, vědy a technologie*, od roku 2013 se ale školství odštěpilo od dalších oborů a dnes je nazýváno zkráceně pouze Ministerstvo školství. Vedle samotného ministerstva zodpovídají za fungování a změny školských směrnic i územní samosprávy, které se podílejí na řídicí a dohlížecí funkci.⁵³ Ke vzdělávání a péči o děti přispívají i další ministerstva, např. Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí, Ministerstvo genderové rovnoprávnosti, Ministerstvo práce, Ministerstvo pro vládní administraci, Ministerstvo vnitra, nebo Ministerstvo hospodářství a lesnictví.⁵⁴

Ministerstvo školství spolu s pověřením územní samosprávy zodpovídají také za inspekci a evaluaci škol. Standardizovaný plán pro hodnocení školských institucí navrhuje ministerstvo, zatímco pověřením pracovníci v konkrétních regionech provádí na základě tohoto plánu inspekci škol.⁵⁵

Korejská školská legislativa sestává z prezidentských dekretů, zákonů a nařízení. Mezi důležité školské dokumenty patří zákon č. 15950, *o základních principech vzdělávání*, zákon č. 16875, *o předškolním vzdělávání* a zákon č. 16436, *o pedagogických pracovnících*.⁵⁶

Tyto právní dokumenty vycházejí z přijatých mezinárodních úmluv, které jižní Korea ratifikovala a uvedla v platnost na svém území. Korejská republika k roku 2020 přijala následující úmluvy:

- *Úmluva o právech dítěte* – Tato smlouva donutila Koreu k opatření zamezující dětské úmrtnosti, mučení a dětského zneužívání, zajištění pomoci rodičům v zabezpečení základních životních podmínek dítěte, stanovení práva na vzdělání, věkové hranice pro vstup do zaměstnání a případné výše finanční podpory.⁵⁷

⁵³ Ministry of Education: History. *Ministry of Education* [online]. Dostupné z: <http://moe.go.kr/>

⁵⁴ *Early Childhood Education and Care Policies in the Republic of Korea* [online]. OECD, 2004. Dostupné z: <http://www.oecd.org/korea/33689774.pdf>

⁵⁵ South Korea: Governance and Accountability. In: *NCEE (National Center On Education And The Economy): Center On Internation Education Benchmarking* [online]. Washington DC. Dostupné z: <http://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/top-performing-countries/south-korea-overview/south-korea-system-and-school-organization/>

⁵⁶ *National Law Information Center (Kukga põpnjõng čõngbo sentchõ)* [online]. Dostupné z: <http://law.go.kr/>

⁵⁷ *Convention on the Rights of the Child*. New York City: United Nations General Assembly, 1989.

- *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* – Dokument zajišťuje základní lidská, občanská a politická práva a vztahuje se na všechny osoby dané země, bez ohledu na sociální postavení, pohlaví nebo věk. Proto i děti zajišťuje ty nejzákladnější práva, jakými jsou například právo na život. Tato smlouva není ovšem totéž jako *Všeobecná deklarace lidských práv*, kterou Korea nepodepsala.⁵⁸

Vedle legislativních dokumentů udávají školskému systému řád i tzv. kurikulární dokumenty. Ty nesou charakter na základě školské politiky dané země, a proto se také kurikula v Korejské a České republice strukturou liší.⁵⁹

Jižní Korea přisuzuje velký význam tzv. rozvojovým strategiím. Mezi ty řadí postupy posloupnosti, systematičnosti a sekvenčnosti. Souvisí úzce s kladením cílů a plánováním. V mikroměřítku můžeme tyto metody vidět v konkrétním přístupu pedagoga k dětem, ve všeobecnějším kontextu se jedná o efektivní plánování v oblasti školství a naplňování stanovených vzdělávacích cílů. Instituce jako KEDI a KICE (*Korean Institute of Curriculum and Evaluation*) tvoří kontrolní orgány, jež vyhodnocují splnění či nesplnění stanovených cílů.

3.2. Vzdělávací systém České republiky

Důraz na vzdělání v České republice je výrazně menší než v jižní Koreji, přesto se zájem o vzdělanost občanů v terciálním sektoru zvyšuje. K roku 2018 činila terciální vzdělanost české populace 33%, a dokonce i Slovensko v témže průzkumu uspělo lépe s výsledkem 37%.

Vzdělávací systém České republiky nabízí svým občanům bezplatné a zároveň povinné předškolní a základní vzdělání. Mezi povinný je považován poslední rok předškolní docházky a studium na základní škole po dobu devíti let. Další vzdělávání je dobrovolné a bezplatné ve veřejném a státním školství do dosažení 26 let. Dotace přichází od státu i Evropské unie. Přesto EU neurčuje směrnice českého školství, může pouze vydávat doporučení bez přímého zasahování do vzdělávací politiky.⁶⁰

⁵⁸ *International Covenant on Civil and Political Rights*. New York City: United Nations General Assembly, 1966.

⁵⁹ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 155-160. ISBN 978-89-6352-454-2.

⁶⁰ FRYŠTACKÁ, Michaela. *Předškolní pedagogika – Vzdělávací politika ČR [přednáška]*. Čelákovice: MILLS, 2017.

Ústřední školský orgán v České republice tvoří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dříve známé také pod názvy *Ministerstvo veřejného vyučování*, *Ministerstvo kultu a veřejného vyučování* nebo *Ministerstvo školství a osvěty*.⁶¹

Vedle ministerstva školství dohlíží na vzdělávání v České republice kontrolní orgán, tzv. Česká školní inspekce. Ta kontroluje a zajišťuje, aby nařízení stanovená zákony a vyhláškami byly dodržovány v každém zařízení. Pověření pracovníci České školní inspekce navštěvují jednotlivé školské instituce za účelem zhodnocení jejího chodu, předložení doporučení nebo udělení sankcí za nedodržování směrnic.⁶²

Předškolní stupeň školství v naší zemi se řídí legislativou zahrnující několik zákonů a vyhlášek. Mezi ně patří všeobecný školský zákon – zákon č. 561/2004 Sb., *o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*. Dále pak č. 563/2004 Sb., *o pedagogických pracovnících* a vyhláška č. 14/2005 Sb., *o předškolním vzdělávání*.

Školství v České republice se kromě národních legislativních dokumentů řídí mezinárodními úmluvami. Mezi ty patří *Všeobecná deklarace lidských práv* (1948), *Listina základních práv a svobod* (1991), *Deklarace práv dítěte* (1924), *Úmluva o právech dítěte* (1989), *Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod* (1950).⁶³

Neodmyslitelnými dokumenty, které slouží rovněž ředitelům škol a pedagogům jako cenné metodiky jsou státní kurikula. Tzv. *Bílá kniha* (také *Národní program pro rozvoj vzdělávání v České republice*) představuje systémový projekt/plán vzdělávání v naší zemi. V časových intervalech je toto kurikulum přezkoumáváno a revidováno v souvislosti s aktuální společenskou situací a jejími změnami. Bílá kniha poskytuje především všeobecnou vizi vzdělávání. Z Bílé knihy následně vychází RVP (*Rámcový vzdělávací plán*), jenž je hodnotnou příručkou a manuálem pro práci s dětmi v dané vzdělávací sféře. Podle RVP mohou pedagogové dále vypracovávat ŠVP (školní vzdělávací plán) a TVP (třídní vzdělávací plán).⁶⁴ Více o českých kurikulárních dokumentech v následující kapitole.

⁶¹ MŠMT: Historie. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>

⁶² FRYŠTACKÁ, Michaela. *Předškolní pedagogika – Vzdělávací politika ČR* [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2017.

⁶³ FRYŠTACKÁ, Michaela. *Předškolní pedagogika – Vzdělávací politika ČR* [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2017.

⁶⁴ FRYŠTACKÁ, Michaela. *Předškolní pedagogika – Vzdělávací politika ČR* [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2017.

Vlastní komentář

Zásadní rozdíl vidím při srovnávání obou systémů v povinnosti docházky dítěte do mateřské školy. Zatímco v Koreji zůstává předškolní vzdělávání alternativou domácí výchovy, v České republice byla od srpna roku 2017 zavedena povinnost předškolní docházky pro děti, které k srpnu daného roku dovršily 5 let. I u nás je toto tedy relativní novinkou, předškolní ročník je ovšem pro děti před vstupem do základní školy velkým přínosem. Domácí výuka zůstává nadále možná, ale dítě před vstupem do základní školy musí v takovémto případě absolvovat přezkoušení z dovedností a znalostí předškolního ročníku.

Podporu korejskému vzdělávacímu systému představují podpůrné organizace, kterými jsou například zmíněné KEDI, KICE a různé výbory a komise. Tyto orgány přejímají konkrétní úkoly Ministerstva školství a dohlíží na chod škol. Domnívám se, že je tento model školských orgánů velmi efektivní. V České republice se školstvím zabývá Ministerstvo školství, školské výbory v rámci obcí/krajů a Česká školní inspekce. Podpůrné orgány odpovídající korejskému počtu a jejich variabilitě v naší zemi chybí.

4. Legislativa školství

4.1. Legislativa školství Korejské republiky

Jak bylo již zmíněno v předchozí kapitole, vzdělávací systém v Koreji definují právní dokumenty, jejichž vydavatelem je Ministerstvo školství. Školská legislativa, podobně jako u nás, stanovuje rámec vzdělávání a standardizuje podmínky a pravidla ve vzdělávacích zařízeních.

Mezi nejdůležitější právní dokumenty lze řadit následující:

1. Zákon č. 15950, *o základních principech vzdělávání (Kjojukkibonpŏp)*
2. Zákon č. 16875, *o předškolním vzdělávání (Juakjojukpŏp)*
3. Zákon č. 16436, *o pedagogických pracovnících (Kjojukkongmuwŏnpŏp)*
4. Prezidentské dekrety (*Tätchongnjŏngnjŏng*)

Hlavní zákony následně podrobněji rozeberu a popíši z hlediska jejich struktury a obsahu. Všechny tyto dokumenty uvádí ve své hlavičce název zákona, jeho číslo, datum uveřejnění, popř. jeho revizi. Jelikož jsou prezidentské dekrety pouze doplňky odstavců daných zákonů (zpravidla s externími odkazy) nevěnuji jim samostatnou kapitolu.

4.1.1. Zákon č. 15950, *o základních principech vzdělávání (Kjojukkibonpŏp)*

Obecná ustanovení

- **Odstavec 1** – Definuje kladený cíl tohoto zákona, determinuje práva a povinnosti občanů, státu a územních samospráv v souvislosti se vzděláváním, a definuje také vzdělávací systém Korejské republiky.
- **Odstavec 2** – Podle principů korejského školského systému je možnost vzdělávání poskytnuta každému občanovi Korejské republiky, a to jak pro kultivaci sebe samého, tak pro rozvoj prosperující demokratické společnosti.
- **Odstavec 3** – Právo na vzdělání má každý občan v průběhu celého života, i v souvislosti s povoláním.
- **Odstavec 4** – Rovné podmínky je nezbytné zajistit pro všechny občany. Platí zákaz diskriminace (pohlavní, náboženské, rasové, sociální, podle ekonomického statusu a fyzické kondice). Stát a úřady mají také povinnost dohlédnout na zajištění dostatku pedagogů v regionech.
- **Odstavec 5** – Je nezbytné, aby byla zachována nezávislost vzdělávání. Stát spolu s územní samosprávou musí zajistit vzdělávací nezávislost a stejné podmínky pro vzdělávání s přihlédnutím k potřebám daného regionu. Měla by

však být respektována autonomie škol, na jejím chodu mají právo podílet se i pedagogové a rodiče dětí.

- **Odstavec 6** – Je rovněž nezbytné zajistit neutralitu vzdělávání. Vzdělávání tudíž neslouží k propagaci politických, skupinových, ani individuálních záměrů. Státem a úřady založené školy nesmí vystupovat jako vzdělávací instituce upřednostňující konkrétní náboženství.
- **Odstavec 7** – Za financování škol s výjimkou soukromých zařízení odpovídá stát a územní samospráva. Na stabilitu financí je nutné průběžně dohlížet a s rozpočtem manipulovat s rozvahou.
- **Odstavec 8** – Povinná školní docházka je tímto zákonem stanovena na 9 let (6 let vzdělávání na základní škole a 3 roky vzdělávání na nižší střední škole).
- **Odstavec 9** – Školy jsou kategorizovány podle věku dítěte a dle obsahu kurikula na mateřské, základní, nižší střední a vyšší střední školy. (Vysoké a další definují odlišné zákony.) Úkolem škol je poskytnout svým žákům všestranný rozvoj osobnosti. Zřízení a pravidla pro konkrétní typy škol udávají jiné zákony.
- **Odstavec 10** – Sociální vzdělávání představuje součást kurikula v různých formách. Vznikat mohou i samostatné sociální zařízení.
- **Odstavec 11** – Zřizovatelem školy je stát, územní samospráva, případně soukromá osoba či firma.

Osoby činné ve vzdělávacím procesu

- **Odstavec 12** – *Vzdělávaný* – Škola a její personál je povinen respektovat základní práva vzdělávaného. Vzdělávací zařízení, metody, obsah a materiály musí být pro vzdělávaného předem připraveny a dostupné. Vzdělávaný je zavázán dodržovat pravidla školské instituce.
- **Odstavec 13** – *Zákonný zástupce* – Rodič nebo jiný zákonný zástupce má právo i povinnost podílet se na vzdělávání svého dítěte a nese odpovědnost za jeho výchovu.
- **Odstavec 14** – *Pedagog* – Osobnost pedagoga musí být respektována. Jeho povinnost představuje zlepšování dosavadních kvalit vzdělávaného a demonstrovat principy etického kodexu. Odstavec také uvádí, že pedagog nesmí svými politickými názory a preferencemi ovlivňovat vzdělávaného. Pedagogové se mohou ujmout dalších pracovních pozic, jak předepisuje zákon.

- **Odstavec 15** – *Pedagogické sdružení* – Pedagogičtí pracovníci mohou za účelem zefektivnění vzdělávacích záměrů a zlepšení pracovních podmínek vystupovat v rámci územní samosprávy jako organizovaná skupina.
- **Odstavec 16** – *Zřizovatel/ředitel* – Jeden ze dvou zmíněných, nebo po vzájemné dohodě a určení pravomocí, nese odpovědnost za zřízení a chod školy, financování objektu a vzdělávacího procesu. Má také povinnost zajistit pedagogickým pracovníkům další vzdělávání.
- **Odstavec 17** – *Stát a územní samospráva* – Oba orgány spravují a dohlíží na školy a sociální zařízení. Za principy (uvedeny pouze v bodech) poskytovaného vzdělávání jsou plně odpovědni.

Principy vzdělávání

Stát a územní samospráva jsou povinni zajistit následující elementární principy vzdělávání a zřízení dalších institucí:

- **Odstavec 17/2** – Posilování genderové rovnoprávnosti
- **Odstavec 17/3** – Etický kodex
- **Odstavec 17/4** – Kultivace sexuální výchovy
- **Odstavec 17/5** – Prevence bezpečnosti
- **Odstavec 17/6** – Základní principy míru a soudržnosti
- **Odstavec 18** – Speciální vzdělávání pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami
- **Odstavec 19** – Ocenění dětí mimořádně nadaných (v oblastech akademických, uměleckých, sportovních)
- **Odstavec 20** – Vzdělávání dětí do 3 let
- **Odstavec 21** – Profesionální vzdělávání pro výkon povolání
- **Odstavec 22** – Tělovýchova (pro zlepšení fyzické kondice dětí a rozvinutí pozitivního vztahu ke sportovním aktivitám)
- **Odstavec 23** – Informovanost o vzdělávání (prostřednictvím komunikačních a mediálních zdrojů)
- **Odstavec 24** – Akademické instituce (zřízeny pro výzkumné a vědecké účely)
- **Odstavec 25** – Soukromé školy
- **Odstavec 26** – Evaluace a systém osvědčení (standardizovaný systém hodnocení a osvědčení žáků, pedagogických pracovníků, zařízení aj.)

- **Odstavec 26/2** – Diskrétní nakládání s osobními údaji žáků
- **Odstavec 26/3** – Školská statistika
- **Odstavec 27** – Podpora zdraví a příznivých životních podmínek
- **Odstavec 28** – Systém úplaty za vzdělávání s finančními úlevami pro ekonomicky slabší rodiny
- **Odstavec 29** – Mezinárodní vzdělávání ⁶⁵

4.1.2. **Zákon č. 16875, o předškolním vzdělávání (Juakjojukpöp)**

Dokument definuje předškolní vzdělávání, termíny s ním spojené, udává pravidla zřízení, fungování i uzavření mateřské školy. Odstavce zákona se podrobně věnují následujícím tématům:

Obecná ustanovení

- **Odstavec 1** – Definuje kladený cíl tohoto zákona, viz výše.
- **Odstavec 2** – Definuje termíny spojené s předškolním vzděláváním např. *jua* (dítě ve věkovém rozmezí od 3 let do nástupu na základní školu), *jučchiwön* (mateřská škola), *pohodža* (zákonný zástupce), *pangwahu kwadžöng* (mimoškolní program)
- **Odstavec 3** – Uvádí orgány řídicí školství Korejské republiky, ty tvoří vláda – Ministerstvo školství a územní samospráva. Zmíněn je i základní vzdělávací plán. Ten sestavuje ministr školství spolu s *Výborem pro vzdělávání předškolních dětí* a zahrnuje vzdělávací cíle dosažitelné v blízkém a delším časovém horizontu. Obnovován by měl být každých 5 let a výsledky dosažených cílů veřejně publikovány. Z plánu vycházejí další programy metropolitních měst, provincií a speciálních oblastí, které vyhotovují roční plány.
- **Odstavec 4** – Nastihuje blíže funkci *Výboru pro vzdělávání dětí a dětskou péči*. Jak už bylo zmíněno, jedná se především o spolupráci s ministerstvem, podílení se na sestavování základního vzdělávacího plánu a propojení mateřských škol s dětskými skupinami.
- **Odstavec 5** – *Výbor pro vzdělávání předškolních dětí* se zabývá pouze vzděláváním dětí od 3 let do vstupu na základní školu. Skládá se z odborníků, zástupců mateřských škol, pedagogů, rodičů a příslušných úředníků.

⁶⁵ JIŽNÍ KOREA. *Kjojukkibonpöp*. Ministerstvo školství, 2018, číslo 15950.

- **Odstavec 6** – Uvádí další instituci, tentokrát *Agenturu předškolního vzdělávání*, která provádí průzkumy, poskytuje informace, zajišťuje programy, praxi i evaluaci pro učitele, praktické výuky a podílí se na koncipování nových učebnic.

Zřízení mateřské školy

- **Odstavec 7** – Vzdělávací systém Korejské republiky dělí předškolní zařízení na mateřské školy státní, veřejné a soukromé. Státní školy jsou přitom vedeny státem, veřejné územní samosprávou a soukromé soukromou osobou nebo firmou.
- **Odstavec 8** – Pro zřízení soukromé mateřské školy je zapotřebí získat autorizaci, a stejně tak veškeré změny nebo uzavření zařízení musí být nahlášeny. Odstavec dále uvádí případy, kdy osoba nemůže otevřít mateřskou školu, např. z důvodu nezletilosti, mentálního onemocnění, drogové závislosti, korupčního usvědčení nebo v případě spáchání trestního činu. Omezení se vztahuje taktéž na osoby, jimž byla udělena pokuta a osoby nerespektující školská nařízení.
- **Odstavec 9** – Mateřskou školu je možné zřídit při jiné vzdělávací instituci i jako její součást, a to při základní škole a středním nižším i vyšším zařízení.
- **Odstavec 10** – Pravidla (školní řád) pro mateřskou školu sestavuje ředitel nebo zřizovatel školy, a to v souladu se zákonem a příslušným prezidentským dekretem.
- **Odstavec 11** – Mateřská škola má oprávnění přijímat děti ve věkovém rozmezí od 3 let do nástupu na základní školu. O konkrétních případech přijetí rozhoduje ředitel spravedlivě a transparentně. Územní samosprávy mohou stanovit pravidla přijetí dítěte, jsou však limitována na správní jednotky *si a do*.
- **Odstavec 12** – Školní rok začíná 1.3. a trvá do konce února následujícího roku. Mateřská škola může do výukového plánu zařadit i mimoškolní programy podle zájmu rodičů a lokálních podmínek. Průběh výuky a prázdniny či volno stanovuje prezidentský dekret.
- **Odstavec 13** – Každá mateřská škola je povinna zavést kurikulární plán, a to i pro mimoškolní program. Kurikulum je nutno sestavovat dle předpisů udaných ministerstvem, popřípadě územní samosprávou. Ministerstvo školství může zavést konkrétní vzdělávací programy (i pro mimoškolní aktivity) spolu s metodickým a učebnicovým materiálem.

- **Odstavec 14** – Ředitel školy je povinen průběžně shromažďovat a zaznamenávat informace o chodu mateřské školy. Činí tak formou zpráv, evaluace a vedení přípravy pro vstup na základní školu.
- **Odstavec 15** – Pro mentálně, fyzicky a intelektově postižené děti slouží speciální mateřské školy. V případě, kdy se dítě chce vzdělávat v běžné škole, je pro toto dítě zapotřebí vypracovat speciální vzdělávací plán.
- **Odstavec 16** – Zřizovatel může rovněž založit mateřskou školu určenou pro děti cizinců žijících v Koreji. Specifika těchto institucí definuje prezidentský dekret.
- **Odstavec 17** – Ředitel má povinnost monitorovat zdraví dětí a jejich správné stravování ve svém zařízení. V případě komplikací konzultuje vyhodnocení u konkrétního dítěte s jeho rodiči. Tentýž odstavec se věnuje také opatření GDPR a nakládání s osobními údaji dětí. Zveřejnění nebo předání informací o dítěti je možné pouze se souhlasem zákonného zástupce. Výjimku zastávají některé situace, např. kdy si údaje o dítěti vyžádá úřad, v případě sbírání informací pro školské statistiky, trestního stíhání, stížností, soudního řízení a dalších. Při poskytnutí údajů musí provést ředitel veškerá opatření, aby nedošlo k jejich zneužití. Odstavec dále také zmiňuje důležitost bezpečnostních opatření. Ředitel nebo jeho zástupce musí v případě úrazu, nemoci nebo v důsledku živelní katastrofy zajistit převoz dítěte do nemocnice.
- **Odstavec 18** – Státní mateřské školy spadají pod správu Ministerstva školství, zatímco veřejné a soukromé školy řídí pověřená školská autorita (*kjojukkam*).
- **Odstavec 19** – Evaluaci lze provádět ve dvou rovinách, a to vnější a vnitřní. Vnější hodnocení, tedy evaluaci školy, provádí pověřená osoba z daného úřadu. Pod vnější hodnocení spadá i školská statistika a evaluace celkového fungování školství. Vnitřní evaluaci provádí ředitel školy, zde vychází ze záznamů o chodu zařízení, naplňování cílů, diagnostik dětí a práce zaměstnanců. Odstavec se zmiňuje o Informačním systému mateřských škol, které mateřské školy používají pro efektivní účetnictví a jinou administrativní práci. Systém slouží pro kontrolu a hodnocení ministerstvu i územní samosprávě. K hodnocení školy přispívá *Výbor pro řízení mateřské školy*, který se skládá nejen z pedagogického personálu, ale také rodičů dětí. Uvnitř školy napomáhá její autonomii. Projednává inovace školy, revize, rozpočet, kurikulum, školné, stravování, mimoškolní aktivity či návrhy na řízení školy.

Pedagogický personál

- **Odstavec 20** – Pedagogický personál je z hlediska zákona kategorizován následovně:

1. *Ředitel*
2. *Zástupce ředitele*
3. *Vedoucí učitel*
4. *Učitel*

Mateřská škola může zaměstnávat i další zaměstnance:

1. *Lékař*
2. *Nutriční specialista*
3. *Zdravotní sestra a její asistence*
4. *Administrativní pracovník*

- **Odstavec 21** – Zákon předepisuje pedagogickému personálu jejich primární náplň práce následovně:

1. *Ředitel* – dohlíží na práci ostatních zaměstnanců, zajišťuje vedení školy a podílí se na vzdělávání dětí
2. *Zástupce ředitele* – asistuje řediteli a podílí se na vzdělávání dětí
3. *Vedoucí učitel* – pomáhá a asistuje ostatním učitelům, podporuje jejich sebevzdělávání a kariérní růst, podílí se na vzdělávání dětí
4. *Učitel* – podílí se plně na vzdělávání dětí

Zaměstnanci školy dodržují a zajišťují základní lidská práva dítěte dle ústavy a přijatých mezinárodních úmluv. Fyzické tresty jsou na dítěti přísně zakázány.

- **Odstavec 22** – Pedagogický personál musí pro vykonávání příslušné práce dosáhnout příslušného vzdělání, to předepisují příslušné tabulky. Učitel dle kvalifikace může zastávat funkci na pozici učitele 1. nebo 2. stupně či asistenta učitele. Vedoucí učitel může na tuto pozici nastoupit s příslušnou kvalifikací a po 15 letech pedagogické praxe s žádoucími kariérními výsledky.
- **Odstavec 23** – Mateřská škola může dle svého uvážení zaměstnat doplňující personál. Ten představují instruktoři, učitelé na zkrácený úvazek nebo učitelé s čestným oceněním (*mjõngjekjosa*).

Financování

Následující odstavce věnují pozornost dotaci, nákladům a výdajům předškolních zařízení. Nejdůležitější body jsem se rozhodla shrnout následovně:

Navzdory vysokému počtu zpoplatněných mateřských škol, musí existovat možnost standardizovaného bezplatného předškolního vzdělávání. Tyto instituce zafinancuje stát, nebo ve svých lokalitách územní samospráva. Zmíněné orgány mohou finančně podpořit i kurikulární a mimoškolní programy.

Dodatečná ustanovení a sankce

V této kapitole najdeme v odstavcích několik dalších dodatků a sankce za porušení předškolního a dalších zákonů. Tato část uvádí případy dočasného i kompletního zavření mateřské školy, odvolání ředitele, zahájení trestního stíhání apod.⁶⁶

4.1.3. Zákon č. 16436, o pedagogických pracovnících (*Kjojukkongmuwŏnpŏp*)

Obecná ustanovení

- **Odstavec 1** – Ustanovuje cíl tohoto zákona, který představuje objasnění otázek v tématech kvalifikace pedagogů, jejich náplně práce a povinností, platového ohodnocení, praxe a dalšího vzdělávání či zajištění sociálního statusu.
- **Odstavec 2** – Definuje pedagogické pracovníky jako osoby splňující alespoň jeden z uvedených bodů:
 1. Učitel či asistent učitele
 2. Školní inspektor nebo jeho zástupce
 3. Osoby provádějící výzkum ve vzdělávacím sektoru a zároveň pracující v některé ze vzdělávacích, úředních nebo výzkumných institucích

Odstavec dále specifikuje některé z termínů, např. školské instituce/školy (*kjojukkigwan*), administrativní vzdělávací instituce/úřady (*kjojukhāngdžongkigwan*), dále již zmíněné: náplň práce, platové ohodnocení, praxe a další vzdělávání apod.

Výbor pro záležitosti pedagogických pracovníků (*kjojukkongmuwŏn üwŏnhŏ*)

- **Odstavec 3** – Jedná se o agenturu konzultující záležitosti v oblasti pedagogických pracovníků (s výjimkou vysokoškolských pedagogů, expertů na vzdělávání a osob pracujících ve spolupráci s pověřenou školskou autoritou).

⁶⁶ JIŽNÍ KOREA. *Juakjojukpŏp*. Ministerstvo školství, 2020, číslo 16875.

Výbor zakládá a koriguje Ministerstvo školství. Skládá se ze 7 osob, včetně ředitele, jehož pozici zastává místopředseda Ministerstva školství.

- **Odstavec 4** – Výbor zvažuje pravidla, povinnosti a standardy aplikované v zaměstnávání pedagogů (distribuce lidských zdrojů, práva a povinnosti na pracovišti, úprava legislativy týkající se pedagogického personálu atd.)
- **Odstavec 5** – *Výbor pro záležitosti vysokoškolských pedagogických pracovníků (tähak insaiwönhö)* – Úkolem výboru je rozhodnout o vedoucím obsazení univerzit a dalších vysokých škol. Zvažuje také záležitosti dalšího pedagogického personálu.

Pedagogická kvalifikace

Odstavec 6-9 specifikuje požadavky na kvalifikaci pro profesi učitele, vedoucího učitele, řídicí pozice, specialistů ve vzdělávací oblasti a dalších pedagogických pracovníků, s odlišnostmi při práci v konkrétních institutech (mateřské školy, základní školy, nižší střední a vyšší střední školy). Požadavky na učitele v mateřské škole budou jiné než ty pro učitele na základní škole. Tímto se dále zabývají zákony daného školského stupně, např. předškolní zákon (*juakjojukpöp*), zákon pro základní a nižší střední školy (*čcho/čungdüngkjojukpöp*), zákon pro vyšší střední školy (*kodüngkjojukpöp*).

Pověření pedagogických pracovníků

Odstavec 10-33 objasňuje témata související s najímáním zaměstnanců a pověřením těchto osob náplní práce. Standardně jsou pedagogičtí uchazeči ohodnoceni v bodovém rozmezí od 10 do maxima 100 bodů. Uchazeč, který se nepodrobí vstupní lékařské prohlídce nemůže být ve školské instituci zaměstnán. Uvedeny jsou také omezení, případy pedagogické diskvalifikace a pokuty za porušení právních předpisů.

Univerzity mohou najímat zahraniční pedagogy na pozici profesorů a pro účely akademického výzkumu. Specifikovány jsou i všeobecná pravidla pro nábor pedagogických zaměstnanců, zahrnující profesory i asistenty pedagogů. Samostatný odstavec se zároveň věnuje rovnocenným pracovním podmínkám pro pracovníky obou pohlaví a zvolení rektora univerzity.

Zajímavá je kapitola speciálního ohodnocení, kde zákon zmiňuje, že pedagog s excelentními schopnostmi a zapáleností pro své povolání může být povýšen či speciálně oceněn navzdory neadekvátní kvalifikaci.

V případě povýšení pracovníků se škola řídí právními předpisy. Ty jsou rozděleny dle kategorií do několika odstavců zahrnující povýšení pedagogických pracovníků na nižší pozici a povýšení do vedoucích funkcí.

Pedagogický pracovník může zastávat vícero funkcí, nebrání-li tato skutečnost ve vykonávání práce přiřazených pracovních pozic. Na pozice vedoucích pedagogických pracovníků se ale vztahují omezení. Ředitel nemůže vykonávat další řídicí funkce, ať už v rámci jiné školské instituce, nebo své vlastní. Ve svém školském zařízení tedy nemůže zastávat například pozici zástupce ředitele nebo vedoucího pracovníka pověřeného pro řešení studentských záležitostí.

V sektoru středních a vyšších odborných škol je možné pedagogického pracovníka přeradit do jiné školské instituce korespondující s jeho dosavadní pozicí. Někteří z pedagogů mohou také zastávat pozice v provinčních úřadech, činí-li náplň jejich práce vzdělávací záležitosti.

Dále jsou blíže specifikovány pověření konkrétních pedagogických pracovníků v různých vzdělávacích sektorech.

Doplňující prezidentské dekrety uvádí, že některé z věcí, týkajících se vzdělávání, mohou být prezidentem převedeny na Ministerstvo školství, které nad těmito záležitostmi přejímá přímou zodpovědnost. Stejně tak Ministerstvo školství může konkrétní úkoly přiřadit konkrétním úřadům nebo školským, administrativním či výzkumným institucím, které tímto přejímají odpovědnost od ministerstva.

Platové ohodnocení

- **Odstavec 34** – Platové ohodnocení pracovníka pedagogického zaměření se odvíjí od dosaženého vzdělání a další kvalifikace, praxe v oboru, obtížnosti pracovní náplně a stupně odpovědnosti na dané pozici.
- **Odstavec 35** – Zahrnuje výjimky v základních předpisech platového ohodnocení.
- **Odstavec 36** – Pedagogovi působícímu ve školství více jak 20 let může být poskytnuto speciální peněžní ohodnocení, rozhodne-li se odejít do důchodu ze své vůle a před věkovou hranicí odchodu do důchodu, jak jej stanovuje stát.

Školení v oboru

- **Odstavec 37** – Každému z pedagogických zaměstnanců musí být zajištěny rovné podmínky a nárok na školení ve svém oboru.

- **Odstavec 38** – V některých případech školení zajistí Ministerstvo školství materiály potřebné účastníci se pedagogy. Do této kategorie spadají např. učebnicové materiály.
- **Odstavec 39** – Pro účely takovýchto školení jsou zřízeny konkrétní vzdělávací instituce.
- **Odstavec 40** – Pedagogové se mohou také účastnit specializovaných školení na domácích, zahraničních nebo výzkumných institutech.
- **Odstavec 41** – V některých případech je možné podstoupit školení v terénu, nikoli v prostorách školící instituce.
- **Odstavec 42** – Školské instituce mají povinnost průběžně monitorovat školením získané znalosti a dovednosti svých pedagogických pracovníků uplatňované v pracovní praxi.

Garance statusu, disciplinárního řízení, zpracování žádosti

- **Odstavec 43** – Status pedagoga je nutné respektovat, není možné snižovat jeho roli nebo omezovat jeho pracovní práva (zahrnující proces vyučování).
- **Odstavec 43/2** – Krátce definuje případy disciplinárního řízení a opatření v případě překročení právních norem.
- **Odstavec 44** – Zaměstnanci může být nařízena, nebo může sám požádat o dočasnou pracovní absenci, a to z důvodů následujících:
 1. V případě delší psychické nebo fyzické neschopnosti.
 2. V období plnění vojenské služby.
 3. Během živelních katastrof, válečného stavu nebo pokud je osoba pedagoga pohřešována.
 4. Opustí-li pedagog školu s pověřením vykonání jiného pracovního úkonu.
 5. Při studiu v zahraničí za účelem dosažení kvalifikace související s výkonem práce.
 6. Pokud byl zaměstnanec na přechodnou dobu zaměstnán v jiném zařízení souvisejícím se vzděláváním.
 7. V případě výchovy dítěte pod 8 let (nebo do nástupu do 2. třídy základní školy), v období těhotenství a porodu. Bod se vztahuje také na případy adopce dětí a absence za účelem dlouhodobé léčby neplodnosti.
 8. Během termínu školení.

9. Pokud je delší absence nutná z důvodu péče o prarodiče, rodiče a další rodinné příslušníky vyžadující dlouhodobou domácí péči z důvodu úrazu či nemoci.

10. V situaci, kdy partner pedagoga pracuje v zahraničí.

- **Odstavec 45** – Blíže specifikuje dobu dočasné pracovní absence u konkrétních případech.
- **Odstavec 46** – Zahrnuje omezení ve věcech pracovního povýšení.
- **Odstavec 47** – Blíže specifikuje věkovou hranici odchodů do důchodu, která činí pro pedagogické pracovníky 62 let. Pokud pedagog dovrší 62. roku v časovém období od března do srpna, odchod do důchodu se stanovuje ke dni 31.8. Pokud dovrší důchodového věku v rozmezí měsíců září-únor, odchod je stanoven k poslednímu dni únorového měsíce příštího roku. Výjimku tvoří pedagogové, řídicí se zákonem o vyšších středních školách, pro ty je věková hranice stanovena ke dni dovršení 65 let.
- **Odstavec 48** – Pedagog nesmí být zatčen z důvodu trestního činu na půdě školy. Policie tak může učinit pouze v případě souhlasu ředitele školy nebo v případě právě probíhajícího trestného činu na území školské instituce.
- **Odstavec 49** – V případě, kdy chce pedagog podat stížnost na danou školskou instituci, má možnost se obrátit na komisi (*kočchungsimšaiwōnhō*), která tyto stížnosti řeší a posuzuje.
- **Odstavec 50-52** – *Disciplinární komise (čingkjeüwōnhwō)* představuje orgán posuzující případné disciplinární provinění pedagogických pracovníků. Obviněné osobě nelze udělit trest bez předložení jejího vyjádření k řešenému případu.
- **Odstavec 53** – V tomto odstavci jsou odděleny odkazy k zákonu *O státní službě (kukka kongmuwōnpōp)*.

Pedagogičtí pracovníci veřejných univerzit

- **Odstavec 54-57** – Představuje kapitolu věnující se univerzitním pedagogům. Jelikož tato kategorie nespadá do tématu práce, uvádím jen nadpis.

Osoba pověřená dohledem nad vzděláváním (*kjojukkam*)

- **Odstavec 58-61** – *Kjojukkam* představuje osobu z řad pedagogických specialistů, který zastává pozici dozorce nad vzdělávacím sektorem. Stojí zároveň v čele výboru sestávajícího ze sedmi pedagogických expertů.
- **Odstavec 62-63** – V poslední kapitole najdeme několik stručných bodů, týkající se udělení trestu při porušení zákona⁶⁷.

4.2. Legislativa školství České republiky

Právní legislativa v České republice týkající se vzdělávání je z hlediska základních kategorií podobná té korejské. Najdeme zde *školský zákon*, nastiňující základní principy školství, zákon o pedagogických pracovnících a vyhlášku pokrývající témata předškolního vzdělávání. Zde nebudu věnovat pozornost konkrétním odstavcům, ale pro porovnání s korejskou legislativou shrnu to nejzákladnější z relevantních kapitol.

4.2.1. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

- 1. Obecná ustanovení** – První odstavce věnují pozornost obecným ustanovením, zejména předmětu, zásadám a cílům vzdělávání. Stejně tak jako v korejském zákoně, i zde najdeme kladené cíle jako je například rozvoj osobnosti vzdělávaného, právo na získání všeobecného vzdělání a bezplatného vzdělávání na základních a středních školách, genderová rovnoprávnost apod.
- 2. Vzdělávací programy** – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) vyhotovuje tzv. *Národní program vzdělávání*, zahrnující cíle, obsah, metody a prostředky vzdělávání. Pro každý vzdělávací sektor se dále vydávají *Rámcové vzdělávací plány* (dále jen RVP), které specifikují výše zmíněné body např. pro předškolní, základní a střední školy. Konkrétní školská instituce na základě RVP vypracovává svůj školní vzdělávací program, který je charakteristický pro danou instituci. Více o RVP a ŠVP pro mateřské školy v kapitole o kurikulárních dokumentech.
- 3. Vzdělávací soustava, školy, školská zařízení a jejich právní postavení** – Jak již bylo zmíněno v kapitole vzdělávací soustavy České republiky, náš stát nabízí studium na školách mateřských, základních, středních (gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště), dále také na konzervatoři, vyšší odborné škole, jazykové škole a

⁶⁷ JIŽNÍ KOREA. *Kjojukkongmuwŏnpŏp*. Ministerstvo školství, 2019, číslo 16436.

základní umělecké školy. Tyto instituce definuje jako školy. Vedle toho u nás také najdeme tzv. školská zařízení poskytující vedle vzdělávání ústavní, ochrannou nebo preventivně výchovnou péči. V praxi se jedná o dětský domov, domov mládeže, internát apod.

Zřizovat školy má právo nejen MŠMT, ale i další ministerstva, registrované církve, právnická osoba nebo několik právnických a fyzických osob společně.

Vnější evaluaci škol a školských zařízení provádí Česká školní inspekce. Hodnocení vzdělávací soustavy v kraji provádí krajský úřad. Hodnocení vzdělávací soustavy České republiky vyhotovuje MŠMT a Česká školní inspekce.

4. **Vyučovací jazyk** – Ve školách České republiky se vyučuje primárně v českém jazyce, vyučování v cizím jazyce je ovšem také možné.
5. **Vzdělávání příslušníků národnostních menšin** – Pro tyto osoby je připraveno vzdělávání v jejich rodném jazyce. A to v mateřských, základních a středních školách v obcích v nichž byl zřízen výbor pro národnostní menšiny.
6. **Vyučování náboženství** – Vyučovat náboženství na školách mohou registrované církve nebo náboženské společnosti. V základních a středních školách je náboženství vyučováno jako nepovinný předmět.
7. **Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných** – Jako člověka se speciálními vzdělávacími potřebami rozumíme osobu s určitým typem, formou a rozsahem postižení či znevýhodnění. Tato kapitola podrobně uvádí podmínky speciálního vzdělávání pro děti s těmito potřebami a mimořádně nadané studenty. S tím souvisí i téma individuálního vzdělávacího plánu.
8. **Vzdělávání cizinců** – V této kapitole najdeme podmínky nároku na vzdělávání pro občany Evropské unie a další.
9. **Práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců** – Body v této kapitole jsou spíše všeobecné a zahrnují právo na vzdělávání, zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků, právo na informace a poradenskou pomoc školy. Mezi povinnosti žáka pak patří řádné docházení do školy, dodržovat školní řád, plnit pokyny pedagogů atd. Zákonní zástupci jsou povinni informovat školu o zdravotní způsobilosti, dokládat důvody nepřítomnosti žáka a mají právo na informovanost ze strany školy.
10. **Práva a povinnosti pedagogických pracovníků** – Zde najdeme opět všeobecná práva a povinnosti pedagogů, zahrnující povinnost chránit a respektovat žáka, vytvářet pozitivní a bezpečné klima školy, zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím údaje o žákovi. Mezi práva pedagoga patří zajištění podmínek potřebných pro realizaci

vzdělávací činnosti, aby nebylo zasahováno do jeho vzdělávání v rozporu s právními předpisy. Patří sem také právo volit a být volen do školské rady a na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

- 11. Organizace vzdělávání ve školách** – Mateřská, základní a střední škola se organizačně člení na třídy, jinak tomu může být v jiných školských institucích. MŠMT stanoví nejnižší a nejvyšší počty žáků na tříd. Zřizovatel školy může udělit výjimku.
- 12. Školní rok** – Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Období školního vyučování se člení na pololetí a vyučuje se 5 dnů v týdnu. V období školního vyučování může ředitel vyhlásit nejvýše 5 volných dnů.
- 13. Formy vzdělávání** – Dostupné denní, večerní, dálkovou, distanční a kombinovanou formou.
- 14. Vyučovací hodina** – Délka vyučovacích hodin je specifikována podle typu školy.
- 15. Učebnice, učební texty, školní potřeby** – Seznam učebnic a učebních textů, které byly schválené MŠMT najdeme ve Věstníku.
- 16. Dokumentace škol a školských zařízení** – Veškerá dokumentace vedená danou institucí (např. školní matrika, vzdělávací programy, výroční zprávy, záznamy z pedagogických rad)
- 17. Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád** – Ředitel školy vydává školní řád, ředitel školského zařízení vnitřní řád. V tomto odstavci jsou také blíže specifikovány jeho náležitosti.
- 18. Výchovní opatření** – Zahrnuje pochvaly, ocenění nebo výchovní opatření a jejich náležitosti i udělení.
- 19. Zakaz činností a propagace politických stran a hnutí, zakaz reklam** – Ve vzdělávacích institucích je zakázána reklama, která je v rozporu se vzdělávacími účely, nabízející prodej výrobků ohrožující zdraví a psychický nebo morální vývoj dítěte. Dále také reklama porušující ochranu životního prostředí aj.
- 20. Spolupráce škol a školských zařízení** – Spolupráce a partnerství mezi školami a školskými zařízeními je možná.
- 21. Předškolní vzdělávání** – Kapitole předškolního vzdělávání budu dále věnovat více pozornosti v konkrétních pododstavcích.
 - a. Cíle předškolního vzdělávání** – Mezi tyto cíle patří rozvoj osobnosti dítěte, podílení se na zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji, osvojování si základních pravidel chování, životních hodnot, mezilidských vztahů, vytváření předpokladů pro pokračování ve vzdělávání.

- b. Organizace předškolního vzdělávání** – Toto vzdělávání je ze zákona určené dětem od 3 do 6 let, v některých školách je možné poskytnout předškolní program již pro děti od 2 let. O přijetí dítěte rozhoduje ředitel. V lesních mateřských školách probíhá výuka především ve venkovních prostorách a zázemí lesní školy nesmí být stavbou. V červenci a srpnu lze přijmout děti z jiné mateřské školy po dobu jejího uzavření.
- c. Povinnost předškolního vzdělávání a způsoby jejího plnění** – Stanovené povinné vzdělávání se vztahuje na občany České republiky a cizince pobývající v zemi déle než 90 dnů. Výjimku tvoří děti s hlubokým mentálním postižením. Dítě podstupuje vzdělávání formou pravidelné denních docházky.
- d. Individuální vzdělávání dítěte** – Zákonný zástupce může s odůvodněním pro své dítě požádat o individuální vzdělávací plán.

Následující část tohoto odstavce se věnuje oblastem základního, středního vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři, dále pak uznání zahraničního vzdělání a školy umělecké, jazykové a zájmové, které nejsou předmětem této práce, z toho důvodu budu pozornost věnovat následujícím.

- 22. Školská právnická osoba** – Tato osoba poskytuje vzdělávání podle vzdělávacích programů. Zřizovatelem může být ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí, církev, jiná právnická nebo fyzická osoba. Instituce zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob. Mezi orgány školské právnické osoby patří ředitel školy a rada, jejichž povinnosti a pravomoci jsou specifikovány v kapitole *Ředitel školy a školského zařízení a školská rada*. Zmíněna je také ekonomika školy.
- 23. Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu** – Stát ze svého rozpočtu vyděluje finance na resort školství.
- 24. Ministerstva a Česká školní inspekce** – Odstavec vymezuje povinnosti a pravomoc MŠMT a České školní inspekce.
- 25. Působnost územních samosprávných celků ve školství** – Zahrnuje obce a kraje, jejich povinnosti a pravomoci.
- 26. Přestupky** – Jejich definice a postihy.

4.2.2. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

Vyhláška o předškolním vzdělávání specifikuje pravidla předškolních zařízení poskytující vzdělávací služby. Tato zařízení představují mateřské školy.

1. **Podrobnosti o podmínkách provozu** – Zřizovatel může zřídit mateřskou školu s celodenním, polodenním a internátním provozem (jiné podmínky se vztahují na lesní mateřské školy). Celodenní provoz je vymezen v časovém intervalu 6,5-12h denně. Polodenní provoz je vymezen na maximum 6,5h denně. Internátní provoz poskytuje celodenní vzdělávání a noční péči.
2. **Podrobnosti o organizaci** – Školní rok začíná 1.9. a končí 31.8. následujícího roku. Do jedné třídy lze zařadit děti různého věku.
3. **Rozsah povinného předškolního vzdělávání** – To je stanoveno v rozsahu 4 hodin ve dnech provozu školy. Začátek provozu stanoví ředitel nejdříve od 7, nejpozději však od 9h ráno.
4. **Počty přijatých dětí ve třídách** – Třídy jsou naplňovány do počtu 24 dětí (při udělení výjimky může být třída obsazena až 28 dětmi). Podle počtu dětí s podpůrným opatřením se nejvyšší počet ve třídě může snížit o 1 nebo 2 děti.
5. **Přerušeni nebo omezení provozu** – Provoz lze přerušit v období letních prázdnin, tedy v měsících červenec a srpen. Ze závažných důvodů je možné provoz přerušit i v jiných případech, např. z důvodu organizační nebo technické příčiny.
6. **Stravování dětí** – Ředitel školy stanoví rozsah a způsob stravování dětí ve škole. Rozsah musí být stanoven tak, aby se dítě po dobu svého pobytu v mateřské škole stravovalo vždy.
7. **Péče o zdraví a bezpečnost dětí** – Pedagog může předat dítě rodiči nebo jiné osobě pouze na základě právního pověření a písemného dokumentu (potvrzení o vyzvedávání). Při pobytu venku vykonává 1 pedagog dohled nad maximálně 20 dětmi z běžných tříd, nebo 12 dětmi s podpůrnými opatřeními nebo mladší 3 let.
8. **Úplata za předškolní vzdělávání, kterou zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí** – Ředitel stanoví měsíční úplatu a její výši dostupně zveřejní. Tato úplata nesmí přesáhnout 50% měsíčních nákladů školy. Osvobozen od úplaty je zákonný zástupce v hmotné nouzi, zákonný zástupce nezaopatřeného dítěte, zákonný zástupce, kterému náleží zvýšení pečovatelského příspěvku, pěstoun dítěte.⁶⁸

⁶⁸ ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška o předškolním vzdělávání. In: *Sbírka zákonů*. MŠMT, 2005, číslo 14.

4.2.3. **Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících**

1. **Předmět a rozsah úpravy** – Zákon upravuje odchylky pracovního poměru na dobu určitou pedagogických zaměstnanců, předpoklady pro výkon pedagogické činnosti, pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém pedagogů.
2. **Pedagogický pracovník** – Tato osoba vykonává přímou vyučovací, výchovnou, speciálně-pedagogickou nebo pedagogicko-psychologickou činnost. Mezi pedagogy řadíme následující osoby:
 - a. *Učitel*
 - b. *Pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogů*
 - c. *Vychovatel*
 - d. *Speciální pedagog*
 - e. *Psycholog*
 - f. *Pedagog volného času*
 - g. *Asistent pedagoga*
 - h. *Trenér*
 - i. *Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně*
 - j. *Vedoucí pedagogický pracovník*
3. **Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka** – Pro výkon svého povolání musí pedagog splňovat následující předpoklady:
 - a. Způsobilost k právním úkonům
 - b. Dosažení odborné kvalifikace
 - c. Bezúhonnost
 - d. Zdravotní způsobilost
 - e. Prokázání znalosti českého jazyka
4. **Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy** – Pozici ředitele školy může zastávat osoba splňující předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka s pedagogickou praxí nejméně 3 let. Délka praxe se liší pro ředitele jiných typů škol.
5. **Odborná kvalifikace** – Učitel mateřské školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským, vyšším odborným nebo středoškolským vzděláním se zaměřením na předškolní vzdělávání.
6. **Pracovní doba a pracovní poměr** – Pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době přímou pedagogickou činnost spolu s přípravou navíc. Rozsah pracovní činnosti a pracovních hodin stanoví ředitel dle daného provozu školy. Na pracovní poměr pedagoga na dobu určitou se vztahuje zákoník práce.

7. **Další vzdělávání a kariérní systém** – Pedagogové mají po dobu vykonávání pedagogické činnosti ze zákona povinnost podstoupit další vzdělávání v oboru. Další vzdělávání pedagogických zaměstnanců zajišťuje ředitel, přihlíží při tom ke studijním zájmům pedagoga, k jeho potřebám a zároveň i rozpočtu školy. Za absolvování dalšího vzdělání obdrží pedagog osvědčení.
8. **Akreditace vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů** – Uvádí podrobnosti a podmínky pro instituce poskytující pedagogům další vzdělávání.⁶⁹

Vlastní komentář

Jak už jsem zmínila v předchozí kapitole, korejské vzdělávání zajišťuje správný chod školství pověřením mnohých orgánů, jejichž úkolem je poskytnout školám oporu, dohlížet nad jejich chodem či stanovovat nebo vyhodnocovat cíle vzdělávání. Výborům a agenturám pro předškolní vzdělávání je věnováno několik z prvních odstavců předškolního zákona, zatímco v české legislativě se setkáme spíše se zmínkou o přímé spolupráci mezi Ministerstvem školství, zřizovatelem a konkrétními školami. Ministerstvo školství pracuje v rámci svých odborů a oddělení ve spolupráci s organizační složkou státu, kterou představuje Česká školní inspekce.⁷⁰ Instituce podobné těm jako je KEDI, korejské výbory a agentury u nás zřízeny nebyly, což si myslím, může být důvodem nespokojenosti vedení některých škol. Při své praxi a na svém dosavadním pracovišti jsem se setkala s vedením mateřských škol (ředitelé, majitelé), kteří si stěžují na převahu papírování, které jim stát ukládá. Nejen v administrativní činnosti, ale i v jiných případech si musí školy vypomoci samy. Jelikož chybí orgány, které by poskytovaly mediační služby mezi školami a státním sektorem, jsou školy v leckterých záležitostech odkázány samy na sebe.

Zaujal mě také odstavec korejského zákona týkající se přijímacího řízení pedagogických pracovníků. Uchazeč dle uvedených informací prochází řízeným procesem na objektivní bázi a přijat do zaměstnání je na základě bodového ohodnocení u přijímacího řízení. V korejském interview pořadu Show Me The Pay promluvila učitelka mateřské školy o svém přijímacím řízení do zaměstnání. Uchazečka na pozici učitelky absolvovala osobní pohovor, který se skládal ze zodpovězení kladených otázek, demonstrace vyučovací hodiny, hry na klavír a

⁶⁹ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o pedagogických pracovnících: Učitel mateřské školy. MŠMT, 2016, ročník 2004, číslo 563.

⁷⁰ Organizační složky státu. MŠMT [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/organizacni-slozky-statu>

vyprávění dětského příběhu.⁷¹ V České republice tvoří podmínku pro přijetí pedagogického pracovníka pouze trestní bezúhonnost a dosažení předepsaného vzdělání v oblasti předškolní pedagogiky.⁷² Kromě toho, pedagogové na pozici učitele v mateřské škole chybí a školy často přijímají prvního uchazeče, který se o místo učitele uchází, jelikož nemají jinou možnost. Např. v naší mateřské škole momentálně hledáme tři nové učitele. Hrozí, že od září bude škola fungovat v nestandardním provozu, který zahrnuje spojování tříd a přesčasy dosavadních učitelů.

Korejské zákony také mluví o termínu etického kodexu. Konkrétně se debatuje o etickém kodexu učitele. – dokumentu, který stanovuje pravidla práce pedagoga. Tento pojem je často zmiňován i v českém školství, ale do praxe ještě žádnou právní normou uveden nebyl.

⁷¹ Ōrinidžip pojukkjosawa jučchiwŏn kjosae kubjŏ čŏnggjŏk konggä: Show Me The Pay [online]. 1.6.2020. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eDeHQPSbdNY>

⁷² ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o pedagogických pracovnících: Učitel mateřské školy. MŠMT, 2016, ročník 2004, číslo 563.

5. Kurikulum

Termín kurikulum ve školství představuje pojem zahrnující do svého významu několik aspektů – proces, prostředí a prostředky, jimiž je možné dosáhnout stanovených vzdělávacích cílů. Pojem *curriculum* (kurikulum), jak jej známe dnes, se objevil až s příchodem 20. století v Anglii.⁷³

Pedagožka Walterová přisuzuje kurikulu dva důležité významy:

1. *Vzdělávací program/projekt/plán*
2. *Průběh studia a jeho obsah*⁷⁴

Všeobecných definic kurikula existuje po celém světě několik desítek. Korejská definice popisuje kurikulum rovněž jako vzdělávací plán, napomáhající k dosažení stanovených vzdělávacích cílů.⁷⁵

5.1. Kurikulum Korejské republiky

Kurikulum je dokumentem, který je možné uchopit několika způsoby, a korejské kurikulum rozlišuje rovnou čtyři přístupy k tomuto plánu. První představuje předmětově založený přístup, dále pak přístup založený na zkušenosti, přístup vycházející z principů disciplíny a humanitní přístup.

Kurikulum pro děti předškolního věku (zahrnující i ty před nástupem do mateřské školy) se vyznačuje z hlediska struktury několika specifiky. Na rozdíl od dalších kurikul klade mnohem větší důraz na věkovou diverzifikaci dětí, a to z důvodu dynamického vývoje dítěte, který stále probíhá a je nutné proto přizpůsobovat vzdělávací obsah a přístupy. Jelikož předškolní zařízení nejsou jednotného typu, zohledňuje toto kurikulum také typ školy a vzdělávací program danou institucí zvolený; podle toho upravuje i podmínky pro zařízení. V návaznosti na typ školy mluvíme o poskytovaných službách předškolního zařízení. Ty rozdělujeme na vzdělávací nebo pečovatelské. I ty kurikulum koriguje a předepisuje jim

⁷³ Kurikulum – základní pilíř vzdělávání. In: *Metodický portál RVP: inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. 2012. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/sk/15567/KURIKULUM---ZAKLADNI-PILIR-VZDELAVANI.html>

⁷⁴ WALTEROVÁ, E. *Kurikulum – Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno, 1994. ISBN 80-210-0846-6

⁷⁵ ŠIN, Hängsu. *Kjojuk kwadžöng mit pchjönga*. Hanguk Pangsong Tchongsin Tähakkjo. Dostupné z: <chrome-extension://oemmndcbldboiebfnladdacbfmadadm/http://ep.knou.ac.kr/com/downloadFile.do?fileId=20170419145124|ExkSR>

standardizovaná pravidla. V neposlední řadě bere v potaz i vzdělávací metodiky, které jsou pro pedagogy hodnotnou pomocí při jejich práci.

Jak už bylo uvedeno výše v kapitole legislativy, i kurikulum znovu kategorizuje předškolní zařízení podle typu *jučchiwŏn* (mateřská škola) a *ŏrinidžip* (dětská skupina), podle provozního doby a dle zřizovatele. V případě mateřských škol může školu zřídit stát či soukromá osoba, a to jak jako samostatnou budovu, tak i při základní škole. U dětských skupin může organizaci zřídit následující orgán: osoba, či skupina osob: stát, právnická osoba, občanské sdružení, firma, rodina nebo rodičovské sdružení.

Toto kurikulum vychází ze třech základů: filozofického, psychologického a sociálního. Ovšem názory a koncepce byly převzaty z celosvětových trendů v pedagogice a školství.⁷⁶

V rámci filozofických koncepcí jsou zmiňovány přelomové myšlenky a přístupy Platóna, Komenského, Johna Locka, Rousseaua, Pestalozziho či Fröbela. Neopomenuta je i Marie Montessori s prvním prototypem alternativního vzdělávání a další moderní trendy ve školství, které přišly s překlenutím do 20. století.

Psychologický přístup, který je mimo jiné uplatňován i u nás, zdůrazňuje zásady psychologického vývoje dítěte, psychoanalýzy, behaviorální a kognitivní teorie ve vývoji.

A konečně sociální přístup. S markantními změnami přicházejícími s 20. stoletím se proměnila nejen geografie Koreje, ale také korejská společnost. Události minulého století s sebou přinesly proměnu rodiny a změny v jejích strukturách. Široké rodiny se zmenšily na okruh nukleární rodiny, tedy manželského páru a vlastních dětí. Velkou roli sehrála emancipace žen od 60. let minulého století. Každým rokem bylo možné pozorovat například nárůst žen ve vysokoškolských studiích. Jejich tradiční role v rodinách se v průběhu let proměnila. Domácí zařízení a spotřebiče ulehčily v mnohém domácí práci a výchovu dětí bylo nejednou podle veřejného mínění vhodnější svěřit do rukou mateřské školy anebo dětské skupiny. Stejně tak se proměnila role otce. Od 70. let převládal názor, že podobně jako matka, i otec se má podílet na výchově dítěte, a to nejen příkazy a vyžadováním poslušnosti, ale především milujícím přístupem a rozvíjením vzájemného vztahu s dítětem. Významnou změnu zaznamenala také míra porodnosti, která od 60. let začala významně klesat. V roce 1960 činila průměrná porodnost 6 dětí na jednu matku, do roku 2011 klesl průměr na 1.24.

⁷⁶ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 15-45. ISBN 978-89-6352-454-2.

Nejnovější výsledky průzkumu ukazují, že k roku 2018 klesla průměrná porodnost na poměrně kritický bod – 0,98. Mimo změny v rodinných kruzích, přinesly nové trendy posun ke zdravému životnímu stylu, enviromentální výchově a globalizaci.⁷⁷

První státem regulované kurikulum pro mateřské školy bylo vydala vláda v roce 1969 a v následujících letech bylo několikrát revidováno.⁷⁸

Dětské skupiny se po dlouhou dobu řídily kurikulem pro mateřské školy, a specifika pro tato zařízení byla uvedena až v dokumentu pro standardizovanou dětskou péči v roce 2007. Vedle těchto dvou plánů, vzniklo ještě třetí kurikulum pro předškolní věk – *Nuri kwadžöng*. Zprvu byl tento program určený pouze dětem od 5 let, později i pro děti ve věku 3-4 let, a v roce 2013 bylo kurikulum zobecněno na věkový interval od 3-5 let. Užíváno bylo a je mateřskými školami i dětskými skupinami.⁷⁹

5.1.1. Nuri kwadžöng (*Jednotné kurikulum pro předškolní věk*)

Již zmíněný typ předškolního kurikula prošel od svého počátku několika revizemi. Korea následuje i v tomto ohledu celosvětové trendy.

Z dvojí formy (*5se nuri kwadžöng*, *3-4se nuri kwadžöng*) vzniklo jednotné kurikulum pro standardizované vzdělávání a dětskou péči pod názvem *3-5se jönnjöngbjöl nurikwadžöng*. Podobně jako česká verze, i tento vzdělávací plán členil vzdělávací záměry do pěti oblastí:

1. *Oblast tělovýchovná a zdravotní*
2. *Oblast komunikační*
3. *Oblast sociální*
4. *Oblast estetická*
5. *Oblast přírodovědecká*

Každá z oblastí uvádí vlastní vzdělávací cíle, které jsou podrobně v kurikulu rozepsány. Níže uvádím souhrn základního obsahu v každé z těchto oblastí:

⁷⁸ Čchulsäng samang čui: Čchulsängasuwa hapkječchulsanjul. In: *Naradžipchjo* [online]. Dostupné z: http://www.index.go.kr/potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_cd=1011

⁷⁹ I, Kisuk, Čungwön KIM a Hjönsök I. *Jöngjua kjojuk kwadžöng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 115. ISBN 978-89-6352-454-2.

1. *Oblast tělovýchovná a zdravotní:* uvědomování si svého těla, tělovýchovná cvičení, pohybové aktivity, vedení zdravého životního stylu, učení se obezřetnosti
2. *Oblast komunikační:* poslechová a řečová příprava, čtení, psaní
3. *Oblast sociální:* učení se respektu k sobě samému, empatii, kontrole emocí, rozvoj rodinných vztahů, začlenění do společnosti
4. *Oblast estetická:* rozvoj estetického cítění, uměleckého vyjadřování a ocenění umění
5. *Oblast přírodovědecká:* podněcování vědecké a matematické zvědavosti a zájmu

Ze základu 5 vzdělávacích oblastí vychází témata praktická pro život dítěte. Tato témata obsahují podtémata uzpůsobená pro danou věkovou kategorii. Pro některé kategorie může být podtéma shodné, jindy se liší nebo je zcela vynecháno:

Téma/Věk dítěte	3 roky	4 roky	5 let
Dopravní prostředky	Pozemní dopravní prostředky	Pozemní dopravní prostředky	Druhy dopravních prostředků
	Letecké a lodní dopravní prostředky	Letecké a lodní dopravní prostředky	Proměny dopravních prostředků a jejich struktura
Předměty denní potřeby	Druhy předmětů	Druhy předmětů	Druhy předmětů
	-	Předměty budoucnosti	Předměty budoucnosti

Vzdělávací oblasti tedy rozvíjí základní životní návyky dítěte, jeho kreativitu, charakter, vlastnosti, rozvoj smyslu pro dodržování pravidel, ohleduplnost, spolupráci, úctu k lidem a další atributy. Důraz na vzdělávací oblasti je kladen o to větší v případě předškolního věku z důvodu intenzivní přípravy na vstup do základní školy.⁸⁰

Kurikulum musí obsahovat stanovené cíle, obsah, metody vyučování a způsob evaluace. Musí si také klást následující otázky:

⁸⁰ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 111-124. ISBN 978-89-6352-454-2.

1. „O jaké vzdělávací cíle je zapotřebí usilovat?“
2. „Jakým způsobem dosáhnout výsledku na základě stanovených cílů?“
3. „Jak zajistit, aby výsledek byl efektivní?“
4. „Jak dosažené cíle adekvátně vyhodnotit?“

Na zodpovězení otázek se podílí pedagogičtí specialisté, a jaké cíle vybrat pro předškolní kurikulum ovlivňují zákonitosti vývojové psychologie, sociální hodnoty a požadavky, filozofie vzdělávání, psychologie vzdělávání a další.

Cíle slouží jako fundamentální podklad pro výběr vzdělávacího obsahu. Tyto cíle definuje korejské předškolní kurikulum dvěma termíny – *mokčök* (cíle) a *mokpchjo* (záměry). Cíle jsou ve svém obsahu abstraktnější, všeobecnější a trvalejší, zatímco záměry definuje kurikulum jako konkrétní a krátkodobé.

V tabulce níže můžeme porovnat cíle a záměry v jedné z oblastí:

Cíl	Usilovat o harmonický duševní i tělesný vývoj dítěte a vstřípení společenských základů.
Záměr	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osvojovat si pohybové dovednosti, zdravé a bezpečné životní návyky. 2. Osvojovat si mateřský jazyk v podobě, v jakém je užíván v běžném životě, a podporovat spisovnou mluvu. 3. Rozvíjet své zájmy, prozkoumávat své okolí, uplatňovat matematické a vědecké myšlení v každodenních situacích.⁸¹

V návaznosti na stanovení cílů a záměrů následuje výběr vzdělávacího obsahu, tedy toho, co se bude vyučovat a dítěti vštěpovat. Zde výběr ovlivňuje to, co děti zajímá, z jakého prostředí vychází a jaké je pro ně praktické využití témat v každodenním a budoucím životě. Témata by měla být uzpůsobena pro úroveň dětského chápání a metody vyučování praktikovány s co největší názorností. Obsah je nutno smysluplně uspořádat a podtémata začlenit pod vhodné celky odpovídající vzdělávacím oblastem.⁸²

⁸¹ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 127-136. ISBN 978-89-6352-454-2.

⁸² I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 136-137. ISBN 978-89-6352-454-2.

Provoz tříd v mateřské škole se řídí každodenním harmonogramem a stanoveným tematickým plánem. Denní harmonogram si škola sama nastaví a zveřejní na svých webových stránkách. Obecně však platí, že se hlavní denní činnosti odehrávají zpravidla v následujícím pořadí:

1. *Příchod do MŠ*
2. *Spontánní/řízená činnost*
3. *Přivítání*
4. *Řízená činnost*
5. *Pobyt venku*
6. *Oběd*
7. *Hygiena*
8. *Zájmové činnosti (kroužky)*
9. *Odpočinek*
10. *Příprava na odchod domů*
11. *Extrakurikulární aktivity*⁸³

V Koreji může děti do mateřské školy dopravit školní autobus (*tchonghak bōsu*). Jedná se o menší autobusové vozidlo žluté barvy, uzpůsobené k přepravě malých dětí. Řidiči na cestě asistuje pedagog dané školy, který na autobusové zastávce nebo v místě bydliště dítě přejímá od rodičů a dbá na jejich bezpečný prevoz. Mezi jeho povinnosti patří zajistit, aby mělo dítě správně připnutý bezpečnostní pás, pomoci mu nastoupit i vystoupit a dohlédnout na to, že dítě v dopravním prostředku nic nezapomnělo.

⁸³ I, Kisuk, Čungwōn KIM a Hjōnsōk I. *Jōngjua kjojuk kwadžōng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013. ISBN 978-89-6352-454-2.

Obr. 8: Školní autobus (tchonghak bōsu)⁸⁴

S kurikulem souvisí i termín evaluace – hodnocení. To posuzuje, zda bylo dosaženo kýžených výsledků a naplnění vzdělávacích cílů i konkrétních záměrů. Evaluaci je nutno provádět v několika úrovních.

V rámci školy provádí pedagogové hodnocení dětí, tzv. dětskou diagnostiku, kterou jsme zmiňovali v předchozí kapitole. Metodou pozorování, zaznamenávání a dokumentace evidují vývojový pokrok dítěte po duševní, fyzické, emoční i intelektové stránce. Na základě objektivních metod, každodenního sběru informací, diskuse s rodiči, evaluační škály a checklistu získává pedagog i škola hodnotné údaje o pokroku jednotlivých dětí. Je důležité děti nesrovnávat, ale hodnotit zcela individuálně na základě standardizovaných kritérií, a zaměřit se na celý proces a veškeré sesbírané údaje. Není možné vycházet pouze z výsledků evaluační škály a checklistu bez soustavného pozorování, a naopak, i pouhé pozorování bez sběru dalších informací může výsledek zkreslovat. Formativní způsob hodnocení má v tomto procesu také své opodstatnění. Znamená to, že dítě nepodrobujeme neustálým experimentům, např. zda si zvládne samo zavázat tkaničky, ale jsme spoluúčastníkem na celém procesu jeho učení. Zadá-li učitel dítěti úkol zavázat si tkaničky bez toho, aniž by mu to názorně předvedl, a dítě tohoto úkolu nebude schopno, není správné zaškrtnou kolonku „nezvládá“. Pro diagnostiku je relevantní informací i to, zda je dítě schopno se učit novým věcem, komunikovat, říct si o pomoc apod. Z toho důvodu je důležitý aspekt formativního hodnocení, který korejské předškolní kurikulum zdůrazňuje.

⁸⁴ Školní autobus (tchonghak bōsu). In: *School Bus*. Dostupné z: <https://www.safeschoolbus.net/>

Evaluační škála využívá známkování, klasifikování nebo číslování jako formu hodnocení a jedná se spolu s checklistem o formální metody diagnostiky. U zaznamenávání do hodnotících škál může často docházet k subjektivizaci údajů ze strany pedagoga, a proto není možné využívat tento sběr informací jako jediný nebo dokonce hlavní. Checklist na druhé straně je ještě více kvantitativně zaměřený, což také značí úskalí. Tato forma evaluace definuje, co dítě zvládá, co nezvládá, popřípadě v čem vyniká nebo nikoli. Evaluace dítěte je součástí jeho vlastního portfolia.

Vedle hodnocení dítěte je dále nutné průběžně vyhodnocovat vzdělávací program školy. Výsledky slouží poté převážně jako feedback a reflektují, zda je program kvalitní a dlouhodobě efektivní. Zohledněna je především efektivita, validita a adekvátnost programu. Zde lze hodnocení provádět dvěma způsoby. V první řadě se jedná o reflektivní zhodnocení programu samého na základě monitorovaných výsledků. Poté je možné provést i komparativní evaluaci, ve které je konkrétní vzdělávací program srovnáván s efektivními a neefektivními principy jiných nebo předchozích vzdělávacích programů. Na základě takovéto analýzy je žádoucí vyselektovat nejefektivnější body, kterými program doplníme nebo obměníme.

Evaluaci je také podrobena samotné vzdělávací zařízení, v případě Korejské republiky je to mateřská škola či dětská skupina. Zde se hodnocení skládá z několika fází. V první řadě provádí sebehodnocení sama škola, podílet se na ní může nejen ředitel, ale i další pedagogové, a to zejména v hodnocení práce s dětmi. Škola má k dispozici standardizovaný manuál a kritéria, jak evaluaci provádět. Sepsané hodnocení zašle škola na městský školský úřad (*si/do kjojukčchǒng*), ten zprávu prozkoumá a pověří návštěvou školy čtyřčlennou inspekční komisi, skládající se ze specialistů na předškolní vzdělávání, pedagogů z praxe nebo dalších specializovaných pracovníků. Komise hodnotí zejména školní kurikulum spolu se vzdělávacím programem, vzdělávací a materiální podmínky, péči o zdraví a bezpečnost dětí a celkový chod školy. Po návštěvě vyhotoví komise písemnou evaluační zprávu. Ta je zpracována na základě autoevaluace školy a návštěvy inspekce. Pokud se tato hodnocení v některých aspektech významně liší, je nutné to do zprávy zaznamenat. Nesoulad mezi hodnocením ze strany školy a inspekce může ovlivnit celkové evaluační skóre. Vyhotovená zpráva je následně zaslána škole prostřednictvím pošty nebo e-mailem, a i tento dokument poslouží škole jako feedback a podklad pro případné úpravy.

Na hodnocení škole by se měli podílet také rodiče dětí, a to prostřednictvím předložených dotazníků. Rodiče odpovídají kupříkladu na otázky typu: „*Jste dostatečně informováni o naplňování vzdělávacího programu a aktivitách s ním souvisejících?*“,

„Kultivuje škola základní životní návyky a charakterové vlastnosti Vašeho dítěte?“, „Jste spokojeni se školním stravováním?“.

5.2. Kurikulum České republiky

Kurikulární dokumenty nalezneme u nás, podobně jako v Korejské republice, ve dvou úrovních – státní a školní. Znamená to, že na základě státem vyhotoveném kurikulu vyhotovuje škola svůj vlastní školní vzdělávací program (ŠVP) a třídní vzdělávací plán (TVP). Mezi státní kurikula řadíme *Národní program vzdělávání* (Bílá kniha) a *Rámcové vzdělávací programy* (RVP). Bílá kniha objasňuje základní principy vzdělávání České republiky, reflektuje společenské zájmy a záměry, na základě kterých zpracovává ministerstvo dále rámcové vzdělávací programy pro různé typy škol. Bílá kniha ovšem není materiálem, se kterým by pracovala konkrétní škola. Pro tu je relevantním dokumentem RVP, pro mateřskou školu je to konkrétně *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* (RVP PV). RVP PV vymezuje záměry, cíle, požadavky, podmínky a pravidla předškolního vzdělávání a je závazný pro všechny mateřské školy a přípravky zapsané v rejstříku státem regulovaných škol.

5.2.1. RVP PV (*Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*)

Před revolucí (1989) předcházela RVP tzv. *Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy*. Tento program byl poměrně obsáhlý, detailní a pro pedagoga srozumitelný, ale neumožňoval pedagogovi pracovat s tímto dokumentem kreativně. RVP PV od svého vyhlášení v roce 2017 tuto výhodu nabízí, je ovšem nutné tomuto dokumentu správně porozumět pro možnost kreativní práce s ním.

RVP PV stanovuje základní vzdělávací cíle a úkoly předškolního vzdělávání. Mezi ty patří například doplňovat a podporovat rodinnou výchovu, přispívat k rozvoji dítěte a jeho učení, obohacovat denní program dítěte a poskytnout mu odbornou péči.

Dále lze vzdělávací cíle dělit následovně:

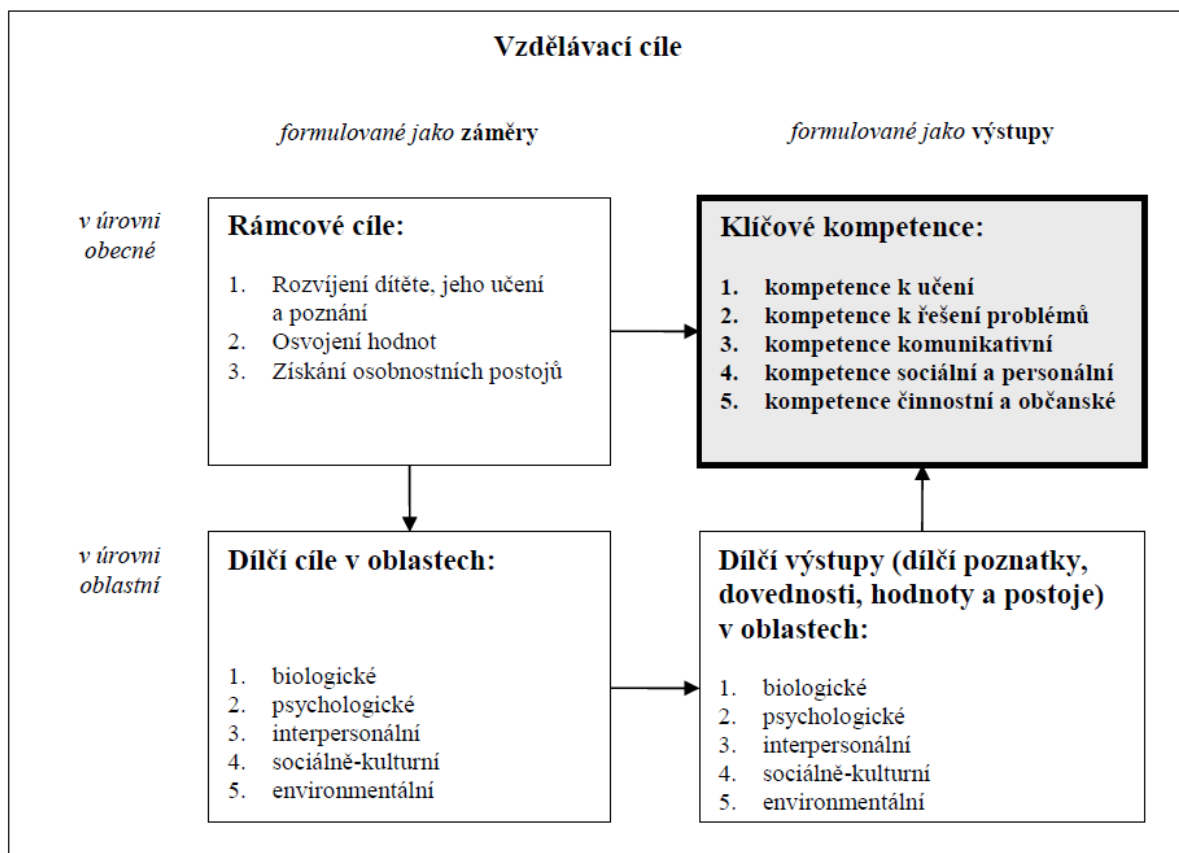

Schéma 2: *Vzdělávací cíle RVP PV⁸⁵*

Cíl má vždy dvě formy v podobě záměrů a výstupu. Záměry představují cíle kladené pedagogem na dítě, zatímco výstupy představují dítětem dosažené cíle. Obě formy cílů lze dále definovat ze dvou dalších hledisek – obecné a dílčí (oblastní). Mezi obecné záměry pedagoga patří usilování o všeobecný rozvoj dítěte, jeho učení, osvojení si hodnot naší společnosti a osobnostních postojů. Obecné výstupy dítěte nazýváme rovněž klíčovými kompetencemi a spadají mezi ně kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské. V úrovni oblastní nacházíme dílčí cíle a dílčí výstupy. Zde, podobně jako v Koreji, mluvíme o tzv. 5 vzdělávacích oblastech – biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

⁸⁵ MŠMT. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. In: 2018. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/45304/>

V praxi je každá kategorie definována slovním spojením „*Dítě a...*“:

1. *Dítě a jeho tělo* (biologická oblast)
2. *Dítě a jeho psychika* (psychologická oblast)
3. *Dítě a ten druhý* (interpersonální oblast)
4. *Dítě a společnost* (sociálně-kulturní oblast)
5. *Dítě a svět* (enviromentální oblast)

Činnosti v mateřské škole musí být realizovány v souladu se všemi vzdělávacími oblastmi. Aktivity by z hlediska RVP měly být vyvážené a rozvíjet dítě ve všech pěti oblastech rovnoměrně.

V rámci integračního přístupu RVP také stanovuje pravidla pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se zejména o realizaci podpůrných opatření, které stanoví Školské poradenské zařízení, Speciální pedagogické centrum nebo Pedagogicko-psychologická poradna. Zohledněny jsou také pravidla pro vzdělávání dětí mimořádně nadaných. RVP PV vymezuje i vzdělávání specifické skupiny dětí ve věku od 2 do 3 let. Kapitola stanovuje předpisy všeobecných i konkrétních podmínek, které je nutné dětem připravit a poskytnout. Ty vychází z vývojových zákonitostí dítěte v tomto věkovém období a je nutné je aplikovat v přizpůsobení adekvátních prostorů nebo v přístupu k dítěti. Učitel zde zastupuje roli rodiče a musí zajistit základní potřeby dítěte, tj. pravidelné rituály, volnou hru, pohybové aktivity apod. Na vzdělávání dětí od 3 let do nástupu do základní školy se vztahují všeobecné podmínky uvedené v tomto RVP.

Dokument se podrobně věnuje i prostorovým a materiálním podmínkám školy, ty blíže popíšu v kapitole *Prostorové a materiální podmínky mateřské školy v České republice*.

Dále musí škola zajistit adekvátní psychosociální podmínky, mezi které patří pro ilustraci následující:

- *Umožnění dítěti postupně se adaptovat v novém prostředí*
- *Respektování potřeb a individuality dítěte*
- *Zajištění rovnocenného postavení dětí a spravedlivý přístup*
- *Pedagog by se měl vyhýbat negativním slovním komentářům a jako výchovný prostředek volit vhodnou motivační formu*

Z hlediska organizace školy je možné školu provozovat s půldenním nejdéle 6,5 hodin denně), celodenním (nejméně 6,5 hodin a nejdéle 12 hodin denně) nebo internátním režimem (celodenní i noční péče). Do denního programu je zapotřebí zařazovat řízené činnosti a pohybové aktivity. Poměr spontánních a řízených aktivit je nutné rovnoměrně vyvažovat. Třída se naplňuje do počtu 24 dětí (zřizovatel může udělit výjimku na 28 dětí). Při pobytu venku může

mít pedagog na starost maximálně 20 dětí. Třídy je přitom možné z hlediska věku dětí rozčlenit na homogenní (vrstevníci) nebo heterogenní (věkově smíšené).

Podle RVP PV je řízení školy plně vyhovující, pokud ředitel školy podporuje své zaměstnance a vytváří atmosféru vzájemné důvěry a tolerance. Ředitel je povinen v rámci evaluace vyhodnocovat práci svých zaměstnanců a naplňování vzdělávacího programu školy. Mezitím, pedagogický sbor pracuje jako tým a vyzývá rodiče dětí ke vzájemné spolupráci na rozvoji dětí. Například na vyhotovování školního vzdělávacího programu by se rodiče spolu s pedagogickým sborem měli podílet také. Mateřská škola spolupracuje i s dalšími orgány, jakými jsou státní správa, samospráva, popřípadě s nejbližší základní školou.

Pedagogičtí pracovníci musí předložit osvědčení o kvalifikaci v oboru předškolního vzdělávání, musí se však dále vzdělávat a o v tomto ohledu jsou ředitelem školy podporováni – ředitel nabídne ve spolupráci s dalšími organizacemi odborné semináře, kterých se jeho pedagogičtí pracovníci mohou účastnit.

Z hlediska evaluace, tedy hodnocení předškolního vzdělávání, si každá škola vytváří svůj evaluační systém. Ředitel školy sleduje zejména soulad ŠVP a TVP s RVP PV, plnění cílů ŠVP a TVP, způsob zpracování a realizace vzdělávacího obsahu, práci učitelů (důležitá je zde i vlastní sebereflexe pedagoga, výsledky vzdělávání (viz diagnostika dítěte) a kvalitu vzdělávacích podmínek. V rámci vnějšího ohodnocení zařízení navštěvuje školu periodicky Česká školní inspekce, jejíž předmětem evaluace jsou výše zmíněné body.⁸⁶

5.2.2. Školní vzdělávací program (ŠVP)

ŠVP je vnitřním dokumentem každé školy na jehož sestavování a obměňování by se měl podílet celý pedagogický sbor, včetně rodičů. Výchozím bodem je pro něj však RVP PV, který udává jeho strukturu a nepostradatelné náležitosti: identifikační údaje školy, obecná charakteristika školy, podmínky vzdělávání, organizace vzdělávání, charakteristika vzdělávacího programu, vzdělávací obsah, evaluační systém a pedagogická diagnostika. Dokument musí být veřejnosti přístupný, jedná se zároveň o prezentaci školy.

Program odpovídá zaměření školy, který zřizovatel zvolí. Tyto programy vznikly u nás nebo byly přejaty ze zahraničních názorů na vzdělávání. Mezi populární vzdělávací programy u nás patří například *Začít spolu*, *Zdravá škola*, *Lesní škola*, *Waldorfský program*, *Daltonský*

⁸⁶ MŠMT. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. In: 2018. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/45304/>

plán nebo program *Montessori*. Jejich koncepce jsou aplikovány do konkrétních ŠVP mateřských škol a aplikovány ve vyučovacím procesu s dětmi.⁸⁷

5.2.3. Třídní vzdělávací plán (TVP)

V poslední řadě, zhotovuje škola na základě svého vzdělávacího programu třídní vzdělávací plán (program) – týdenní či měsíční. Ten mohou vypracovávat samotní pedagogové na třídách pro svou vlastní skupinu dětí.

V MŠ MAMA Bašť vypracovávám jako učitel na třídě třídní plán na konci každého měsíce. Naše plány jsou z hlediska struktury členěny na daná témata dle týdnů. Právě zde je nutné stanovit vzdělávací cíle, tedy záměry a výstupy. Pro ilustraci uvádím níže jednu stranu vlastního TVP. Plán je přizpůsobený dle požadavků mé třídy ve věkovém rozmezí dětí 5-6 let.⁸⁸

⁸⁷ Rámcové vzdělávací programy: Školní vzdělávací programy. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>

⁸⁸ Tvorba třídních vzdělávacích programů. *Metodický portál RVP* [online]. Dostupné z: <https://rvp.cz/filtr-PKG-DC-1>

Měsíční plán Soviček

Prosinec

1. Předvánoční čas

Dítě a jeho tělo – výtvarná a rukodělná výroba věcí souvisejících s vánočními obyčejí

Dítě a jeho psychika – utváření a prožívání předvánoční atmosféry

Dítě a ten druhý – učení se spolupráci při skupinových aktivitách

Dítě a svět – seznamování s našimi svátky v zimním čase (Advent, sv. Mikuláš, sv. Lucie)

Dítě a společnost

Činnosti zaměřené na:

- vnímání příchodu vánočního času
- podílení se na výzdobě třídy
- seznamování se s našimi prosincovými tradicemi

Kompetence:

- *K učení*
 - soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje
- *Činnostní a občanské*
 - své činnosti se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
 - spoluvytváří pravidla v kolektivu

Výstupy:

- všimnout si změn přicházejících se změnou ročního období
- chtít se podílet na společných aktivitách souvisejících s tradicemi, svátky, oslavami apod.
- vytvářet si pozitivní vztah k vánočním svátkům

Obr. 9: Třídní vzdělávací plán třídy Sovičky (prosinec 2019)⁸⁹

⁸⁹ DOKSANSKÁ, Markéta. *Třídní vzdělávací plán: Měsíční plán třídy Soviček*. MŠ MAMA Bašť, 2019

6. Prostorové a materiální podmínky mateřské školy

Prostorovými a materiálními podmínkami rozumíme budovu školy z hlediska exteriéru i interiéru, její zařízení a vybavení. I zde jsou aplikována předepsaná pravidla, která školy musí zajistit a dodržovat.

6.1. Prostorové a materiální podmínky mateřské školy v Korejské republice

V korejské mateřské škole není důležitý pouze předepsaný rozměr prostorů, ale i jeho smysluplné uspořádání.

Vhodnou budovu představuje budova přízemní, popřípadě je dobré, když jsou třídy umístěny v přízemí. Důvodem je bezpečnost dětí, které ještě schody nemusí zvládat vyjít ani sejít.

Interiér splňuje požadavky, pokud je prostorný, vybavení dostatečné, pestré, estetické, všestranné a podporující kreativitu a rozvoj dítěte. Hračky a jiné předměty je třeba umisťovat tak, aby na ně děti dosáhly, ale prostory je záhodno přizpůsobit i pro práci pedagoga.

Exteriér by měl být prostorný, uzpůsobený volnému pohybu daleko více než interiér. Škola jej doplní o venkovní zařízení, např. houpačkami, prolézačkami, tunely, pískovištěm apod.

Prostory a vybavení se budou lišit také podle třídy a věkové kategorie dětí. Například u dětí do tří let je nutné rozvíjet jejich hrubou motoriku, proto předměty, se kterými manipulují, musí být dostatečně velké pro uchopování v pěsti. Větší děti mohou prostřednictvím menších a jinak koncipovaných předmětů procvičovat jemnou motoriku. Velikost prostorů se bude odvíjet od počtu dětí na třídu a také dle jejich věku a potřeb pohybu.

Třídu pro děti do 3 let je dobré rozdělit na několik částí, tzv. koutky, z nichž každý bude uzpůsobený pro jinou aktivitu. Mluvíme zde o hracích plochách založených na konkrétním zájmu dětí a jiných prostorech určených pro jejich potřeby.

Koutky pro děti do 3 let jsou v korejské třídě děleny následovně:

1. **Prostor pro životosprávu** – Řadit zde lze jídelnu, toalety, prostor pro odpočinek. Tyto prostory jsou uzpůsobeny tak, aby vedly děti k samostatnosti; aby si kupříkladu samy připravily lehátka nebo se obsloužily v jídelně.
2. **Prostor pro pohybové aktivity** – Základ představuje dostatečně velká plocha pro volný pohyb a hru, kterou by měla disponovat každá třída. Místnost škola doplní o náčiní – tunely, pojízdná vozítka, předměty k tlačení či tahání, míče nebo houpadla.

3. **Jazykový koutek** – Místo pro jazykový rozvoj nabízí dítěti aktivity jako prohlížení knížek, námětové hry s panenkami vhodné pro rozvoj řeči nebo řečovou interakci s učitelem.

Obr. 10: Jazykový koutek⁹⁰

4. **Koutek pro rozvoj smyslového vnímání** – Kout slouží k činnostem rozvíjející percepci všech pěti smyslů. Aktivity se mohou lišit, od skládání puzzle přes poslech a sledování pohádek až po hry s barvami a jejich rozlišování.
5. **Kreativní koutek** – Prostor slouží dítěti k jeho vlastnímu kreativnímu vyjádření pocitů a dovedností. A to třeba skrze pohybové činnosti, manipulaci s předměty, zvukové a hudební vyjádření.
6. **Prostor pro námětovou hru a hry na koberci** – Za námětovou hru považujeme hru dítěte v roli. Řadíme mezi ně kupříkladu hry „na rodinu“, „na policisty a zloděje“, „na piráty“ nebo i hry s panenkami. Pro takovou hru je důležitá fantazie, ale i pomocné rekvizity. Hry na koberci děti realizují zejména v sedě. Jedná se většinou o klidovou činnost, manipulaci s předměty a konstruktivní činnosti typu stavění kostek, lega či jiných skládaček.

⁹⁰ Jazykový koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z:

<http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=64#catlist>

Obr. 11: Koutek pro námětovou hru⁹¹

Třídní prostory pro děti od 3 let je nutné dále doplnit o následující:

7. **Umělecký koutek** – Prostor sloužící dětem k jejich uměleckému vyjádření, především k tomu výtvarnému. Proto je kout vybaven stoly a židlemi, u kterých si dítě může kreslit, malovat, stříhat, lepit a tvořit různými způsoby svá umělecká díla.
8. **Hudební koutek** – Prostor slouží dětem k jejich hudebnímu, tanečnímu a dramatickému vyjádření. Je vhodný pro zpívání písní, pohybové činnosti, tanec nebo dramatické představení. Doplněn by měl být o hudební nástroje, kterých může využívat jak pedagog, tak dítě.
9. **Badatelský koutek** – Neboli také vědecký koutek, slouží dětem k experimentování a zkoumání. Pod dohledem pedagoga zkoumají děti zejména přírodní úkazy – pěstování rostlin, chemické experimenty, fyzikální experimenty aj.

⁹¹ Koutek pro námětovou hru. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: <http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=63#catlist>

Obr. 12: Badatelský koutek⁹²

10. **Počítačový koutek** – Počítač je dobré umístit ve stinné nebo temnější části třídy. Můžeme k němu připojit i tiskárnu. S počítačem smí děti manipulovat a skrze vhodné softwarové programy se učí digitální gramotnosti, práci s internetem nebo základům korejského písma *hangŭl*.

⁹² Badatelský koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: <http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=67#catlist>

Obr. 13: Počítačový koutek⁹³

11. **Koutek pro práci s přírodními materiály** – Manipulace s přírodními materiály nabízí dětem rozvoj sensorických schopností. Sensorické hry sklízí v posledních letech velký ohlas po celém světě. Aktivity spojené s vodou, dřevem nebo zeminami jsou oblíbenými činnostmi zařazovanými v předškolních zařízeních.

Obecně přitom platí, že je zapotřebí dítěti poskytnout dostatek prostoru pro volný pohyb a hru. Požadavky vztahující se na hračky zahrnují především jejich bezpečnost, variabilitu, estetičnost, hygienickou nezávadnost a všestrannou využitelnost.⁹⁴

⁹³ Počítačový koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?code=gonggan&bbs_idx=5242&page=1&category=69#catlist

⁹⁴ I, Kisuk, Čungwŏn KIM a Hjŏnsŏk I. *Jŏngjua kjojuk kwadžŏng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013, str. 253-282. ISBN 978-89-6352-454-2.

6.2. Prostorové a materiální podmínky mateřské školy v České republice

V České republice nalezneme požadavky na prostory a zařízení mateřských škol ve vyhlášce č. 410/2005, *o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých*. Ta stanovuje jako cíl vytvoření optimálního, bezpečného školního prostředí. Budovu by měl před hlukem a znečištěním chránit vhodný zelený porost a je nutno zajistit i dostatečné zásobování pitné a užitkové vody (pro zavlažování). Z důvodu bezpečnosti musí být kolem pozemku vystaven plot. Pobyt na čerstvém vzduchu je důležitou podmínkou duševního a tělesného vývoje dítěte, proto je pro jeho účely přizpůsobeno i hřiště a zahrada. Nalézt bychom zde měli slunnou i stinnou část, zeleň, rostliny, venkovní dětská zařízení, náčiní, hračky a popřípadě pítka.

Samotná budova může svým typem odpovídat monobloku (všechny provozovny v jednom objektu), pavilonu (více objektů v 1-2 oddělení, spojené zastřešenými chodníky), optimu (přízemní budova s 2 nadzemními podlažími).

Provozně-dispoziční řešení mateřské školy umožňuje volné hry, odpočinek, osobní hygienu, tělesná cvičení a stravování. Vyhláška ovšem nespécifikuje rozdělení prostoru ve třídě tak podrobně jako v jižní Koreji. Důležitá je ale herní oblast, určená pro pohybové a jiné hry dětí, v době odpoledního klidu slouží k odpočinku. Dále je ve třídě nutné vyhradit pracovnu, tedy oblast vybavenou stoly a židlemi, sloužící pro výtvarné, konstruktivní činnosti, volnou kresbu, modelování, popřípadě i ke stravování.

Škola vymezí ve třídách prostor pro skladování lehátek a lůžkovin. Ty by měly být uloženy tak, aby nezmenšovaly plochu herny.

V případné hospodářské budovy je zapotřebí zřídit kuchyň a sklady, a z hlediska administrativy také kanceláře, toalety, šatny, umývárny, prádelnu, sušárnu s příslušenstvím, komoru na čisticí prostředky, rozvodnu elektrického proudu a další.⁹⁵

Vlastní komentář

Prostorové a materiální podmínky jsou u obou zemí některými specifiky charakteristické. Zatímco organizace prostoru v českých mateřských školách není nijak zvlášť definována, v Koreji, jak jsme si ukázaly, jsou tato doporučení cenným návodem, jak budovu a třídu zařídit.

Jak jsem zmínila, měla by být budova školy nízkopodlažní, pokud nelze jinak, starší děti umístíme do vyšších pater. Ne vždy jsou ale podmínky ideální a zajistit ideální prostor není

⁹⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. In: *Sbírka zákonů*, 2005, číslo 450.

snadné ani v Koreji. Mnoho korejských mateřských škol představují budovu o několika patrech. Dokonce ani naše škola nedisponuje ideálními prostory, jelikož se původně jednalo o velmi moderně řešenou pizzerii.

Obr. 14: Budova mateřské školy MAMA Bašt⁹⁶

V českých mateřských školách rozhoduje o rozdělení prostoru a umístění zařízení v první řadě vedení nebo sami učitelé na třídě. Pojem „zájmových koutků“ v českém školství existuje, neuplatňuje se však ve všech školách. Jedná se stále spíše o všeobecný pojem. Zájmové koutky mohou být vyhraněným místem téměř pro jakoukoli aktivitu. Pokud ovšem pedagog

⁹⁶ Mateřská škola MAMA. Facebook [online]. Dostupné z: https://www.facebook.com/matetskaskolamama/?tn-str=k*F

provádí s dětmi vědecké experimenty, výtvarné činnosti, nebo práci s knížkami, pak se aktivita odehrává ve většině případů na koberci nebo u stolu. Trochu jinak mohou být uzpůsobené prostory v alternativních školách, ty jsem však osobně nenavštívila a ve své práci nezahrnuji.

Rozmístění prostoru dle korejských školských doporučení hodnotím velmi pozitivně. Přijde mi smysluplné a účelné. Nelze nejspíš realizovat v každé třídě, převážně z důvodu omezeného prostoru, sama ale v praxi využiji např. vědecký a jazykový koutek.

Co se doposud v našich školách nezavádí je práce s elektronikou, tedy počítači, tablety, projektory. Počítačový koutek, jako můžeme vidět na korejských fotografiích, v českých mateřských školách chybí, a z diskuse se studentkami pedagogické školy i svými kolegyněmi se domnívám, že má stále více odpůrců než příznivců. Jako pedagog využívám při své práci nejen počítač, projektor, zmíněný iPad, ale i přenosný reproduktor, často i hlasového asistenta Amazon Echo, který komunikuje s dětmi. Korejské školy se už u těch nejmenších práci s těmito přístroji nevyhýbají, a já se domnívám, že je jejich přístup správný. Nelze přehlížet fakt, že tablety dětem do rukou dávají sami rodiče již v raném věku. S touto skutečností pedagog nic nezmuže, přesto má možnost dítě naučit chtít tyto přístroje využívat přiměřeně, ale za to efektivně, nejen pro zábavu, ale také pro vlastní vzdělávání.

Pokud bych měla zhodnotit estetičnost mateřských škol, je pro mě korejský design naprostým vítězem. Stěny tříd jsou ve většině případů světlé, čímž dělají místnost prostornější. Nábytek je vyroben ze světlého dřeva a barvy se netlučou. V České republice bohužel přetrvává zvyk doplnit prostor o co možná nejpestřejší škálu barev bez ohledu na jejich harmonii. Pro porovnání přikládám fotografie čtyř korejských a čtyř českých tříd:

Obr. 15: *Interiér korejských mateřských škol a dětských skupin⁹⁷*

⁹⁷ *Interiér (MŠ Hana, Anjang).* Dostupné z: http://www.hanakid.com/bbs/board.php?bo_table=01_4&wr_id=19&page=

Interiér (MŠ Kkum nara, Söul). Dostupné z: <https://www.kkumnarasinlim.com/introduceclassroom?lightbox=dataltm-itpecf7r2>

Interiér (MŠ Sölgj, Söul). Dostupné z: https://xn--ok0bl20b54cej412a.com:446/bbs/board.php?bo_table=house&wr_id=7&device=pc

Interiér (Dětská skupina Uri nara örinidžip, Suwön). Dostupné z: <https://moamom026.kiznet.co.kr/intro/condition.do>

Obr. 16: Interiér českých mateřských škol a dětských skupin⁹⁸

Osobně se domnívám, že harmonie barev podvědomě ovlivňuje psychické rozpoložení člověka, čemuž není v českých školách doposud věnován takový důraz jako v Koreji.

Myslím si, že prostorové podmínky mateřských škol v Koreji jsou velmi dobře promyšlené a v reálném fungování praktické. Rozdělení koutků a design představují hlavní body, kterými bych se při zařizování školy nechala inspirovat.

⁹⁸ Interiér (MŠ Dvořákova, Karlovy Vary). Dostupné z: <https://www.2mskv.cz/ms-dvorakova/>

Interiér (MŠ Němčická, Praha). Dostupné z: <http://www.msncicka.cz/index.php?nid=3959&lid=cs&oid=506953>

Interiér (MŠ Za Školou, Ostrava). Dostupné z: <http://www.msaskolou.cz/index.php/dvoulete-deti>

Interiér (Dětská skupina Pampelišky, Ostrava). Dostupné z: <https://www.csprinec.cz/nase-sluzby/detska-skupina-pampeliska/popis-sluzby/>

7. Aktuální témata

7.1. Aktuální témata Korejské republiky

Mapování českých a jihokorejských aktuálních témat předškolního vzdělávání jsem realizovala metodou shromažďování mediálních článků, videomateriálu a konzultací s vedením MŠ MAMA Bašť.

Mediální články jsem čerpala převážně z webů *The Chosun Ilbo*, *The Korea Herald*, *Korea JoongAnd Daily*, *SBS/MBC/KBS News*, *Aktuálně.cz* a *iDNES*.

Jako videomateriál jsem vybrala rozhovory a VLOGy (video blogy) pedagogických pracovníků z korejských mateřských škol a dětských skupin. Pro informace o aktuálních tématech českého školství jsem využila rozhovorů s kolegy a vedením našeho pracoviště. Tímto bych chtěla poděkovat ředitelce školy MAMA Bašť za cenný vhled do problematiky českého školství.

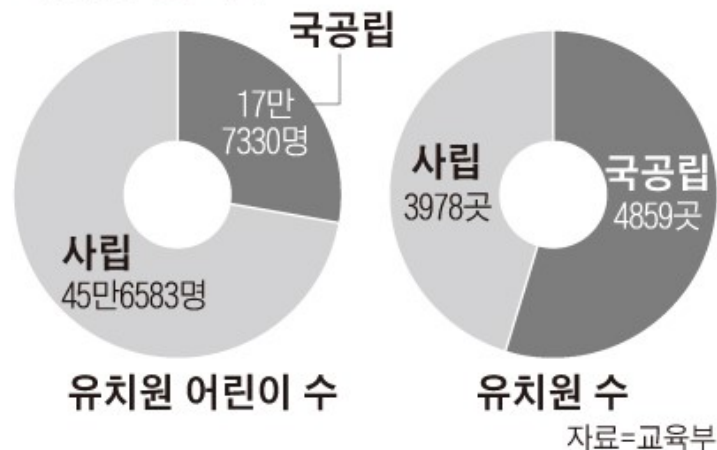
7.1.1. Konkurence veřejných/státních a soukromých škol

V jižní Koreji po dlouhou dobu předškolnímu sektoru dominovaly školy soukromé. Předškolní vzdělávání ovšem zůstává nepovinné, a tak zůstává na zvážení rodičů, zda dítě k docházce do mateřské školy nebo dětské skupiny přihlásit. Vláda prezidenta Mun Čaina (2017~) se rozhodla rozšířit síť veřejných a státních škol. Tímto krokem zamýšlí poskytnout nejen širší dostupnost bezplatného vzdělávání, ale také donutit společnost změnit svůj přístup a preference ve výběru školy.

V ilustračním grafu níže se můžeme podívat na poměr počtu existujících škol v Koreji a počty přijatých dětí v každém typu zařízení:

국공립과 사립 유치원 현황 비교

※2019년 4월 기준

Graf 4: Porovnání počtu soukromých (světle šedá) a státních/veřejných škol (tmavě šedá) a počtu dětí docházejících do obou typů zařízení⁹⁹

V dubnu 2019 se na jihokorejském území nacházelo celkem 8837 mateřských škol, z toho 3978 soukromých a 4859 veřejných a státních. Navzdory mírně převyšujícímu počtu škol veřejných a státních to byly ale školy soukromé, o které občané jeví největší zájem. A to i navzdory školnému, které se zde platí. Z celkového počtu dětí docházejících do mateřských škol téměř $\frac{3}{4}$ navštěvovaly soukromé školní zařízení, zatímco pouze něco přes $\frac{1}{4}$ docházelo do škol veřejných nebo státních.¹⁰⁰

Vláda se nyní snaží odkoupit budovy soukromých mateřských škol a utvořit z nich zařízení veřejné. Argumentuje, že výstavba nových budov by byla zbytečně finančně i časově náročná. Personál škol se ale bojí o svá pracovní místa, je totiž pravděpodobné, že dosavadní učitelé v soukromých školách nahradí stát novými zaměstnanci.¹⁰¹

⁹⁹ JU, Sojŏn. Saripjučchiwŏn pchjeŏpttän kongnip čŏnhwan? Puranhan hakpumo. In: *Chosun.com* [online]. 17.1.2020. Dostupné z: https://news.chosun.com/site/data/html_dir/2020/01/17/2020011700356.html

¹⁰⁰ JU, Sojŏn. Saripjučchiwŏn pchjeŏpttän kongnip čŏnhwan? Puranhan hakpumo. In: *Chosun.com* [online]. 17.1.2020. Dostupné z: https://news.chosun.com/site/data/html_dir/2020/01/17/2020011700356.html

¹⁰¹ ČO, Čŏngho. Saribeso kongnip čŏnhwan jučchiwŏn kjosadül, čoldžie sildžiksa sinse. In: *Yonhap News* [online]. 1.8.2019. Dostupné z: <https://www.yna.co.kr/view/AKR20190801106600051>

Vlastní komentář

Popularita soukromých mateřských škol sílí i v České republice. Významná je zejména v Praze, ale občané stále ještě častěji volí školy veřejné a státní. Trend se však pomalu obrací.¹⁰² V Koreji je tomu naopak. Dlouhá historie soukromých škol a nepovinnost docházky do předškolního zařízení nejspíš utváří v Korejcích pocit, že předškolní vzdělávání je nadstandardní službou, o to kvalitnější, pokud si za ní připlatí.

Po přečtení několika článků v korejských mediích jsem nabyla pocitu, že je krok vlády rozšířit síť veřejných a státních škol spíše nežádoucí, nebo je kritizován za některé chyby v něm. Kritika přichází jak ze strany soukromých škol, tak i rodičů dětí.

7.1.2. Covid 19 a E. coli

Koronavirus (Covid 19) ochromil na začátku roku 2020 celý svět. Ve většině zemí postihl významně i školství, a jinak tomu nebylo ani v Korejské republice. Vypuknutí rychle se šířícího onemocnění ale neochromilo školství jižní Koreje poprvé. Epidemie MERS jej postihla již v roce 2015, a proto se na Covid 19 rozhodla vláda reagovat rychleji a efektivněji než v předchozích letech.¹⁰³

Ministerstvo školství začalo již na začátku února postupně uzavírat mateřské školy v některých regionech.¹⁰⁴ Stejně učinilo i Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí v případě dětských skupin. Jenže v důsledku odkladu znovuotevření škol a dalších zařízení, bylo zapotřebí zajistit péči dětí, jejichž rodiče si nemohli dovolit zůstat doma bez zaměstnání. Proto provoz předškolních zařízení fungoval dál pro děti z rodin, pro které nebylo možné zajistit péči v domácím prostředí.¹⁰⁵

K takovéto situaci vydalo Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí speciální instrukce pro provoz škol poskytující pečovatelské služby v nouzi. Stát jim neprodleně poskytl ochranné pomůcky včetně ústních masek a rukavic. Školy pokračující v poskytování služeb

¹⁰² PŮBALOVÁ, Božena. Soukromých školek přibylo, hlavně v Praze. In: *Statistiky a my: Měsíčník českého statistického úřadu* [online]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2017/10/soukromych-skolek-pribylo-hlavne-v-praze/>

¹⁰³ Emerging COVID-19 success story: South Korea learned the lessons of MERS. In: *Our World in Data* [online]. 30.6.2020. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/covid-exemplar-south-korea>

¹⁰⁴ SIN, Čaung. Söul tŭng čönguk jučchiwön hakjo 484kot kähak jöngi hjugjo. In: *MBC News* [online]. 3.2.2020. Dostupné z: https://imnews.imbc.com/replay/2020/nw1200/article/5656898_32496.html

¹⁰⁵ Söul tŭng čönguk jučchiwön hakjo 484kot kähak jöngi hjugjo. In: *Bokji Times* [online]. 28.2.2020. Dostupné z: <http://www.bokjitime.com/news/articleView.html?idxno=22764>

musely zajistit denní dezinfekci prostorů a materiálů. Zaměstnanci školy i děti se podrobovaly pravidelným preventivním prohlídkám (zahrnující i měření teploty) a vstup do zařízení byl pro externí osoby (např. dovoz surovin, materiálů, přijímací řízení) striktně omezen.¹⁰⁶

Navzdory uzavírání klasických mateřských škol a dětských skupin, zůstávalo po dobu koronavirové krize otevřeno několik předškolních zařízení poskytujících výuku v anglickém jazyce. Podle legislativy fungují tyto školy jako soukromá firma, a proto se na ně vydaná nařízení plošného uzavírání nevztahovala. Přesto zde docházka klesla a pokračující provoz anglicky mluvících škol pobouřil i veřejnost.¹⁰⁷

Mateřské školy byly po odkladu znovu otevřeny 20.5.2020, zatímco dětské skupiny až od následujícího měsíce.¹⁰⁸

Po koronavirové krizi se ve městě Ansan objevilo ohnisko onemocnění E. coli. Šíření této nemoci postihující funkci střev započalo podle vyšetřování v jedné z mateřských škol. Na vině bylo patrně nevhodné skladování nebo úprava masa. Stát proto zajistil okamžitou hygienickou inspekci mateřských škol a dětských skupin. Inspekce v zařízeních posuzovala, zda školy dodržují skladování potravin podle předepsaných norem. Mateřská škola, odkud se onemocnění E. coli rozšířilo, zůstane do konce července 2020 uzavřena.¹⁰⁹

Vlastní komentář

Jižní Korea podnikla veškerá potřebná opatření pro zamezení šíření koronaviru s předstihem. Také efektivně reagovala na potřeby občanů v důsledku prováděných průzkumů. Stát zajistil nouzovou péči dětem z rodin, kde oba rodičové docházeli do zaměstnání a vzít si

¹⁰⁶ Őrinidžip jučchiwŏn, kchorona andžŏntolbon čiwŏn [online]. Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí, 18.2.2020. Dostupné z:

http://www.mohw.go.kr/react/al/sal0301vw.jsp?PAR_MENU_ID=04&MENU_ID=0403&page=1&CONT_SEQ=352963

¹⁰⁷ OK, Hjŏndžu. English-only preschools reopen, triggering safety concerns. In: *The Korea Herald* [online]. 18.2.2020. Dostupné z:

http://www.mohw.go.kr/react/al/sal0301vw.jsp?PAR_MENU_ID=04&MENU_ID=0403&page=1&CONT_SEQ=352963

¹⁰⁸ SONG, Inho. Jučchiwŏn 20ilputchŏ kähak... Őrinidžibŏn 6wŏl ihu kjŏldžŏng. In: *SBS News* [online]. 5.5.2020. Dostupné z:

https://news.sbs.co.kr/news/endPage.do?news_id=N1005774581&plink=LINK&cooper=YOUTUBE

¹⁰⁹ ČCHŎ, Moran, Hjesŏn ČÄ a Sarah KIM. Parents sue kindergarten after mass outbreak of E. coli. In: *Korea JoongAng Daily* [online]. 28.6.2020. Dostupné z:

<https://koreajoongangdaily.joins.com/2020/06/28/national/socialAffairs/kindergarten-E-coli-hamburger-disease/20200628184600320.html>

dovolenou pro ně nebylo možné, nebo by se v takovémto případě významně zhoršila ekonomická situace rodiny. Navíc, kdyby všichni tito rodičové zůstali s dětmi v domácím prostředí, ubylo by pracovní síly, a i stát by utřil mnohem větší rány – ekonomická situace by se významně zhoršila a ochromená by byla i infrastruktura a každodenní život všech korejských občanů. Poskytnutí péče p děti rodinám, u kterých nastala tato situace, hodnotím jako žádoucí a správný krok.

Na internetovém webu Youtube se mi podařilo vyhledat kanál učitelky v mateřské škole v Koreji. Tato učitelka natáčí tzv. V-LOGy (video blogy), v rámci kterých vlastní kamerou monitoruje svůj každodenní pracovní život. Na svém kanálu A-SA Diary uveřejnila i V-LOGy z provozu mateřské školy po jejím znovuotevření. Učitelka i děti nosily po celou dobu pobytu ve škole přes ústa a nos ochranné roušky, a to i ty nejmenší. V rámci zvýšených hygienických nařízení byly děti pravidelně poučeny o zdravotní prevenci a správných hygienických návycích. Po odchodu dětí z mateřské školy se učitelka postarala o úklid a řádnou dezinfekci své třídy, toalet, chodby a schodiště.¹¹⁰

Na rozdíl od českých mateřských škol, Korea nadále udržuje zavedené hygienické podmínky. Stejně situaci v mateřské škole se budu věnovat v následující kapitole Covid 19 v českých předškolních zařízeních.

Také v případě šíření *E. coli* reagovala vláda relativně pohotově. I v České republice postihla tato infekce v roce 2015 mateřské školy v Novém Boru.¹¹¹

¹¹⁰ A-SA Diary. Youtube [online]. Dostupné z: https://www.youtube.com/channel/UCi9K5NWc-7sOc25_h2Hi57g

¹¹¹ Stovky lidí onemocněly. Školky v Novém Boru budou uzavřeny: 23.8.2015. In: Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/infekce-na-liberecku-zavrela-skolky-onemocnely-stovky-deti/r~959ad25a498b11e5adcb0025900fea04/>

7.2. Aktuální témata České republiky

7.2.1. Patří dvouleté děti do mateřských škol?

Úpravou školského zákona (561/2004 Sb.) je od začátku školního roku 2016 možné vzdělávání dětí od 2 let. Revizí ovšem nevznikla mateřským školám povinnost začlenit dvouleté děti do školního procesu. Pouze pokud se tak škola sama rozhodla, mohla třídu pro tuto věkovou kategorii zřídit nebo batole začlenit do heterogenní třídy¹¹². O povinnosti zavedení tříd pro dvouleté děti od roku 2020 vedla diskusi poslanecká sněmovna i senát. Návrh zákona se však setkával s většinovým odporem mateřských škol, a nakonec byl i senátem zamítnut. Jeho členové argumentovali, že dvouleté děti patří do jeslí, nebo nejlépe do péče rodičů.¹¹³

Kromě toho měly mít mateřské školy od září 2020 nárok na státem placenou chůvu v případech, že ve škole vzdělává 4 a více dvouletých dětí. Stát ovšem od svého slibu ustoupil v rámci novely vyhlášky. V takovém případě hrozí pro tyto děti zhoršené podmínky, případně se škola může rozhodnout dvouleté dítě nepřijmout. Ministr školství Robert Plaga vzkázal školám, ať chůvy proplatí z evropských dotací, ani to ale vedení škol neuklidňuje.¹¹⁴

Vlastní komentář

Přestože jsou dvouleté děti v mateřských školách spíše nežádoucí, setkala jsem se při své praxi s mnoha školami, které dvouleté děti přijímají. I v případě mého pracoviště představuje třída dvouletých dětí nejpočetnější třídu. Svoji praxi učitelky jsem započala v této třídě a působila zde jeden a půl roku. Nutno podotknout, že práce s touto věkovou kategorií nepředstavuje tolik vzdělávání jako spíše pečovatelské činnosti. Jak k takto malým dětem přistupovat byl oříšek nejen pro mě, ale i pro některé z mých kolegyně, které mě na pozici vystřídalaly. Leckteré již výchovou dvouletých prošly se svými vlastními dětmi, přesto pro ně prý práce v této třídě byla náročná. Pokud bych porovнала práci s batolaty a předškoláky, je rozdíl skutečně velký. Práce s předškolní třídou (5-6 let) je pochopitelně daleko snazší v ohledu

¹¹² Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let. MŠMT, 2017. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/39794/>

¹¹³ Školky nebudou mít povinnost přijímat dvouleté děti, schválil Senát. In: *Aktuálně.cz* [online]. 19.7.2018. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/skolky-nebudou-muset-prijimat-dvoulete-deti-odsouhlasil-sena/r~239bf41e8b7211e8853fac1f6b220ee8/>

¹¹⁴ Stát couvl, chůvy školám neproplatí. Přestaneme přijímat dvouleté, varují ředitelky. In: *Aktuálně.cz* [online]. 19.6.2020. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prestaneme-prijimat-dvoulete-deti-varuji-skolky/r~0f2f5c54b1ff11eaaabd0cc47ab5f122/>

nápomocnosti a asistence dítěti. Dvouleté děti vyžadují neustálou pomoc, usměrňování, připomínání pravidel, dohled a učitel musí být každou vteřinu ve střehu. Toto je pochopitelně samozřejmostí i u starších dětí, ale pokročilá samostatnost je u nich už znatelná.

Zatímco zvládnout třídu o 20 předškolácích není tolik náročné, u dvouletých je takovýto počet nadlidským výkonem. Ve třídě je zapotřebí další učitel, ale také asistent. Toho ovšem naše škola sháněla velmi dlouho. Navíc asistenti nepotřebují pro vykonávání svého povolání pedagogické vzdělání, stačí jim pouze krátkodobý kurz.

Sama zpětně reflektuji rozdíl například při pobytu venku. U dvouletých dětí jsem si nikdy nedovolila vyjít na procházku nebo na obecní hřiště ve vyšším počtu než 15 dětí. U předškoláků ve stejném počtu není problém.

Ve třídě dvouletých dětí je také zapotřebí daleko více plánovat, rozvrhnout si činnosti a čas. Improvizaci zde pedagog tolik neuplatní.

Znepokojující skutečností, kterou na svém pracovišti pozoruji, je velmi pozdní vyzvedávání dětí. Zejména ti nejmenší v naší škole (jesle a dvouleté děti) jsou rodiči vyzvedávány nejpозději. Z opakujícího se stereotypu se ukazuje, že se nejedná v některých případech o dlouhou pracovní dobu rodičů, která by jim znesnadňovala vyzvedávání dítěte dříve, ale preference trávit s dítětem více času teprve když získá více samostatnosti a dokáže se zabavit samo. Děti z mé třídy jsou pravidelně vyzvedávány do 17:00, děti mladšího věku do 18:00. Jakmile však dorostou a postoupí do třídy předškoláků, začnou je rodiče vyzvedávat dříve.

7.2.2. Covid 19

Podle deníku iDNES uzavřelo během koronavirové situace 95% mateřských škol, z toho pouze 1,5% neomezilo provoz žádným způsobem. Vláda k 11.3.2020 uzavřela všechny stupně škol s výjimkou předškolního sektoru. Mateřským školám pouze vzkázala, že doporučuje zřizovatelům zvážit situaci a své zařízení uzavřít. Konečné rozhodnutí tedy záviselo na škole samotné. Kolem 95% škol svůj provoz ukončilo a docházka do zařízení, která zůstala otevřená, významně klesla. Platila zvýšená hygienická opatření a povinnost nošení roušek přes nos a ústa. Ředitelé škol dlouhou dobu zvažovaly, kdy školy opět otevřít a většina tak učinila v květnu. Tento průzkum byl realizován v období od 28.4. do 5.5. a podílelo se na něm 5248 mateřských škol z 5304.¹¹⁵

¹¹⁵ Osud školek v rukou zřizovatelů. Během krize se jich zavřelo 95 procent. In: Aktuálně.cz [online]. 18.5.2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/koronavirus-v-cesku-skolky-deti-vetsina-se-uzavrela-brezen-duben-inspekce.A200514_095341_domaci_chtl

Vlastní komentář

V rámci naší mateřské školy vedl pedagogický sbor o koronavirové situaci dlouhé debaty. Přístup vedení byl zprvu velmi optimistický a o uzavření se neuvažovalo, alespoň ne do chvíle, dokud vláda nevydá plošné nařízení. Pro soukromé školy, kterou je i mateřská škola MAMA, by byla finanční situace daleko složitější. Zatímco státní školy jsou státem dotované, pro ty soukromé mohla být situace v období karantény tristní, jelikož fungování školy a platové ohodnocení zaměstnanců závisí na stanoveném školném, které rodiče měsíčně vyplácí. Jelikož však rodiče při registraci dítěte v MŠ MAMA Bašť podepsali ve smlouvě odstavec o splácení stanoveného procenta z běžné úplaty při nouzovém uzavření, měla naše škola příjem i během nouzového stavu a výplata byla učitelům vyplacena v plné výši. MŠ MAMA Bašť přerušila provoz ode dne 16.3. do 4.5.

Po návratu do běžného provozu nebyly učitelé ani děti povinni nosit roušku. Toto opatření bylo pouze doporučeno. Pro rodiče přivádějící děti do mateřské školy ovšem nařízení stále platilo. Ve škole se nezbytně dodržovala zvýšená hygienická a preventivní opatření – časté mytí a dezinfekce rukou, předávání dětí mimo třídu nebo u jejích dveří, zákaz procházek v obci.

Naše škola se postupně vrací do běžného provozu, stejně tak jako ostatní mateřské školy v republice.

Závěr

Korejské a české předškolní vzdělávání sdílí ve většině aspektů mnoho podobností. Vzdělávací systém je v leckterých ohledech tomu našemu blízký, zvláště pokud mluvíme o mateřských školách a dětských skupinách. Jejich chod a vzdělávací obsah vychází z celosvětově uznávaných filozofií a koncepcí. Korejský přístup k předškolnímu vzdělávání je dnes ve velké míře inspirován západním modelem. Z toho je nejviditelnější koncept pedocentrismu – přístup k dítěti, které je vnímáno jako individuální bytost a všestranně rozvíjeno v rámci vzdělávacích oblastí.

Korejské předškolní vzdělávání nabírá postupně na popularitě, čemuž tak dříve nebylo. Společnost si začíná uvědomovat důležitost předškolního vzdělávání, i když se osobně domnívám, že důvod představuje především větší pravděpodobnost úspěchu na základní škole. Nicméně úspěch v budoucích studiích souvisí s mnoha dalšími aspekty. Vývoj dítěte už od jeho narození představuje nejdůležitější období jeho života, jelikož právě v této etapě se utváří jeho schopnosti, dovednosti a návyky. Dítě se mnohem pravděpodobněji naučí socializovat, komunikovat s vrstevníky a jinými autoritami, než jsou jeho rodiče v prostředí mateřské školy nebo dětské skupiny.

Korejský vzdělávací systém je zákony a dalšími normami detailně ošetřen. Pro veškerou práci v předškolním zařízení existují příručky a další pomocný materiál. Česká republika umožnila s uveřejněním RVP školám pracovat do jisté míry kreativně a podle sebe. Kreativita je bezesporu žádoucí ve vzdělávacím procesu dítěte, může se ale obrátit v nepochopení a nejistotu, jak s RVP pracovat. V rámci facebookových skupin jsem narazila na online lekce metodického portálu, který se snažil v rámci svých přednášek poskytnout učitelům lepší vhled do RVP a naučit je s ním velmi konkrétně pracovat. Všeobecně mateřským školám v České republice často chybí manuál, jak s čím nakládat a v praxi předepsané normy a pravidla nemají jednotnou formu.

Když jsem nedávno položila vedení naší mateřské školy otázku, zda je pomoc školám ze strany podpůrných institucí dostatečná, odpověděla mi ředitelka, že nejvíce postrádá nějakou formu právního orgánu. Takový orgán by prý měl školám asistovat v právních náležitostech. Po vedení škol se dle jejích slov často požaduje řešení právních náležitostí, ve kterých nejsou a v žádném případě ani nemohou být kompetentní.

Zatímco Korea disponuje úřady, výbory a institucemi všeho druhu, věnující se konkrétním záležitostem v předškolním sektoru, Česká republika v tomto ohledu pokulhává. Často není jasné, na koho se s problémem obrátit a mnohé záležitosti, které by mohly, ba

dokonce měly být převedeny na jiný orgán, řeší školy samy. V tomto ohledu shledávám korejský vzdělávací systém daleko efektivnějším.

Školství v zemích celého světa podléhá a bude podléhat nepřetržitým změnám. Jsem si jistá, že změny čekají i korejský a český vzdělávací systém. Ty se nejspíš neobjeví ze dne na den, ale s dynamickou proměnou společnosti na sebe nenechají dlouho čekat. Systém lze však v jistém smyslu začít měnit již nyní. Vzorem vzdělávání dětí je koneckonců kvalitní učitel. Ten by měl nepřetržitě usilovat o vlastní sebevzdělávání, kultivaci svého charakteru a hledání konsensu mezi tradičními a novými přístupy. Učitel se nesmí zastavit na rozcestí nové doby, otočit se a vrátit se zpátky. Jedině ten učitel, kterého rozcestí láká, vytváří novou inspirativní cestu, po které se jednoho dne možná vydají i ti mladší.

Bibliografie

Prameny:

BARUN ICT. *Barun ICT Events* [tisková zpráva z konference]. Jönse University, 2018.

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 2. vydání. Brno: Edika, 2015. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0658-1.

Brief Statistics on Korean Education [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z:

<https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>

Convention on the Rights of the Child. New York City: United Nations General Assembly, 1989.

ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška o předškolním vzdělávání. In: *Sbírka zákonů*. MŠMT, 2005, číslo 14.

ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. In: *Sbírka zákonů*, 2005, číslo 450.

ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon o pedagogických pracovnících: Učitel mateřské školy*. MŠMT, 2016, ročník 2004, číslo 563.

JIŽNÍ KOREA. *Juakjojukpöp*. Ministerstvo školství, 2020, číslo 16875.

JIŽNÍ KOREA. *Kjojukkibonpöp*. Ministerstvo školství, 2018, číslo 15950.

JIŽNÍ KOREA. *Kjojukkongmuwönpöp*. Ministerstvo školství, 2019, číslo 16436.

Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let. MŠMT, 2017. Dostupné z:

<https://www.msmt.cz/file/39794/>

International Covenant on Civil and Political Rights. New York City: United Nations General Assembly, 1966.

KEDI (Korean Educational Development. *A Window Into Korean Education* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.salzburgglobal.org/fileadmin/user_upload/Documents/2010-2019/2018/Session_603/2018_A_Window_into_Korean_Education.pdf

Ministry of Education (Kjojukbu). Dostupné také z: <https://www.moe.go.kr/>

Ministry of Health and Welfare (pogõnpokčibu). Dostupné také z: <http://www.mohw.go.kr>

MŠMT: Vyhlášky. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>

MŠMT: Zákony. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>

National Law Information Center (Kukka põmnjõng čõngbo sentchõ) [online]. Dostupné z: <http://law.go.kr/>

Organizační složky státu. *MŠMT* [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/organizacni-slozky-statu>

Rámcový vzdělávací plán pro předškolní vzdělávání. MŠMT, 2018, Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/45304/>

Literatura

ČERMÁKOVÁ, Marie. Formování totalitního školství v poválečném Československu. *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. ISSN 0031-3815.

Early Childhood Education and Care Policies in the Republic of Korea [online]. OECD, 2004 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/korea/33689774.pdf>

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-710-6411-4.

GÁLIKOVÁ, Kristýna. *Postavení učitelek v českém školství od počátku 19. století do současnosti*. Praha, 2019. Diplomová práce. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

I, Kisuk, Čungwõn KIM a Hjõnsõk I. *Jõngjua kjojuk kwadžõng: Curriculum for Early Childhood Education & Care*. 3. Korejská republika: Knowledge Community, 2013. ISBN 978-89-6352-454-2.

Jučchiwõn kjojuk kwadžõng mit jua pchjõnga [online]. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>

KOMENSKÝ, Jan Amos. *Didaktika velká*. 3. vyd. Brno: Komenium, 1948. Pedagogické klasobraní.

KOMENSKÝ, Jan Amos. *Informatorium školy mateřské*. Vyd. v nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2007. Europa (Academia). ISBN 978-80-200-1451-1.

Kurikulum – základní pilíř vzdělávání. In: *Metodický portál RVP: inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. 2012.

MIŠURCOVÁ, Věra. Počátky předškolních institucí v českých zemích. *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. ISSN 0031-3815.

MIŠURCOVÁ, Věra. Vznik české mateřské školy. 1981, *Pedagogika: Časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. ISSN 0031-3815.

PATTE, Michael M., ROOPNARINE, Jaipaul R., James E. JOHNSON a Suzanne F. QUINN, ed. *Handbook of International Perspectives on Early Childhood Education*. Routledge, 2018. ISBN 9781317203629.

Výchova a vzdělávání v českých zemích před J. A. Komenským. *Dejiny pedagogiky pre pedagogické školy, vyššie pedagogické školy a vysoké školy pedagogické: 589-601*. 2., oprav. a dopl. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1958.

WALTEROVÁ, E. *Kurikulum – Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno, 1994. ISBN 80-210-0846-6

ZACHAROVÁ, Eva. *Základy vývojové psychologie*. Ostrava, 2012. Studijní opora/projekt. Ostravská univerzita.

Weby a webové články:

ČCHŮ, Moran, Hjesön ČÄ a Sarah KIM. Parents sue kindergarten after mass outbreak of E. coli. In: *Korea JoongAng Daily* [online]. 28.6.2020. Dostupné z:

<https://koreajoongangdaily.joins.com/2020/06/28/national/socialAffairs/kindergarten-E-coli-hamburger-disease/20200628184600320.html>

Čchulsäng samang čui: Čchulsängasuwa hapkječchulsanjul. In: *Naradžipchjo* [online].

Dostupné z: http://www.index.go.kr/potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_cd=1011

ČO, Čongho. Saribeso kongnip čönhwan jučchiwön kjosadül, čoldzie sildžiksa sinse.

In: *Yonhap News* [online]. 1.8.2019. Dostupné z:

<https://www.yna.co.kr/view/AKR20190801106600051>

ČO, Hjönkjöng. Hangük jučchiwöne tchädongputchö onüre jučchiwönkadži. In: *Edunews* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.edunews.co.kr/news/articleView.html?idxno=13664>

Čung, Ion. Čöndžakigi orä ponün adong, čuuirjöng mundže manta. In: *The Korea Times* [online]. 23.4.2019. Dostupné z: <http://www.koreatimes.com/article/20190422/1243624>

Emerging COVID-19 success story: South Korea learned the lessons of MERS. In: *Our World in Data* [online]. 30.6.2020. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/covid-exemplar-south-korea>

Ihwa čaram: Adong paldal sentchö [online]. Dostupné z: <http://www.ewhajaram.com/default/>

JU, Hjödžung. Činadžin täbülit, PC sajöng, jua tunö, onö palččön magül su itta. In: *ETNews* [online]. 26.12.2013. Dostupné z: <http://m.etnews.com/201312260332>

JU, Sojön. Saripjučchiwön pchjeöpttän kongnip čönhwan? Puranhan hakpumo. In: *Chosun.com* [online]. 17.1.2020. Dostupné z: https://news.chosun.com/site/data/html_dir/2020/01/17/2020011700356.html

Jučchiwön. In: *Pusan jöksa munhwa tädžön* [online]. Dostupné z: http://busan.grandculture.net/Contents?local=busan&dataType=01&contents_id=GC04206939

OK, Hjödžü. English-only preschools reopen, triggering safety concerns. In: *The Korea Herald* [online]. 18.2.2020. Dostupné z: http://www.mohw.go.kr/react/al/sal0301vw.jsp?PAR_MENU_ID=04&MENU_ID=0403&page=1&CONT_SEQ=352963

Örinidžip jučchiwön, kchorona andžöntolbon čiwön [online]. Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí, 18.2.2020. Dostupné z: http://www.mohw.go.kr/react/al/sal0301vw.jsp?PAR_MENU_ID=04&MENU_ID=0403&page=1&CONT_SEQ=352963

Osud školek v rukou zřizovatelů. Během krize se jich zavřelo 95 procent. In: *Aktuálně.cz* [online]. 18.5.2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/koronavirus-v-cesku-skolky-deti-vetsina-se-uzavrela-brezen-duben-inspekce.A200514_095341_domaci_chnl

PŮBALOVÁ, Božena. Soukromých školek přibýlo, hlavně v Praze. In: *Statistiky a my: Měsíčník českého statistického úřadu* [online]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2017/10/soukromych-skolek-pribylo-hlavne-v-praze/>

Rámcové vzdělávací programy: Školní vzdělávací programy. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>

SIN, Čäung. Söul tǔng čönguk jučchiwön hakjo 484kot kähak jöngi hjugjo. In: *MBC News* [online]. 3.2.2020. Dostupné z: https://imnews.imbc.com/replay/2020/nw1200/article/5656898_32496.html

SONG, Inho. Jučchiwön 20ilputchö kähak... örinidžibün 6wöl ihu kjöldžöng. In: *SBS News* [online]. 5.5.2020. Dostupné z: https://news.sbs.co.kr/news/endPage.do?news_id=N1005774581&plink=LINK&cooper=YOU_TUBE

South Korea: Governance and Accountability. In: *NCEE (National Center On Education And The Economy): Center On International Education Benchmarking* [online]. Washington DC. Dostupné z: <http://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/top-performing-countries/south-korea-overview/south-korea-system-and-school-organization/>

Stovky lidí onemocněly. Školky v Novém Boru budou uzavřeny: 23.8.2015. In: *Aktuálně.cz* [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/infekce-na-liberecku-zavrela-skolky-onemocnely-stovky-deti/r~959ad25a498b11e5adcb0025900fea04/>

Stát couvl, chůvy školám neproplatí. Přestaneme přijímat dvouleté, varují ředitelky. In: *Aktuálně.cz* [online]. 19.6.2020. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prestaneme-prijimat-dvoulete-deti-varuji-skolky/r~0f2f5c54b1ff11eaaabd0cc47ab5f122/>

Školní autobus (tchonghak bösu). In: *School Bus*. Dostupné z: <https://www.safeschoolbus.net/>

Školky nebudou mít povinnost přijímat dvouleté děti, schválil Senát. In: *Aktuálně.cz* [online]. 19.7.2018. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/skolky-nebudou-muset-prijimat-dvoulete-deti-odsouhlasil-sena/r~239bf41e8b7211e8853fac1f6b220ee8/>

Tvorba třídních vzdělávacích programů. *Metodický portál RVP* [online]. Dostupné z: <https://rvp.cz/filtr-PKG-DC-1>

WooriDuri: Uriduri adong čchöngsonjön paldal sentchö [online]. Dostupné z: <http://www.wduri.com/testing/total/>

Odborné přednášky:

FRYŠTACKÁ, Michaela. Předškolní pedagogika – Vzdělávací politika ČR [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2017.

HAVLÍČKOVÁ, Jitka. Metody psychologie [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2017.

HAVLÍČKOVÁ, Jitka. Vývojová psychologie – kojenecké období [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2018.

HAVLÍČKOVÁ, Jitka. Vývojová psychologie – školní zralost [přednáška]. Čelákovice: MILLS, 2018.

KANG, I. Can you really tell if a kid is lying? [konference]. TED Talks, 2016. Dostupné z: https://www.ted.com/talks/kang_lee_can_you_really_tell_if_a_kid_is_lying?language=en

SIN, Hängsu. *Kjojuk kwadžöng mit pchjönga*. Hanguk Pangsong Tchongšin Tähakkjo.

Dostupné z: [chrome](#)

<extension://oemmndcbldboiebfnladdacbdmfmadadm/http://ep.knou.ac.kr/comm/downloadFile.do?fileId=20170419145124IExkSR>

Audio a video materiál:

A-SA Diary. *Youtube* [online]. Dostupné z: https://www.youtube.com/channel/UCi9K5Nwc-7sOc25_h2Hi57g

Orinidžip pojukkjosawa jučchiwon kjosae kubjö čönggjök konggä: Show Me The Pay [online]. 1.6.2020. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eDeHQPSbdNY>

The Return Of Superman [televizní pořad]. KBS Entertain, 28.1.2018. Dostupné z: <https://www.facebook.com/hugmomhugin/videos/1808902449409963/>

Seznam obrázků, grafů a schémat:

Obrázky:

1. ČO, Hjōnkjōng. *Hangŭk jučchiwōne tchādongputchō onŭre jučchiwōnkadži*. In: *Edunews* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.edunews.co.kr/news/articleView.html?idxno=13664>
2. WOORIDURI. Čonghapsimničinŭngkōmsaga muosilkka? Uriduri adongpaldalsentchō adongpaldalkōmsa. In: *Naver Blog* [online]. 24.5.2017. Dostupné z: <http://blog.naver.com/PostView.nhn?blogId=jiny8410&logNo=221013263201&parentCategoryNo=&categoryNo=1&viewDate=&isShowPopularPosts=true&from=search>
3. *Diagnostika dítěte 5-6 let*. MŠ MAMA Bašť, 2019.
4. *Jučchiwōn kjojuk kwadžōng mit jua pchjōnga* [online]. str. 71. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>
5. *Jučchiwōn kjojuk kwadžōng mit jua pchjōnga* [online]. str. 74. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>
6. *Jučchiwōn kjojuk kwadžōng mit jua pchjōnga* [online]. str. 76. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>
7. *Jučchiwōn kjojuk kwadžōng mit jua pchjōnga* [online]. str. 84. Dostupné z: <http://buseo.sen.go.kr/web/services/bbs/bbsView.action?bbsBean.bbsCd=94&bbsBean.bbsSeq=6658&ctgCd=740>
8. Školní autobus (tchonghak bōsu). In: *School Bus*. Dostupné z: <https://www.safeschoolbus.net/>
9. DOKSANSKÁ, Markéta. *Třídni vzdělávací plán: Měsíční plán třídy Soviček*. MŠ MAMA Bašť, 2019
10. Jazykový koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: <http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=64#catlist>
11. Koutek pro námětovou hru. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: <http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=63#catlist>

12. Badatelský koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: <http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?ptype=list&code=gonggan&category=67#catlist>
13. Počítačový koutek. In: *Narang Kindergarten* [online]. Dostupné z: http://www.narang.kg.kr/photo/gonggan.php?code=gonggan&bbs_idx=5242&page=1&category=69#catlist
14. Materská škola MAMA. *Facebook* [online]. Dostupné z: https://www.facebook.com/matetskaskolamama/?tn-str=k*F
15. *Interiér (MŠ Hana, Anjang)*. Dostupné z: http://www.hanakid.com/bbs/board.php?bo_table=01_4&wr_id=19&page=
Interiér (MŠ Kkum nara, Söul). Dostupné z: <https://www.kkumnarasinlim.com/introduceclassroom?lightbox=dataItem-itpecf7r2>
Interiér (MŠ Sülgi, Söul). Dostupné z: https://xn--ok0bl20b54cej412a.com:446/bbs/board.php?bo_table=house&wr_id=7&device=pc
Interiér (Dětská skupina Uri nara örinidžip, Suwön). Dostupné z: <https://moamom026.kiznet.co.kr/intro/condition.do>
16. *Interiér (MŠ Dvořákova, Karlovy Vary)*. Dostupné z: <https://www.2mskv.cz/ms-dvorakova/>
Interiér (MŠ Němčická, Praha). Dostupné z: <http://www.msнемссска.cz/index.php?nid=3959&lid=cs&oid=506953>
Interiér (MŠ Za Školou, Ostrava). Dostupné z: <http://www.msзaskolou.cz/index.php/dvoulete-deti>
Interiér (Dětská skupina Pampelišky, Ostrava). Dostupné z: <https://www.csprinec.cz/nase-sluzby/detska-skupina-pampeliska/popis-sluzby/>

Grafy:

1. Population with tertiary education. In: *OECD: Data* [online]. 2018. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduatt/population-with-tertiary-education.html>
2. *Brief Statistics on Korean Education* [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z: <https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>
3. *Brief Statistics on Korean Education* [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z:

<https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>

4. JU, Sojŏn. Saripjučchiwŏn pchjeŏpttŏn kongnip čŏnhwan? Puranhan hakpumo. In: *Chosun.com* [online]. 17.1.2020. Dostupné z: https://news.chosun.com/site/data/html_dir/2020/01/17/2020011700356.html

Schémata:

1. *Brief Statistics on Korean Education* [online]. KEDI (Korean Educational Development Institute), 2017. Dostupné z: <https://kess.kedi.re.kr/eng/publ/view?survSeq=2017&publSeq=4&menuSeq=0&itemCode=02&language=en>
2. MŠMT. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. In: 2018. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/45304/>